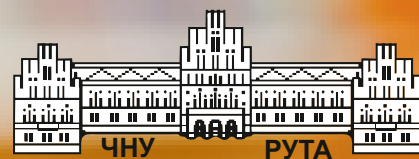

**Тетяна Ємчук
Олександра Чубрей**

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Тетяна ЄМЧУК, Олександра ЧУБРЕЙ

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

Навчально-методичний посібник

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2021

УДК 911.3(4/9)(076)
Є 608

Друкується за ухвалою вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 4 від 29 березня 2021 року)

Рецензенти:

Шоробура Інна Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України, ректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Мельник Андрій Васильович, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Ємчук Т.В., Чубрей О.С.

Є 608 Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу : навч.- метод.
посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 88 с.

У навчально-методичному посібнику розглянуто теоретичні та прикладні питання соціально-економічної географії країн та регіонів світу. Мета видання – сприяти ефективному оволодінню сукупністю теоретичних знань і практичних навичок соціально- й економіко-географічних досліджень.

Для здобувачів педагогічних і природничих спеціальностей географічного спрямування, вчителів географії, а також усіх, хто вивчає соціально-економічну географію країн і регіонів світу.

УДК 911.3(4/9)(076)

© Т.В. Ємчук , 2021

© О.С. Чубрей, 2021

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ	6
1.1. Структура навчальної дисципліни «Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу»	6
1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	7
1.3. Система оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти	8
1.4. Методичні вказівки.....	9
1.5. Рекомендована література.....	11
2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ.....	16
Тема 1. Територія та географічне положення країн та регіонів світу.....	16
Тема 2. Історія розвитку і завдання соціально-економічної географії	21
Тема 3. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Європи	21
Тема 4. Країни Європи	29
Тема 5. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Азії	30
Тема 6. Країни Азії	39
Тема 7. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Америки	41
Тема 8. Країни Америки.....	51
Тема 9. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Африки	52
Тема 10. Країни Африки.....	60
Тема 11. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Австралії та Океанії	61
Тема 12. Країни Австралії та Океанії.....	70
3. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ РОЗДІЛ.....	71
4. ГЛОСАРІЙ	147

ПЕРЕДМОВА

Дослідження проблем соціально-економічної географії можна простежити ще в античні часи. Їхня спрямованість, методи, концепції змінювалися впродовж розвитку людства та кардинально різнилися у період раннього Середньовіччя, доби Відродження, Нового часу тощо. Водночас вони сприяли формуванню поняттєво-термінологічного апарату науки, збагаченню її теоретичної й методичної баз. Це стало основою для формування соціально-географічних наукових шкіл (французької, німецької) кінця XIX ст. та появи університетської дисципліни “Соціально-економічної географії” на початку XX ст. Тепер соціально-економічна географія самостійна, сформована наука, яка активно розвивається, досліджує актуальні соціальні проблеми людства на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

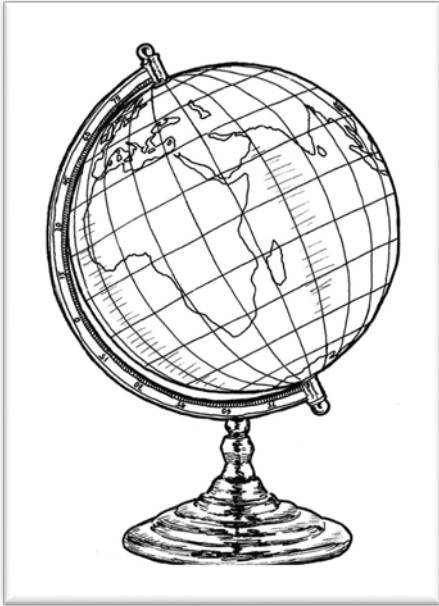
Курс «Основи соціально-економічної географії країн та регіонів світу» є одним із основних в системі навчальних дисциплін, що вивчаються у закладах вищої освіти. Під час його вивчення здобувачі вищої освіти вчать аналізувати економічну та соціальну специфіку всіх регіонів світу за типовою географічною схемою, що охоплює склад, економіко-географічне положення, природні умови та ресурси, населення, макроекономічні параметри розвитку і роль регіонів та окремих країн у світовому господарстві, зовнішньоекономічних зв'язках тощо.

Мета курсу – формування знань про особливості і закономірності розвитку і розміщення як світового господарства в цілому, так і його основних галузей, а також вмінь з аналізу сучасної соціально-економічної географії регіонів та країн світу. Вивчення навчальної дисципліни структуроване на два змістовні модулі, перший із яких розглядає політичну карту світу та етапи її формування, сучасну економічну типологію країн і розмаїття державних устроїв у світі, міжнародні організації та провідні напрями їхньої діяльності, а другий – загальну економіко-географічну характеристику різних регіонів з їх специфічними особливостями.

Тематика практично-семінарських занять тісно пов'язана із програмою лекційного курсу. Виконання практичних та семінарських робіт дає змогу поглибити, розширити, закріпити знання, здобуті на лекціях. Під час виконання практичних робіт здобувачі освіти мають змогу навчитись підбирати потрібну літературу, статистичні дані, картографічні джерела, опрацьовувати матеріал, робити узагальнення і письмові висновки. Під час виконання окремих завдань удосконалюється методика географічно-країнознавчого картографування, набувається досвіду проблемного мислення.

Інформаційно-аналітичний розділ (додатки) є важливим компонентом навчально-методичного посібника. Він містить інформацію, яка охоплює країни всіх регіонів і призначена для виконання практичних та самостійних робіт. Статистична інформація відображає ретроспективу і сучасний стан країн світу.

У навчально-методичному посібнику подано структуру курсу, навчальну програму, список рекомендованої літератури; завдання для практичних занять, плани семінарських робіт, завдання для самостійного опрацювання, до яких додається список літератури; запитання для самоперевірки; план і методичні рекомендації для виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

**ГОЛОВНІ ЗАСАДИ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1. СТРУКТУРА НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальну дисципліну „Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу” здобувачі вищої освіти вивчають за кредитно-модульною системою (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5-й	9	4	120	15	15			90		іспит

Отже, засвоєння знань та вмінь із основ соціально-економічної географії країн і регіонів світу відбувається протягом лекційних занять практичних та семінарських робіт, а також під час самостійних робіт, тематика та кількість відведених годин яких подана у табл. 1.2. Підсумкова форма контролю з курсу тестування.

Таблиця 1.2

Дидактична карта навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	Лекції	Практичні, семінари	Самостійна робота, год
		Аудиторні заняття, год		
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Вступ. Сучасна політична карта світу				
1	Тема 1. Соціально-економічна географія як наука	2	2,5	15
2	Тема 2. Політична карта світу	2	2,5	15
	Разом за змістовим модулем 1	4	5	30
Змістовий модуль 2. Економічна та соціальна географія регіонів і країн світу				
3	Тема 3. Загальна характеристика Європи.	3	2	12
4	Тема 4. Загальна характеристика Азії	2	2	12
5	Тема 5. Загальна характеристика Америки	2	2	12
6	Тема 6. Загальна характеристика Африки	2	2	12
7	Тема 7. Загальна характеристика Австралії та Океанія	2	2	12
	Разом за змістовим модулем 3	11	10	60
	Усього годин	15	15	90

Тематика практичних та семінарських занять

Змістовий модуль 1

1. Історія розвитку і завдання соціально-економічної географії
2. Територія та географічне положення країн і регіонів світу

Змістовий модуль 2

3. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Європи.
4. Країни Європи.
5. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Азії
6. Країни Азії.
7. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Америки.
8. Країни Америки.
9. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Африки.
10. Країни Африки.
11. Регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Австралії та Океанії.
12. Країни Австралії та Океанії.

1.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою даного курсу – формування знань про особливості і закономірності розвитку і розміщення як світового господарства в цілому, так і його основних галузей, а також вмінь з аналізу сучасної соціально-економічної географії регіонів та країн світу.

Завдання:

- вивчити основні поняття й категорії дисципліни;
- розглянути історичні етапи формування політичної карти світу та цивілізаційних макрорегіонів;
- розкрити структуру світового господарства як складової соціально-економічної системи;
- вивчити географію природно-ресурсного потенціалу світу, населення, промисловості, сільського господарства, транспорту і зв'язку країн світу;
- розкрити сутність та особливості міжнародного територіального поділу праці;
- визначити глобальні проблеми людства

Результати навчання. У результаті вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- основні терміни і поняття з економічної і соціальної географії,
- зміст, сучасний стан та регіональні особливості демографічного, розселенського, міграційного, етнічного та працересурсного процесів країни, регіонів світу;
- етапи формування політичної карти світу;
- склад найбільших міжнародних економічних і політичних організацій;
- соціально-економічні типи країн світу;
- принципи розміщення і особливості розвитку різних галузей світового господарства;

- роль окремих країн у міжнародному територіальному поділі праці та світові зовнішньоекономічні зв'язки.

вміти:

-вміти аналізувати загальні закономірності та особливості регіональної диференціації та перебігу економічних і соціальних процесів в Україні та в світі;

- вміти аналізувати процеси територіальної диференціації господарства;

-проводити аналіз та оцінку чинників, що визначають рівень розвитку розміщення галузей світового господарства;

- оцінювати процеси, що відбуваються у світі на сучасному етапі глобалізації, транснаціоналізації та інтеграції;

- досліджувати територіальні відмінності розвитку окремих галузей світового господарства;

-складати економіко-географічну характеристику окремих країн та галузей господарства світу.

1.3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Методи контролю з курсу “Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу”:

1. Підсумок відповідей студентів на практичних заняттях за запропонованою темою, доповнень до відповідей, участі в обговоренні максимально оцінюється у 4 бали.

2. Перевірка виконання завдань самостійної роботи студентів здійснюється під час усного чи письмового опитування семінарських і практичних робіт та під час тестування.

Протягом вивчення навчальної дисципліни студент має змогу отримати певну кількість балів згідно зі шкалою оцінювання.

Таблиця 1.3

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Таблиця 1.4

Оцінювання знань студентів за видами робіт

Структура курсу		Види навчальної діяльності, максимальна кількість балів		Сума балів
		виконання і захист практичної, виступ на семінарському заняття	письмове опитування (тестування)	
Змістовий модуль 1	Тема 1	4		4
	Тема 2	4	2	6
Змістовий модуль 2	Тема 3	4		4
	Тема 4	4	2	6
	Тема 5	4		4
	Тема 6	4	2	6
	Тема 7	4		4
	Тема 8	4	2	6
	Тема 9	4		4
	Тема 10	4	2	6
	Тема 11	4		4
	Тема 12	4	2	6
Іспит				40
Сума балів				100

1.4. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**План (зміст) економіко-географічної характеристики країни****Вступ****1. Географічне положення:**

ФГП: а) щодо материка, частини світу (центральне, окраїнне...);

б) розміри території, столиця;

в) сухопутні та морські кордони, держави-сусіди;

ЕГП: г) щодо важливих джерел сировини, енергії, трудових ресурсів, транспортних комунікацій;

ППП: д) щодо країн — «друзів», партнерів, «ворогів», «гарячих точок», конфліктуючих сторін, зовнішньо- та внутрішньополітичної ситуації.

е) історичні зміни в ГП країни.

є) оцінка ГП, висновки про зручність та можливий вплив положення країни на розвиток її господарства.

2. Природно-ресурсний потенціал:

- а) господарська оцінка мінеральних, земельних, водних, лісових ресурсів;
- б) вплив рельєфу і клімату на господарство;
- в) екологічні проблеми та шляхи їх розв'язання.

3. Населення:

- а) кількість населення, його природний та механічний рух;
- б) розміщення населення, міське і сільське населення, урбанізація;
- в) статеві-віковий, етнічний, релігійний склад (структура) населення;
- г) трудові ресурси та зайнятість населення країни;
- д) соціальні проблеми;
- е) етногеографія країни.

4. Господарство:

- а) загальна характеристика господарства:
  - розміри ВВП;
  - рівень економічного розвитку країни;
  - галузева структура господарства;
- б) промисловість:
  - природно-ресурсні передумови для розвитку;
  - галузева структура, провідні галузі;
  - територіальна структура, найбільші промислові центри;
- в) сільське господарство:
  - природно-ресурсні передумови для розвитку;
  - структура галузі: співвідношення рослинництва і тваринництва;
  - основні риси географії галузей сільського господарства.

5. Транспорт:

- а) розвинені види транспорту, їх географія;
- б) роль і значення транспорту в житті країни.

6. Зовнішньоекономічна діяльність країни, її членство у міжнародних організаціях, об'єднаннях та групах країн.

7. Рекреація та туризм.

8. Перспективи розвитку країни. Географічні особливості країни у контексті глобалізаційних процесів

Висновки

Список використаної літератури

1.5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Алисов Н. В., Хорев Б.С. Экономическая и социальная география (общий обзор). Москва : Гардарики, 2000. 704 с.
2. Безуглий В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу : навч. посібник. Київ : Видавничий центр „Академія”, 2003. 688 с.
3. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : ВЦ “Академія”, 2005. 704 с.
4. Білецький М.І., Ванда І.В., Котик Л.І. Соціальна географія : словник-довідник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 164 с.
5. Блій Г., Муллер Л., Шаблій О. І. Географія : світи, регіони, концепти. Київ : Знання, 2004. 740 с.
6. Географія світового господарства : навч. посіб. / за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. Київ : Знання, 2010. 675 с.
7. Географія світового господарства (з основами економіки) : навч. посіб. / за ред. Я.Б. Олійника, І.Г. Смирнова. Київ : Знання, 2011. 640 с.
8. Гладкий Ю. Н. Экономическая и социальная география мира. Москва : ВЛАДОС, 2001. 400 с.
9. Голиков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії. К. : Либідь, 1996. 320 с.
10. Економіка зарубіжних країн : підручник / А. С. Філіпенко та ін. К. : Либідь, 1996. 416 с.
11. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн / за ред. Є. П. Качана. Тернопіль, 1997. 200 с.
12. Економічна і соціальна географія світу : навч. посібник / за ред. С.П. Кузика. Львів : Світ, 2002. 672 с.
13. Кузик С., Книш М. Економічна і соціальна географія Америки : навч. посібник. Львів : Світ, 1999. 300 с.
14. Максаковский В. П. Географическая картина мира : в 2-х кн. Кн. 1 : Общая характеристика мира. Москва : Дрофа, 2004. 496 с.
15. Масляк П.О. Країнознавство. Київ : Знання, 2008. 292 с.
16. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії : навч. посіб. Київ : Вища шк., 1996. 231 с.
17. Політична географія і геополітика : навч. посіб. / за ред. Б.П. Яценка. Київ : Либідь, 2007. 255 с.
18. Родионова И. А. Учебное пособие по географии. Политическая карта мира. Москва : Московский лицей, 2002. 271 с.
19. Родионова И.А., Бунакова Т.М. Экономическая география : учебно-справочное пособие. Москва : Московский лицей, 2003. 496 с.
20. Современная география мирового хозяйства : пособие для учителей / под ред. М. С. Розина. Москва : Просвещение, 1977. 288 с.
21. Соціальна географія : підручник / за ред. Л.Немець та К. Мезенцева. Київ : Фенікс, 2019. 304 с.

22. Социально-экономическая география зарубежного мира / под ред. В.В. Вольского. 2-е изд., испр. Москва : Дрофа, 2003. 560 с.
23. Соціально-економічна географія світу / за ред. Кузика С. П. Тернопіль : Підручники і посібники, 1998. 256 с.
24. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії : навч. посібник. Одеса : Астропринт, 2009. 544 с.
25. Турчин Я. Б., Дорош Л. О., Горбач О. Н. Країнознавство : навч. посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2012. 276 с.
26. Шишов С.С. Экономическая география и регионалистика. Москва : Финстатинформ, 1998. 159 с.
27. Экономическая, социальная и политическая география мира. Регионы и страны / под ред. С. П. Лаврова. Москва : Гардарики, 2002. 928 с.

Допоміжна

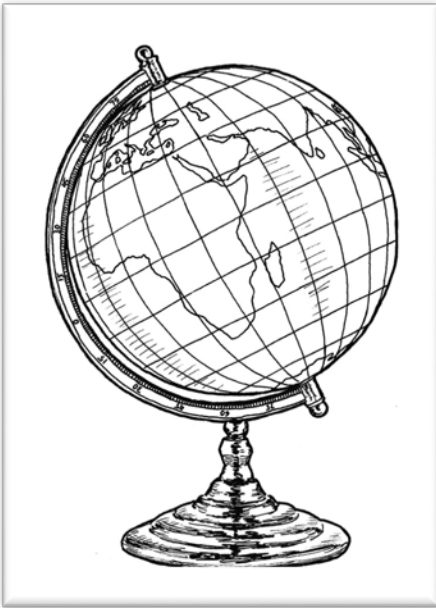
1. Атлас вчителя / відп. ред. В. В. Молочко. Київ : Картографія, 2010.
2. Атлас світу / відп. ред. О. Вакуленко. Київ : Картографія, 2004. 140 с.
3. Атлас світу / ред. О. Вакуленко. Київ : Картографія, 2005. 336 с.
4. Алаев Э. Б. Экономико-географическая терминология. Москва : Мысль, 1977. 198 с.
5. Алаев Э.Б. Социально-экономическая география : Понятийно-терминологический словарь. Москва : Мысль, 1983. 350 с.
6. Барановський М.О., Дмитренко О.Г. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн (Азія) : навч. посібник. Ніжин, 2001. 165 с.
7. Білецький М.І., Ванда І.В., Котик Л.І. Соціальна географія : навч. посібник [2-ге вид., допов.]. Львів : Простір-М, 2015.
8. Вокруг света: Географическая энциклопедия для юных читателей. Нью-Йорк : Ларусс Кингфишер Чэмберс Инк, 1995. 640 с.
9. Все страны мира. Энциклопедический справочник / автор-сост. Родин И. О., Пименова Т. М. Москва : Вече, 2002. 560 с.
10. География мирового хозяйства. Часть I / под ред. Б.Н. Зимина. Москва : Изд-во Рос. открыт. унта, 1992. 160 с.
11. География мирового хозяйства / под ред. А. П. Голикова. Київ : Центр навч. л-ри. 2008. 192 с.
12. Головченко В. І. Китай : країнознавчий портрет. Київ : Знання, 2010. 71 с.
13. Гонак М. Республіка Болгарія : суспільна географія. Львів : ЛДУ ім. Івана Франка, 1998. 40 с.
14. Гудзеляк І. І. Географія населення : навч. посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 232 с.
15. Гудзеляк І., Уманців Б. Хорватія : суспільно-географічна характеристика. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 136 с.
16. Дахно І. І., Тимофіїв С. М. Країни світу : енциклопедичний довідник. Київ : Мапа, 2007. 608 с.
17. Дністрянський М. С. Геополітика : навч. посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 436 с.

18. Дронов В.П. Максаковский В.П., Ром В.Я. Экономическая и социальная география: справочные материалы. Москва : Просвещение, 1994. 208 с.
19. Дубович І.А. Країнознавчий словник-довідник. Київ : Знання, 2008.
20. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. Чернівці, 2004. 384 с.
21. Качан Є. П. Ковтонюк М.О., Петрига М.О. Розміщення продуктивних сил зарубіжних країн : навч. посіб. Тернопіль, 1993. 518 с.
22. Книш М. М. Бразилія : Суспільно-географічна характеристика. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 150 с.
23. Книш М. М. Економічна і соціальна географія країн, що розвиваються. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 264 с.
24. Книш М. Критерії побудови типології країн. Географія і сучасність : зб. наук. праць НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 4. Вип. 16. 2007. С. 31-38.
25. Країнознавство : наук. зб. Київ : Київський міжнародний університет, 2011. Вип. 1. 256 с.
26. Липец Ю. Г., Пуляркин В.А., Шлихтер С.Б. География мирового хозяйства : учеб. пос. Москва : ВЛАДОС, 1999. 400 с.
27. Луцишин П. В., Клімонт Д., Луцишин Н. П. Територіальна організація суспільства (основи теорії) : навч. посіб. Луцьк : РВВ "Вежа" Волин, держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. 334 с.
28. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посібник / Київ : Центр учбової літератури, 2009. 224 с.
29. Мамчур О.І., Сідорова С.В. Новітні економічні типології країн світу. Геополітика і економіка регіонів : наук. журнал. Сімферополь : Кримськ. наук. центр НАН України, 2014. Т. 10. Вип. 2. С. 141 -146.
30. Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. Київ : Лібра, 1996.328 с.
31. Мироненко Н. С. Введение в географию мирового хозяйства: Международное разделение труда. Москва : Аспект-Пресс, 2006. 253 с.
32. Міжнародні організації : навч. посіб / за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, З. Кутайні. Київ : ЦУЛ, 2007. 440 с.
33. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій : навч. посібник. Київ : АтрЕк. 504 с.
34. Ровенчак І.І. Географія культури : проблеми теорії, методології та методики дослідження : монографія. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 239 с.
35. Ровенчак І.І. Типологія країн світу. Текст лекцій. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 1997. 24 с.
36. Соціально-економічна географія України / за ред. О. І. Шаблія. Львів : Світ, 2000. 680 с.
37. Стецький В.В., Котик Л.І. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Центральна та Південно-Східна Європа, Східна Балтія) : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018.
38. Стецький В. Чехія : суспільно-географічна характеристика. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 21 с.
39. Стецький В., Уманців Б. Словенія : суспільно-географічна характеристика : текст

- лекцій. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2004. 39 с.
40. Суліма Є.М., Шепелєв М.А. Глобалістика : підручник. Київ : Вища школа, 2010. 544 с.
  41. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу : навч. посібник. Київ : Знання, 2007. 422 с. 50.
  42. Туристичне країнознавство : країни-лідери туризму / ред. проф. О.О. Любіцевої. Київ, 2008. 434 с.
  43. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії : навч. посібник. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 444 с.
  44. Шаблій О. І. Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії : монографія. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 744 с.
  45. Юрківський В. М. Країни світу : довідник. Київ : Либідь, 1999. 368 с.
  46. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. Київ : Либідь, 2000. 416 с.
  47. Яценко Б.П. Економіка знань : сучасний наукововиробничий комплекс Японії. УГЖ. № 1. 2014.
  48. Яценко Б.П, Бабарицька В.К. Країнознавство : основи теорії : навч. посібник. Київ : Либідь. 312 с.

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ АУДИТОРНИХ
ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ
СТУДЕНТІВ**

2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

Тема 1. ТЕРИТОРІЯ ТА ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

Мета: з'ясувати особливості застосування категорій „територія”, „географічне положення” у соціально-економічній географії; виявити особливості територій країн із різною морфологією, ступенем зручності та іншими ознаками; виявити особливості дослідження різних типів географічного положення країн світу, аналізувати головні міжнародні організації країн світу.

Завдання практичної роботи

1. Проаналізуйте підходи до виділення макрорегіонів світу та заповніть таблицю 1, використовуючи додаток Б.

Таблиця 1

Сучасні підходи до регіонального поділу світу

Частина світу, континент	І.О.Родіонова	Б.П. Яценко	П.О. Масляк Я.Б. Олійник А.В.Степаненко	В.П.Максаковський
Європа				
Азія				
Африка				
Америка				
Австралія та Океанія				

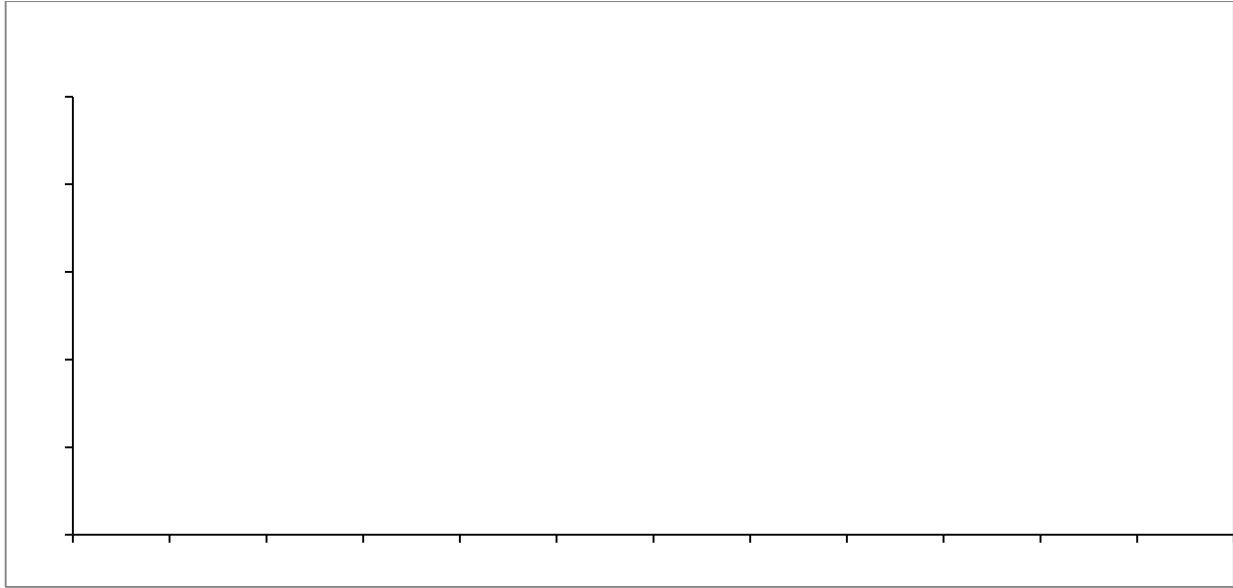
2. Вкажіть приклади країн за даними ознаками, використовуючи табл. 2.

Таблиця 2

Форми державної території

Форми території	Характерні риси	Приклади
1	2	3
Острівні	Розташовані на островах	
Архипелажні	Розташовані на архіпелазі (“розкидані”)	
Півострівні	Розташовані на півостровах	
Витягнутої форми	У вигляді вузької смужки	
Ескалавні (з ескалавами)	Частина території держави, що відокремлена територією іншої держави	
Компактні	“Ідеальна держава”	
Анклавні	Що знаходяться повністю усередині іншої держави	
Напіванклавні	Що затиснуті з усіх сторін іншими державами, але мають вихід до моря	
Буферні	Невеличка слабка держава, затиснута між двома потужними державами-сусідами	
“Подвійні” держави	Розташовані на півострові і острові (островах)	
Держави без виходу до моря	Внутрішньоконтинентальні, закриті держави	

3. Охарактеризуйте історико-географічні особливості формування незалежних країн за макрорегіонами світу та побудуйте гістограму (використовуючи додаток Д). Вкажіть роки (періоди) максимального зростання числа держав на політичній карті світу. Визначте причини таких змін.

4. Відобразіть на контурній карті світу (рис. 1) способом позначок та написів штаб-квартири та назви глобальних міжнародних організацій країн світу (див. табл. 3). Аббревіатури міжнародних організацій подані в додатку В.

Таблиця 3

Штаб-квартири міжнародних організацій

Місто – штаб-квартира	Міжнародна організація
Абуджа	Економічне співтовариства держав Західної Африки (ЕКОВАС)
Аддіс-Абеба	Організація Африканської Єдності
Берн	Всесвітній поштовий союз
Білорусь	СНД
Брюссель	НАТО, Рада міністрів ЄС
Вашингтон	Організація Американських держав, Світовий банк, МБРР, НАФТА
Відень	ОПЕК, МАГАТЕ
Гаага	Міжнародний суд ООН
Джакарта	АСЕАН
Джидда	Організація „Ісламська конференція”
Джорджтаун	КАРІКОМ
Женева	Міжпарламентський союз, САВТ, ВМО, ВООЗ, ВОІВ, МСЕ
Каїр	Ліга Арабських держав
Катманду	СААРК
Коломбо	Шрі-Ланка
Лібревіль	Економічна співдружність Центральноафриканських країн
Ліма	Амазонський пакт, Андський пакт
Лондон	ІМО, Співдружність націй
Лусака	Спільний ринок Східної та Південної Африки (КОМЕКА)

Люксембург	Європейський суд
Монреаль	ІКАО, ІАТА
Монтевідео	Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ), МЕРКОСУР
Нумеа	Тихоокеанська співдружність
Нью-Йорк	ООН
Париж	ОЕСР, ЮНЕСКО, Європейське космічне агентство
Порт-оф-Спейн	Асоціація Карибських держав
Рабат	Союз арабського Магрибу
Рим	ФАО
Сан-Сальвадор	Організація Центральноамериканських держав
Сінгапур	Азіатсько-Тихоокеанське економічне співтовариство (АТЕС)
Стамбул	ОЧЕС
Страсбург	Європарламент, Рада Європи
Тегеран	Економічна організація співробітництва (ЕОС)

5. Нанесіть на контурну карту держави-суверени та способом абсолютних позначок відобразіть кількість їхніх залежних країн (додаток Е).

Завдання для самостійної роботи

1. Виділіть залежні країни-офшорні зони.
2. Зазначте, які залежні країни світу є фактично економічно самостійними від держав-суверенів.
3. Охарактеризуйте залежні країни із найбільшим природноресурсним потенціалом.
4. Визначте, які чинники перешкоджають активному економічному і соціальному розвитку залежних країн світу.
5. Охарактеризуйте чинники та особливості сепаратистських рухів серед залежних країн світу за розділом „Самопроголошені держави, залежні країни та національно-політичні рухи...” у навчальному посібнику М. Дністрянського „Геополітика”.
6. Зазначте, які держави представлені на антарктичних територіях. Які з них мають окремі адміністративно-територіальні утворення на антарктичних територіях?

Контрольні питання та завдання

1. Розкрийте суть поняття «простір», «геопростір», «територія». Територія країни і держави. Формування території держави.
2. Охарактеризуйте роль міжнародних організацій для економічного, соціального, культурного, політичного розвитку країн світу, використовуючи посібники.
3. Виділіть найстарші глобальні міжнародні організації
4. Ознайомтесь із особливостями діяльності та структурою ООН, використовуючи Довідковий атлас світу та матеріали офіційного сайту організації.
5. Виділіть найбільш активні глобальні та регіональні організації.

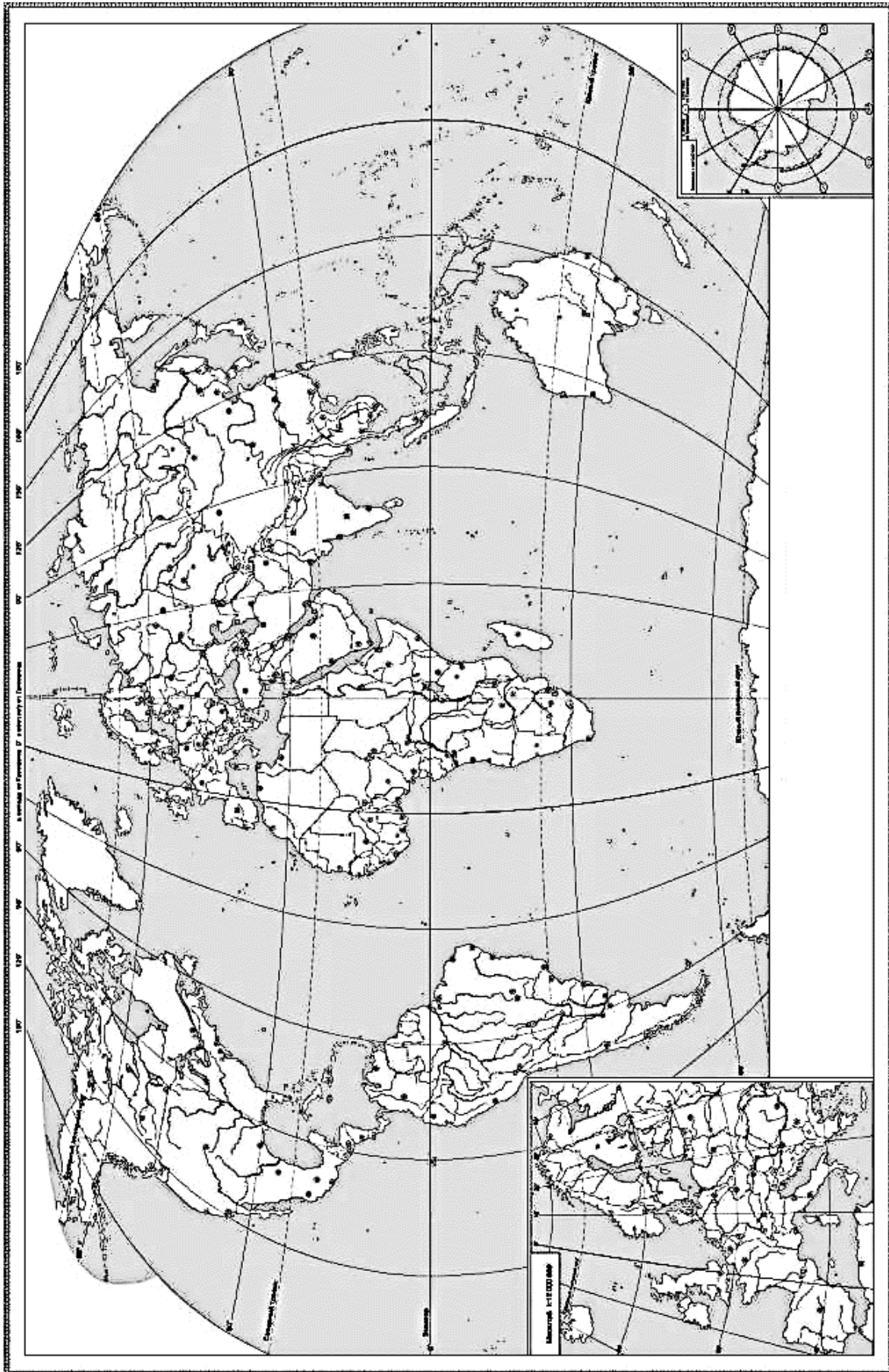

Рис.1. Контурна карта світу

Тема 2. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ І ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Мета: вивчити та дослідити етапи становлення соціально-економічної географії, з'ясувати закономірності формування соціально-економічної географії та внесок представників шкіл соціально-економічної географії в розвиток соціально-економічної географії.

Завдання семінарського заняття

1. Етапи формування соціально-економічної географії.
  - 1.1. Класичний період.
  - 1.2. Давньогрецький і римський період.
  - 1.3. Арабська географія.
  - 1.4. Епоха великих географічних відкрить.
  - 1.5. Новий і новітній період.
2. Представники шкіл соціально-економічної географії.
  - 2.1. Представники французької школи.
  - 2.2. Представники німецької школи.
  - 2.3. Представники англо-американської географії.
  - 2.4. Представники російської економгеографії.
  - 2.5. Представники української економгеографії.
3. Завдання соціально-економічної географії на сучасному етапі.
4. Зв'язок соціально-економічної географії з іншими науками.

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомтесь з теоріями регіоналізації за підручником Л.І. Шаблія «Основи загальної суспільної географії». Зверніть увагу на особливості суспільно-географічної регіоналізації.
2. Ознайомтесь з особливостями макрорегіоналізації американських вчених Г. де Блія та П. Муллера у виданні «Географія: світи, регіони, концепти».
3. Ознайомтесь із загальними засадами регіоналізації світу за навчальними посібником Б.П. Яценка «Країнознавство: основи теорії». Зверніть увагу на особливості регіоналізації у країнознавстві.
4. Проаналізуйте особливості геополітичної регіоналізації, використовуючи навчальний посібник «Політична географія і геополітика» за редакцією Б.П. Яценка.

Тема 3. РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ, ГЕОГРАФІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРАЇН ЄВРОПИ

Мета: засвоєння студентами знань про регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Європи; обґрунтувати виділення субрегіонів Європи та зобразити їх на контурній карті; аналізувати сучасні географічні тенденції розвитку країн Європи.

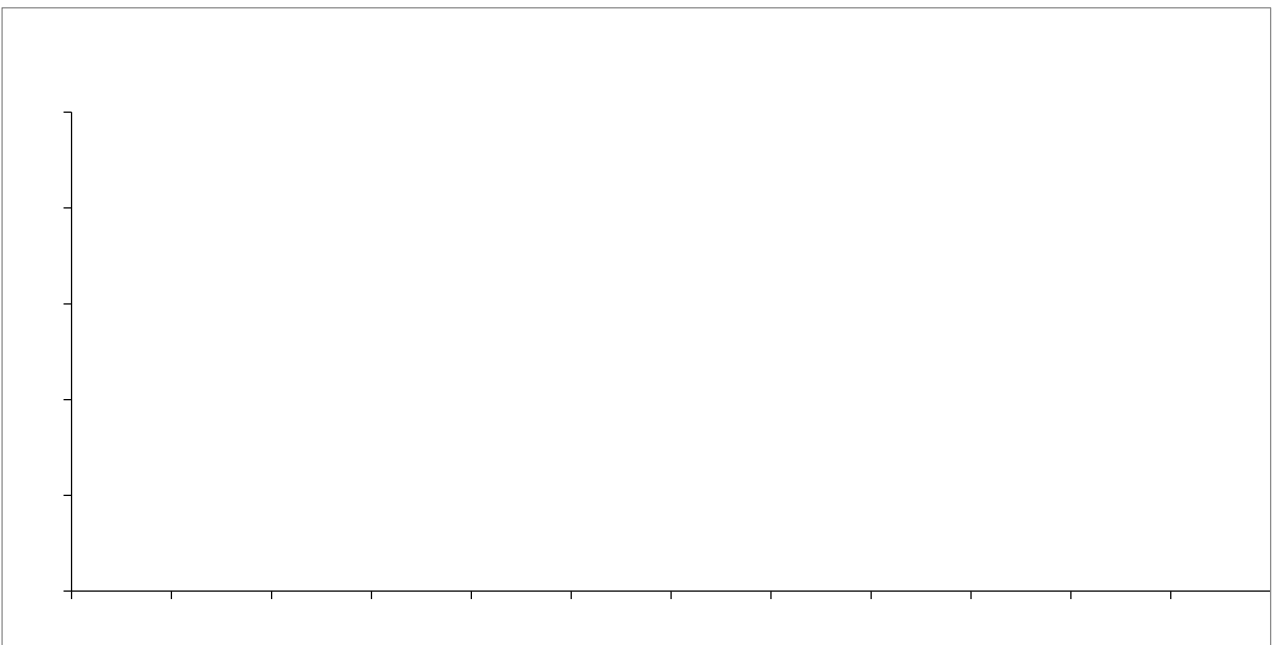
Завдання практичної роботи

1. Використовуючи контурну карту Європи, позначте:
  - а) способом лінійних знаків зобразіть субрегіони Європи, використовуючи геосхему ООН;
  - б) способом кольорового фону зобразіть республіки (жовтим), монархії (червоним), зеленим (країни у складі Співдружності);
  - в) способом кількісного фону (штрихуванням) зобразіть державний устрій країн Європи.

Рис. 2. Контурна карта Європи

2. Побудуйте гістограму розподілу різних типів країн Європи за рівнем економічного розвитку (ВВП на одну особу, млн доларів) за розрахунками таблиці 2 (додаток Г).

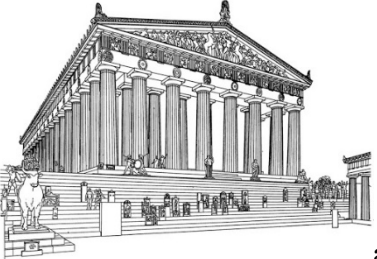

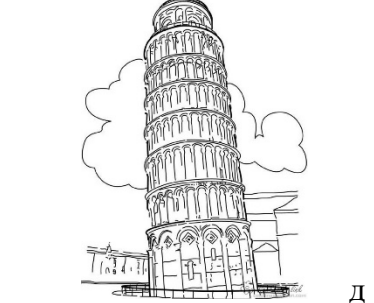

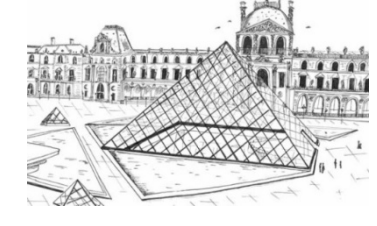

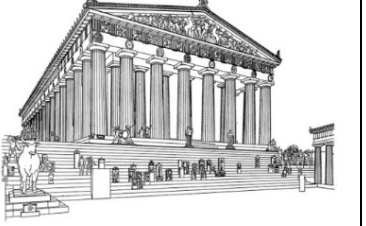

3. Встановіть відповідність між столицею і країною.

А	Австрія	1.	Берн
Б	Албанія	2.	Подгоріца
В	Андорра	3.	Скокгольм
Г	Бельгія	4.	Відень
Д	Боснія і Герцеговина	5.	Лондон
Е	Велика Британія	6.	Андорра-ла-Велья
Є	Данія	7.	Белград
Ж	Естонія	8.	Дублін
К	Ірландія	9.	Загреб
Л	Ісландія	10.	Скоп'є
М	Іспанія	11.	Гельсінкі
Н	Люксембург	12.	Прага
П	Македонія	13.	Сараєво
Р	Сербія	14.	Таллінн
С	Фінляндія	15.	Брюсель
Т	Хорватія	16.	Люксембург
У	Чехія	17.	Рейк'явік
Ф	Чорногорія	18.	Копенгаген
Х	Швейцарія	19.	Мадрид
Ч	Швеція	20.	Тирана

А	
Б	
В	
Г	
Д	
Е	
Є	
Ж	
К	
Л	
М	
Н	
П	
Р	
С	
Т	
У	
Ф	
Х	
Ч	

4. Виберіть країну, якій належить визначна пам'ятка.

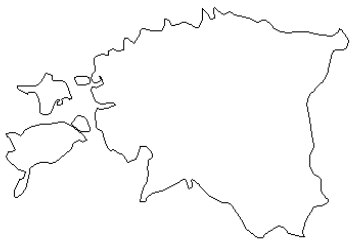
 а	 б	 в
 г	 д	 е
 є	 ж	 к

а) Парфенон	1. Велика Британія, Лондон	А	
б) Міланський собор	2. Франція, Париж	Б	
в) Венеція	3. Італія, Піза	В	
г) Біг-Бен	4. Велика Британія, Еймсбері	Г	
д) Пізамська вежа	5. Греція, Афіни	Д	
е) Замок Нойшвантайн	6. Італія, Венеція	Е	
є) Лувр	7. Італія, Рим	Є	
ж) Стоунхендж	8. Італія, Мілан	Ж	
к) Колізей	9. Німеччина, Швангау	К	

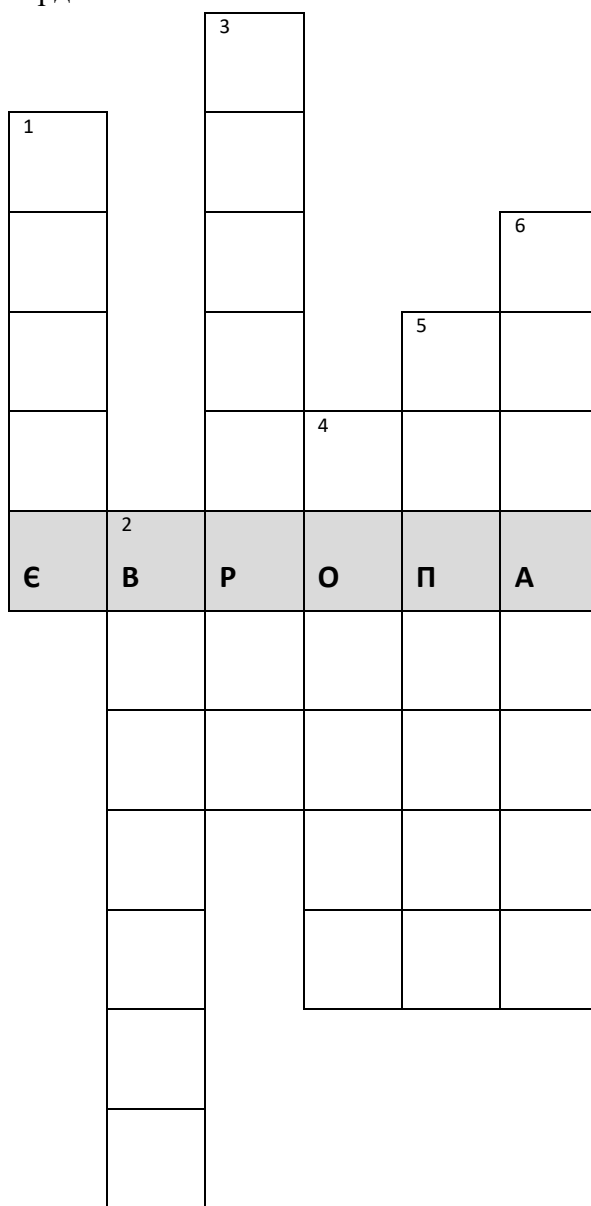
5. Запишіть назви держав за допомогою контурів.

а)	б)	в)
г)	д)	е)
є)	ж)	к)

Контур	Впишіть країну
а)	
б)	
в)	
г)	
д)	
е)	
є)	
ж)	
к)	

6. Розгадайте кросворд.

- 1) Столиця Македонії.
- 2) Найменша країна в світі.
- 3) Держава із найнижчим приростом населення в Європі.
- 4) Держава, у якій рівень урбанізації становить 100%.

- 5) Кому належать Балеарські острови?
6) Держава, з найменшою густиною населення в Європі.

7. Тестові завдання.

Коротка відповідь

1. За формою правління більшість країн Європи є .....
2. Унікальне об'єднання країн Європи, які через створення спільного ринку, економічного та валютного союзу, а також шляхом реалізації спільної політики й діяльності мають на меті забезпечити безперервне економічне зростання, соціальний розвиток і згуртованість країн-учасниць називається...

3. Вставте пропущену цифру.

На території Європи знаходиться ...незалежних держав.

4. До складу Західної Європи входять такі країни...
5. Бенілюкс – це ..

Одна відповідь

6. До субрегіону Західна Європа не входить...
а) Німеччина; б) Нідерланди; в) Франція; г) Португалія.
7. Найбільша країна Європи за кількістю населення...
а) Франція; б) Україна; в) Німеччина; г) Велика Британія.
8. Рівень урбанізації в Європі становить...
а) 28%; б) 45%; в) 73%; г) 88%.
9. Найменшою державою Європи та світу(за площею та населенням) є...
а) Монако; б) Ватикан; в) Сан-Марино; г) Естонія.
10. До «чотирьох двигунів» Європи не належить...
а) регіон Рона; б) Ломбардія; в) Лотарингія; г) Каталонія.

Кілька відповідей

11. Виберіть з переліку країни, які належать до території Східної Європи.
а) Латвія; б) Норвегія; в) Білорусь;
г) Молдова; д) Португалія; е) Україна.
12. До країн Бенілюксу входять...
а) Нідерланди; б) Естонія; в) Бельгія;
г) Люксембург; д) Ліхтенштейн; е) Німеччина.
13. Виберіть три країни Європи, населення яких перевищує 50 млн осіб.
а) Іспанія; б) Німеччина; в) Туреччина
г) Велика Британія; д) Чехія; е) Литва.
14. Виберіть правильні твердження, що стосуються субрегіону Західна Європа.
а) загальна кількість населення становить 184 млн осіб;
б) тут розташований найбільший морський порт світу;
в) всі країни Західної Європи суверенні держави;
г) найбільшою міською агломерацією є Паризька;
15. Виберіть найбільші кам'яновугільні басейни Європи.
а) Рурський; б) Астурійський; в) Верхньосілезький; г) Донецький.

Відповідність

16. Встановіть відповідність між країнами та їх столицями.

а) Швеція	1. Братислава	А	
б) Фінляндія	2. Стокгольм	Б	
в) Румунія	3. Гельсінкі	В	
г) Словаччина	4. Бухарест	Г	

17. Встановіть відповідність між країною та формою правління.

а) Швеція	1. конституційна монархія	А	
б) Ватикан	2. парламентсько-президентська республіка	Б	
в) Латвія	3. теократична монархія	В	
г) Португалія	4. парламентська республіка	Г	

18. Установіть відповідність між центрами туризму та країнами.

а) Ярославль, Загорськ, Костром	1. Швейцарія	А	
б) Краків, Сопот, Зелена-Ґура	2. Росія	Б	
в) Карлові Вари, Прага	3. Чехія.	В	
г) Цюріх, Женева.	4. Польща	Г	

9. Встановіть відповідність між країною та кількістю населення.

а) Німеччина	1) 37,97 млн	А	
б) Італія	2) 60,36 млн	Б	
в) Польща	3) 83,02 млн	В	
г) Греція	4) 10,72 млн	Г	

20. Встановіть відповідність між країнами та їх розташуванням на карті.

Країна	Цифра на карті
а) Греція	
б) Португалія	
в) Швеція	
г) Чехія	

Послідовність

21. Розташуйте країни Європи у послідовності зменшення площі.

а) Україна	
б) Франція	
в) Швеція	
г) Монако	

22. Розташуйте країни Європи у послідовності збільшення величини ВВП.

а) Італія	
б) Німеччина	
в) Велика Британія	
г) Білорусь	

23. Розташуйте країни Східної Європи у послідовності зменшення кількості населення.

а) Україна	
б) Литва	
в) Білорусь	
г) Чехія	

24. Розкрийте розташування країн Європи у послідовності із заходу на схід.

а) Хорватія	
б) Португалія	
в) Естонія	
г) Нідерланди	

25. Розташуйте країни у послідовності спадання за рівнем урбанізації.

а) Бельгія	
б) Німеччина	
в) Італія	
г) Україна	

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомтесь з розділом «Типізація країн, що розвиваються» навчального посібника М.М. Книш «Економічна і соціальна географія країн, що розвиваються». Порівняйте різні варіанти типології країн, розроблені міжнародними організаціями та науковцями.

2. Ознайомтеся зі статтею Мамчук О.І, Сідорова С.В. «Нові економічні типології країн світу». Назвіть вчених, які розробляли типізації країн. Яка типізація країн, на Ваш погляд, найбільш вдала?

3. Проаналізуйте статтю М.М. Книш «Критерії побулови типології країн». Вкажіть критерії, за якими можна здійснити типфзацію країн. Назвіть критерії, які є основою розробки багатьох типізацій.

Контрольні питання та завдання

1. Проаналізуйте різні підходи до регіоналізації Європи.
2. Вкажіть найбільші макрорегіони Європи: а) за розміром території; б) людністю; в) економічним потенціалом і рівнем економічного розвитку.
3. Виділіть головні фізико-географічні країни та регіони Європи. Які з країн Європи належать до більш, ніж трьох фізики-географічних країн?
4. Проаналізуйте концепцію „Європа регіонів” та її вплив на розвиток транскордонного співробітництва країн Європи.
5. Головні таксони регіоналізації світу.
6. Особливості інтеграційного розвитку європейських країн.

Тема 4. КРАЇНИ ЄВРОПИ

Мета: закріплення, розширення і поглиблення теоретичних та практичних навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни; вироблення навичок письмового аналізу на основі самостійно підібраного статистичного матеріалу, граничної інтерпретації інформації, а також створення презентації за темою дослідження.

Завдання семінарського заняття

Згідно із запропонованим планом (змістом) економіко-географічного дослідження країни підготувати доповідь та презентацію однієї з країн Європи:

1. Загальна характеристика Австрії.
2. Загальна характеристика Албанії.
3. Загальна характеристика Бельгії.
4. Загальна характеристика Білорусі.
5. Загальна характеристика Болгарії.
6. Загальна характеристика Великої Британії.
7. Загальна характеристика Греції.
8. Загальна характеристика Данії.
9. Загальна характеристика Естонії.
10. Загальна характеристика Ірландії.
11. Загальна характеристика Ісландії.
12. Загальна характеристика Іспанії.
13. Загальна характеристика Італії.
14. Загальна характеристика Латвії.
15. Загальна характеристика Литви.
16. Загальна характеристика Македонії.
17. Загальна характеристика Молдови.
18. Загальна характеристика Нідерландів.
19. Загальна характеристика Німеччини.
20. Загальна характеристика Норвегії.
21. Загальна характеристика Польщі.

22. Загальна характеристика Португалії.
23. Загальна характеристика Росії.
24. Загальна характеристика Румунії.
25. Загальна характеристика Словаччини.
26. Загальна характеристика Словенії.
27. Загальна характеристика Угорщини.
28. Загальна характеристика Фінляндії.
29. Загальна характеристика Франції.
30. Загальна характеристика Хорватії.
31. Загальна характеристика Чехії.
32. Загальна характеристика Швейцарії.
33. Загальна характеристика Швеції.
34. Загальна характеристика Сербії.
35. Загальна характеристика Чорногорії.

Завдання для самостійної роботи

1. Прочитайте підрозділ «Міжнародні економічні зв'язки» навчального посібника за редакцією С. Кузика «Економічна і соціальна географія країн світу». Як змінилося місце розвинених країн у зовнішньоекономічних зв'язках світу на початку ХХІ ст.?
2. Опрацюйте статтю О. Кременя «Відкритість економіки та напрями її оцінки». Як змінився рівень відкритості економіки світу і країн з 1970-х рр. і до сьогодні? Які чинники такої динаміки?
3. Обґрунтуйте вплив окремих чинників на динаміку рівня відкритості економіки (на прикладі абстрактних моделей країн, при інших рівних умовах їхнього розвитку).
4. Ознайомтеся з показниками, які характеризують економічну, зокрема торговельну, глобалізацію країн за підходом Швейцарського економічного інституту. Чим відрізняється торговельна глобалізація і відкритість економіки?
5. Охарактеризуйте риси соціально-економічного розвитку країн Європи після економічної кризи 2008/2009 рр: динаміка, структурні проблеми господарства, проблеми безпеки.
6. Опишіть вплив Covid-19 на економіку країн Європи.

Тема 5. РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ, ГЕОГРАФІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРАЇН АЗІЇ

Мета: засвоєння студентами знань про регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Азії; обґрунтувати виділення субрегіонів Азії та зобразити їх на контурній карті; аналізувати сучасні географічні тенденції розвитку країн Азії.

Завдання практичної роботи

1. Використовуючи картосхему 3, позначте:
  - а) способом лінійних знаків зобразіть субрегіони Азії, використовуючи геосхему ООН;
  - б) способом значків зобразіть республіки (буквою R), монархії (буквою M), країни у складі Співдружності (буквою S);
  - в) способом кількісного фону (штрихуванням) державний устрій країн Азії.

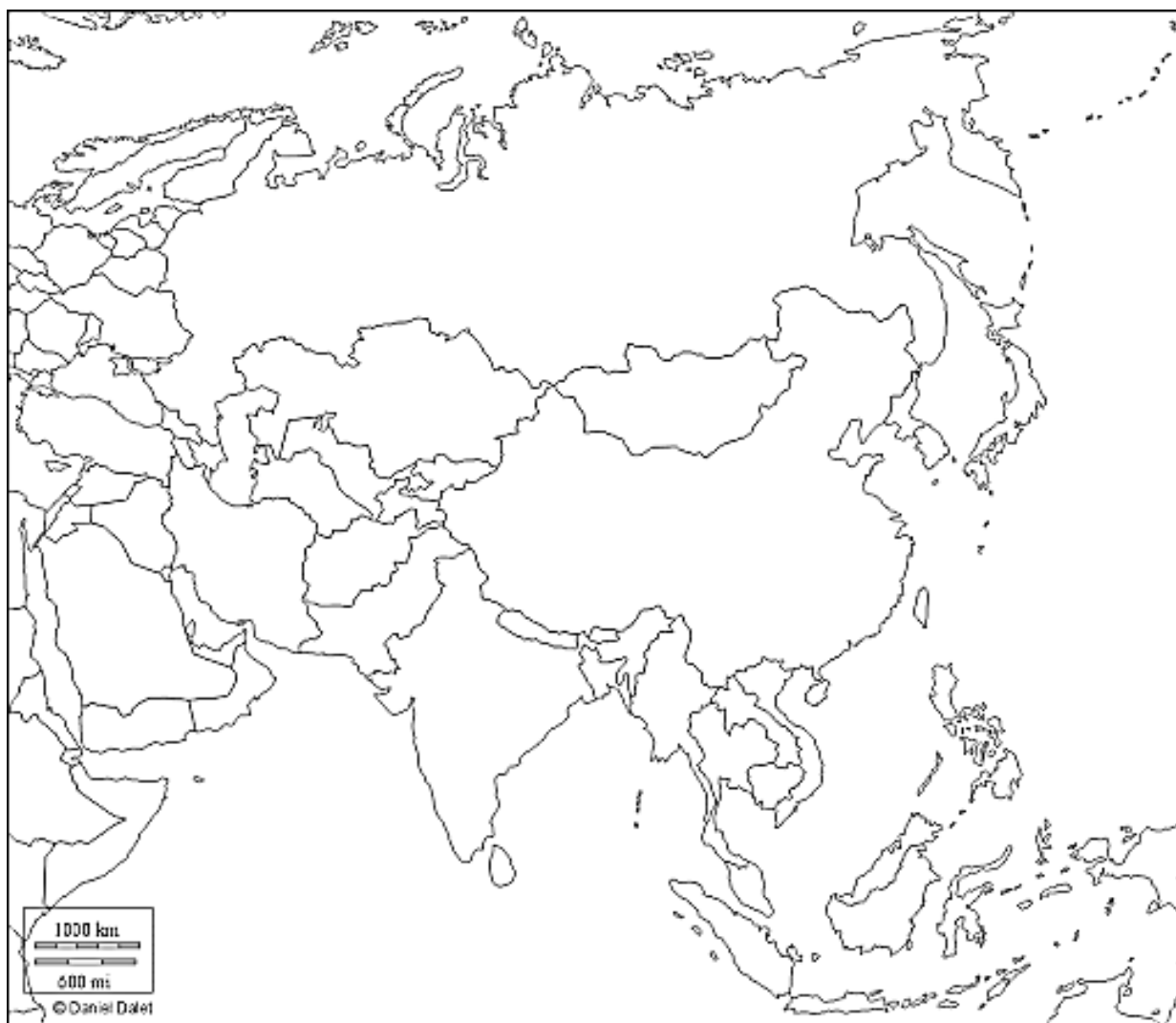
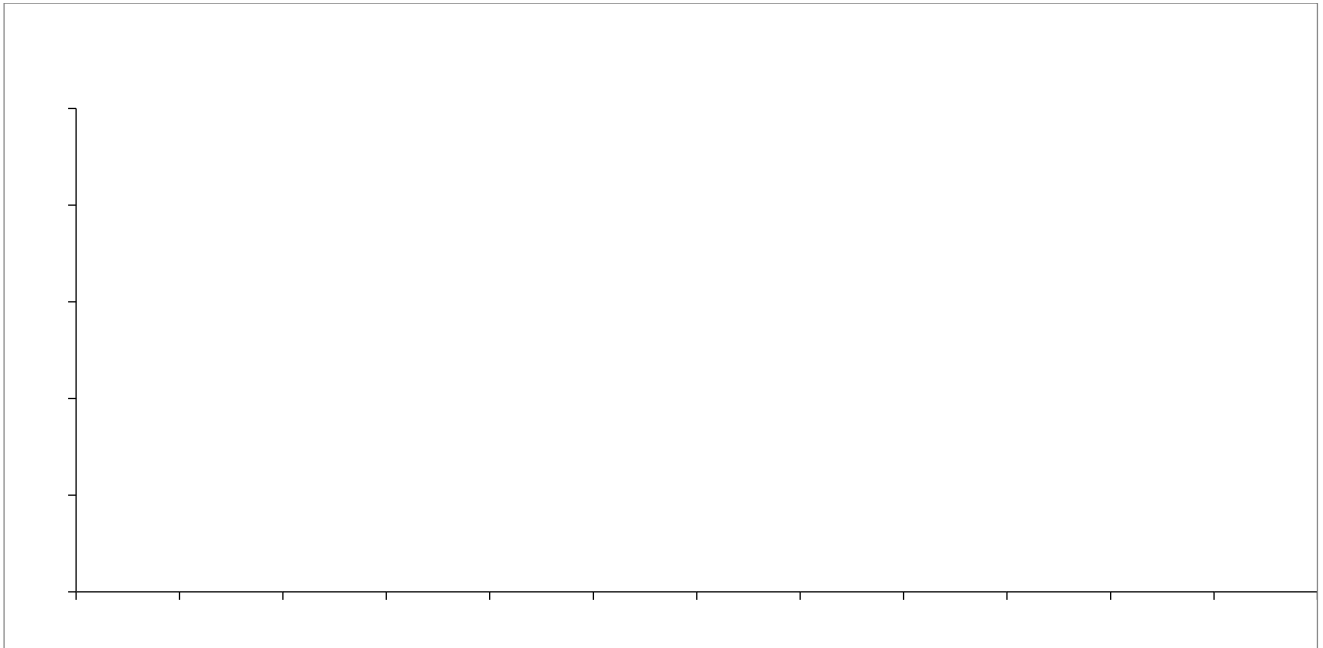

Рис. 3. Контурна карта Азії

2. Згрупуйте країни Азії за часткою економічно-активного населення від загальної кількості жителів країни за розрахунками таблиці 3 (додаток Г). Виокремить 5 груп (дуже висока, висока, середня, низька та дуже низька). Результати групування відобразіть на рис. 3 способом якісного фону.

3. Побудуйте гістограму структури ВВП (сільське господарство, промисловість, сфера послуг) субрегіонів Азії за розрахунками таблиці 2 (додаток Г).

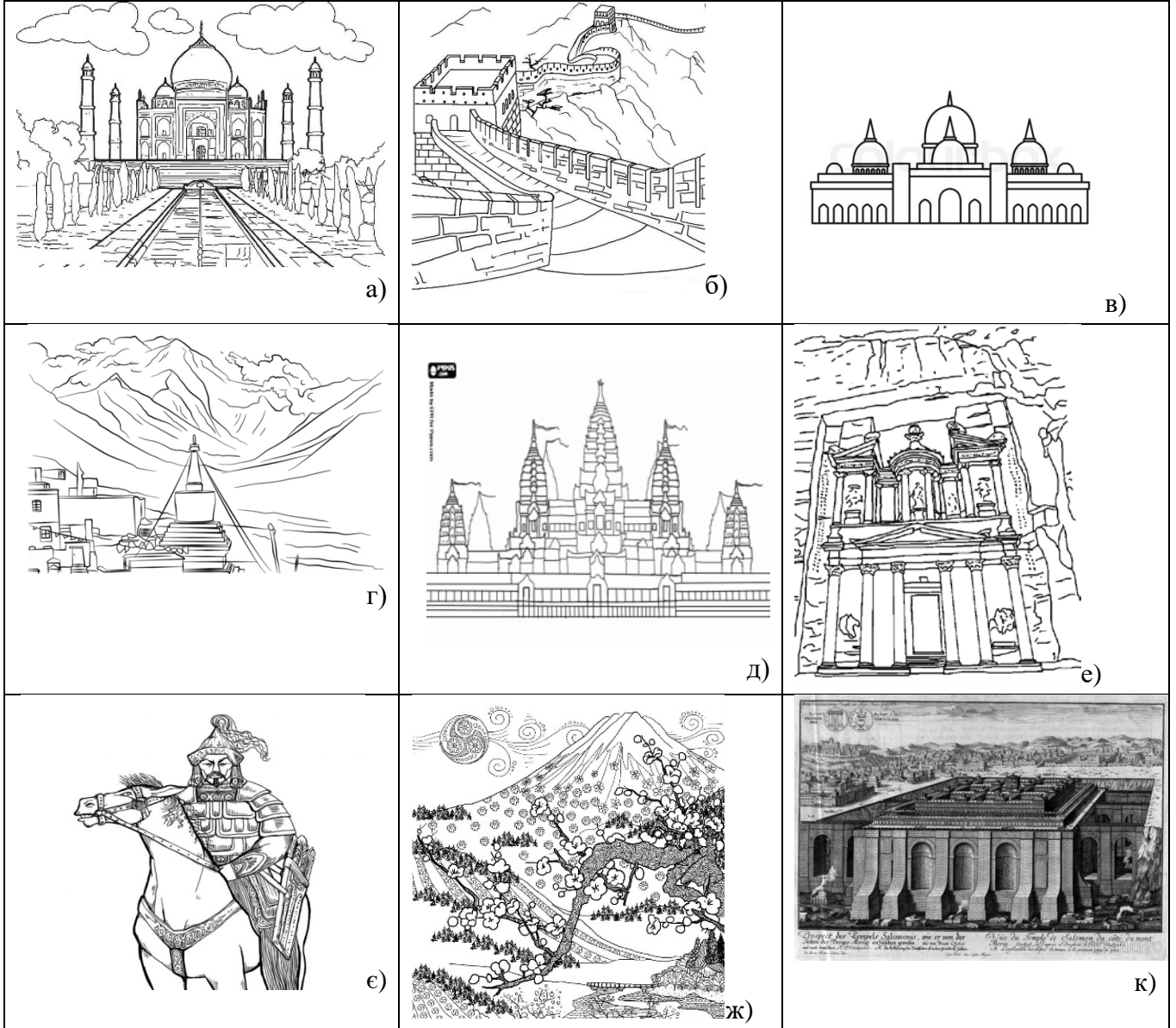
3. Встановіть відповідність між столицею і країною.

А	Афганістан	1.	<i>Сана</i>
Б	Бангладеш	2.	<i>Тегеран</i>
В	Бутан	3.	<i>Пномпень</i>
Г	Вірменія	4.	<i>Джакарта</i>
Д	Ємен	5.	<i>Нікосія</i>
Е	Індонезія	6.	<i>В'єнт'ян</i>
Є	Іран	7.	<i>Куала-Лумпур</i>
Ж	Йорданія	8.	<i>Улан-Батор</i>
К	Камбоджа	9.	<i>Дакка</i>
Л	Катар	10.	<i>Дамаск</i>
М	Киргизстан	11.	<i>Ісламабад</i>
Н	Кіпр	12.	<i>Єреван</i>
П	Лаос	13.	<i>Маніла</i>
Р	Малайзія	14.	<i>Ділі</i>
С	Монголія	15.	<i>Кабул</i>
Т	Пакистан	16.	<i>Амман</i>
У	Сирія	17.	<i>Бішкек</i>
Ф	Східний Тимор	18.	<i>Тхімпху</i>
Х	Узбекистан	19.	<i>Ташкент</i>
Ч	Філіппіни	20.	<i>Доха</i>

А	
Б	
В	
Г	
Д	
Е	
Є	
Ж	
К	
Л	
М	
Н	
П	
Р	
С	
Т	
У	
Ф	
Х	
Ч	

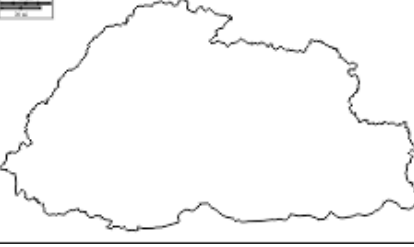
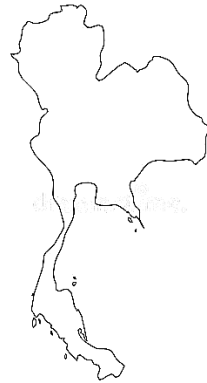
4. Виберіть країну, якій належить визначна пам'ятка.

а) Тадж-Махал	1. Японія	А	
б) Велика кітайська стіна	2. Йорданія	Б	
в) Мечеть шейха Заїда	3. ОАЕ	В	
г) Еверест	4. Китай	Г	
д) Ангкор-Ват	5. Індія	Д	
е) дане місто Петра	6. Камбоджа	Е	
є) статуя Чингізхана	7. Монголія	Є	
ж) Фузіяма	8. Непал	Ж	
к) храм Соломона	9. Ізраїль	К	

5. Запишіть назви держав за допомогою контурів.

a)	б)	в)
г)	д)	е)
є)	ж)	к)

Контур	Впишіть країну
а)	Японія
б)	Китай
в)	Індія
г)	Грузія
д)	Туреччина
е)	Ізраїль
є)	Камбоджа
ж)	Бутан
к)	Тайланд

6. Розгадайте кросворд.

1				А			
	2			З			
3				І			
	4			Я			

- 1) Країна – учасник АСЕАН.
- 2) Одна із найбільших рік Китаю.
- 3) Найменша держава Азії за площею.
- 4) Яка країна дає близько 80% світового експорту слюди?

7. Тестові завдання.

Коротка відповідь

1. Міжнародна організація, яка контролює видобуток нафти – ...
2. Єдиною азійською державою, яка входить до складу НАТО, є...
3. Серед азійських країн переважають країни, які за адміністративно-територіальним устроєм є...
4. Скільки в Азії розміщено суверенних держав?
5. Держава-монархія Азії, територія якої є архіпелагом, – це...

Одна відповідь

6. Укажіть субрегіон Азії, до якого входять Казахстан, Узбекистан, Таджикистан, Туркменістан, Киргизстан.

а) Центральна Азія;	б) Південна Азія;
в) Східна Азія;	г) Західна Азія.

7. Укажіть неправильну характеристику географічного положення Азії.

- а) велика розмаїтість природних умов, наявність великих покладів різноманітних корисних копалин;
- б) близькість більшості країн до розвинених держав Європи;
- в) більшість країн має вихід до моря;
- г) розташована в різних кліматичних поясах, значну частину займають області висотної поясності.

8. Більше ніж половина всіх запасів нафти світу залягає в...

а) Західній Азії;	б) Південній Азії
в) Південно-Східній Азії;	г) Східній Азії.

9. У якому районі Азії спостерігається найбільша густота населення?

- а) Центральноазіатський і Південноазіатський;
- б) Східноазіатський і Південноазіатський;
- в) Західноазіатський і Північноазіатський;
- г) Північноазіатський і Центральноазіатський.

10. Укажіть найсуттєвіші особливості економіко-географічного положення країн Західної Азії, які сприяють розвитку їх господарства.

- а) прибережне положення та сприятливі кліматичні умови;
- б) прибережне положення та сприятливі кліматичні умови;
- в) розташування поблизу Європи та зв'язок із нею транспортними шляхами;
- г) сприятливе сусідське положення щодо країн Південної Азії.

Кілька відповідей

11. Визначте три характеристики населення Китаю.

- а) в окремих районах Великої Китайської рівнини густина населення досягає 1000 осіб/км²;
- б) китайці становлять безумовну більшість тільки на сході країни;
- в) найчисленніші національні меншини – чжуани, уйгури, тибетці, монголи, мяо, маньчжури, корейці;
- г) населення середньої вікової групи перевищує 75 %;
- д) дві третини населення країни проживає в сільських населених пунктах;
- е) понад 80 % населення Китаю проживає в Південному Китаї;
- є) особливо низьким є рівень урбанізації в Західному Китаї.

12. Визначте три характерні риси господарства Китаю:

- а) Китай відстає від США за обсягами виробництва продукції обробної промисловості;
- б) провідними центрами машинобудування є міста західної частини країни;
- в) протягом останніх десятиліть середньорічні темпи зростання економіки Китаю становили 8 – 10 % на рік;
- г) порівняно з розвиненими країнами для Китаю характерна значно менша частка промисловості у ВВП;
- д) потужні ГЕС споруджені у верхній та середній течіях річок Янцзи і Хуанхе;
- е) Китай посідає третє місце у світі за виробництвом електроенергії;
- є) Китай виробляє понад 800 млн т сталі – це більше половини від усього світового обсягу.

13. Визначте три характерні риси промисловості Японії.

- а) японська металургійна промисловість за технічним оснащенням найсучасніша у світі;
- б) хімічна промисловість Японії спеціалізується на виробництві добрив;
- в) більшість індустріальних центрів країни розташовані на території Тихоокеанського поясу;
- г) лідером японської індустрії є легка промисловість;
- д) світове значення мають місцева целюлозно-паперова й поліграфічна промисловість;
- е) за обсягом хімічної продукції Японія посідає п'яте місце у світі;
- є) в електроенергетиці країни домінує гідроенергетика.

14. Визначте три характеристики населення Індії.

- а) найбільш густо населені східна частина Індо-Гангської низовини, дельта Гангу й узбережжя Індійського океану;
- б) релігійний склад досить однорідний – близько 81 % населення – буддисти;
- в) найбільш багатонаціональна країна світу;
- г) більшість індійців живуть у містах;
- д) частка найчисленнішого народу країни – хіндустанців – становить менше ніж 25 %;
- е) еміграція перевищує імміграцію;
- є) характеризується низьким природним приростом.

15. Визначте три характерні риси сільського господарства Індії.

- а) головна зернова культура – жито;
- б) найбільше рису вирощують у найвологіших і густозаселених районах; північного сходу країни, біля узбережжя Індійського океану і в дельтах річок;
- в) у східній частині переважає трудомістке рослинництво, у західній – кочове й напівкочове скотарство;
- г) країна посідає перше місце у світі за поголів'ям великої рогатої худоби;
- д) у східній частині переважає кочове й напівкочове скотарство, у західній – трудомістке рослинництво;
- е) країна посідає перше місце у світі за вирощуванням цукрового буряку;
- є) провідною галуззю сільського господарства є рослинництво.

Відповідність

16. Установіть відповідність між субрегіонами Азії та прикладами країн, що входять до їх складу.

а) Західна Азія	1. Китай, Монголія, Південна Корея, Північна Корея, Японія 2. В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, М'янма, Сінгапур, Таїланд 3. Ізраїль, арабські країни Аравійського півострова та прилеглих територій, Туреччина, Іран 4. Пакистан, Індія, Бангладеш, Шрі-Ланка	А	
б) Східна Азія		Б	
в) Південно-Східна Азія		В	
г) Південна Азія		Г	

17. Встановіть відповідність між країнами та їх столицями.

а) ОАЕ	1. Пекін	А	
б) Казахстан	2. Астана	Б	
в) Таїланд	3. Бангкок	В	
г) Китай	4. Абу-Дабі	Г	

18. Встановіть відповідність між рівнем економічного розвитку і країною яка йому відповідає.

а) Країна з плановою економікою	1. Японія	А	
б) Країна, що розвивається, нафтовидобувна країна	2. Саудівська Аравія	Б	
в) Найменш розвинута країна	3. Китай	В	
г) Високо розвинута країна «Великої сімки»	4. Камбоджа	Г	

19. Встановіть відповідність між країною та цифрою якою вона позначена на карті.

Країна	Цифра на карті
а) Китай	
б) Індія	
в) Казахстан	
г) Саудівська Аравія	

20. Встановіть відповідність між регіоном та корисною копалиною, яку видобувають.

а) Перська затока	1. Олов'яні руди	А	
б) Індія	2. Кам'яна сіль	Б	
в) Мертве море	3. Нафта	В	
г) Південно-Східна Азія	4. Вольфраміві руди	Г	

Послідовність

21. Розташуйте країни Східної Азії в порядку зменшення кількості населення.

а) Бангладеш	
б) Пакистан	
в) Індія	
г) Шрі-Ланка	

22. Розташуйте країни Південно-Східної Азії в порядку зменшення площі території.

а) В'єтнам	
б) Індонезія	
в) Камбоджа	
г) Філіппіни	

23. Розташуйте країни Азії в напрямку з півночі на південь.

а) Монголія	
б) Непал	
в) М'янма	
г) Сінгапур	

24. Розташуйте країни Азії за рівнем урбанізації у порядку зменшення.

а) Південна Корея	
б) Сінгапур	
в) Ліван	
г) Бангладеш	

25. Розташуйте країни Азії за густотою населення у порядку зменшення.

а) Монголія	
б) Ватикан	
в) Бангладеш	
г) Сінгапур.	

Контрольні питання та завдання

1. Охарактеризуйте природні умови та ресурси регіону. Вкажіть, які з них мають найбільше значення для соціально-економічного розвитку Азії.

2. Демографічні особливості, характерні для регіону. Специфіка етнічного релігійного складу населення Азії.

3. Порівняйте демографічну політику Китаю ті Індії. Основні положення їх демографічної політики, її результати.

4. Порівняйте роль видобутку нафти для розвитку економіки регіону в минулому і на сучасному етапі.

5. Визначте специфіку розвитку тризму в регіоні. Назвіть причини, що сприяють і перешкоджають цьому процесу.

Тема 6. КРАЇНИ АЗІЇ

Мета: закріплення, розширення і поглиблення теоретичних та практичних навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни; вироблення навичок письмового аналізу на основі самостійно підбраного статистичного матеріалу, граничної інтерпретації інформації, а також створення презентації за темою дослідження.

Завдання семінарського заняття

Згідно із запропонованим планом (змістом) економіко-географічного дослідження країни підготувати доповідь і презентацію однієї з країн Європи.

1. Загальна характеристика Азербайджану.
2. Загальна характеристика Афганістану.
3. Загальна характеристика Бангладеш.
4. Загальна характеристика Бахреїну.
5. Загальна характеристика Брунею.
6. Загальна характеристика Бутану.

7. Загальна характеристика В'єтнаму.
8. Загальна характеристика Вірменії.
9. Загальна характеристика Грузії.
10. Загальна характеристика Ємену.
11. Загальна характеристика Індії.
12. Загальна характеристика Індонезії.
13. Загальна характеристика Іраку.
14. Загальна характеристика Ірану.
15. Загальна характеристика Йорданії.
16. Загальна характеристика Казахстану.
17. Загальна характеристика Камбоджі.
18. Загальна характеристика Катару.
19. Загальна характеристика Киргизстану.
20. Загальна характеристика Китаю.
21. Загальна характеристика Кіпру.
22. Загальна характеристика Південної Кореї.
23. Загальна характеристика Північної Кореї.
24. Загальна характеристика Кувейту.
25. Загальна характеристика Лаосу.
26. Загальна характеристика Лівану.
27. Загальна характеристика Малайзії.
28. Загальна характеристика Мальдівів.
29. Загальна характеристика Монголії.
30. Загальна характеристика М'янми.
31. Загальна характеристика Непалу.
32. Загальна характеристика ОАЕ.
33. Загальна характеристика Оману.
34. Загальна характеристика Пакистану.
35. Загальна характеристика Саудівської Аравії.
36. Загальна характеристика Сирії.
37. Загальна характеристика Сінгапуру.
38. Загальна характеристика Таджикистану.
39. Загальна характеристика Таїланду.
40. Загальна характеристика Тайваню.
41. Загальна характеристика Туреччини.
42. Загальна характеристика Туркменістану.
43. Загальна характеристика Узбекистану.
44. Загальна характеристика Філіппін.
45. Загальна характеристика Шрі-Ланки.
46. Загальна характеристика Японії.
47. Загальна характеристика Східного Тімору.

Завдання для самостійної роботи

1. Прочитайте підрозділ «Джакотський трикутник» підручника Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. «Географія: світи, регіони, концепти». Яке місце Японії у вказаному регіоні?
2. Опрацюйте статтю Яценка Б. П. «Економіка знань: сучасний науково-виробничий комплекс Японії» [9]. Сформулюйте особливості сучасного науково-виробничого комплексу Японії: організаційні, фінансові, галузево-тематичні. Виділіть специфічні риси Японії порівняно з США, країнами Європи. Які рекомендації, зважаючи на досвід Японії, можна визначити для розвитку науки в Україні?
3. Ознайомтеся із базою статистичних та сформулюйте таблицю експорту й імпорту товарів та послуг Японії.

Тема 7. РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ, ГЕОГРАФІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРАЇН АМЕРИКИ

Мета: засвоєння студентами знань про регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Америки; обґрунтувати виділення субрегіонів Америки та зобразити їх на контурній карті; аналізувати сучасні географічні тенденції розвитку країн Америки.

Завдання практичної роботи

1. Використовуючи картосхему, позначте:
  - а) способом лінійних знаків субрегіони Америки, використовуючи геосхему ООН;
  - б) способом значків республіки (буквою R), монархії (буквою M), країни у складі Співдружності (буквою S);
  - 3) способом кількісного фону (штрихуванням) державний устрій країн Америки.
2. Згрупуйте країни Азії за подібністю рівня урбанізації (у відсотках). Виокреміть 5 груп (дуже висока, висока, середня, низька та дуже низька). Результати групування відобразіть на рисунку. З'ясуйте причини, які зумовлюють відповідний розподіл.

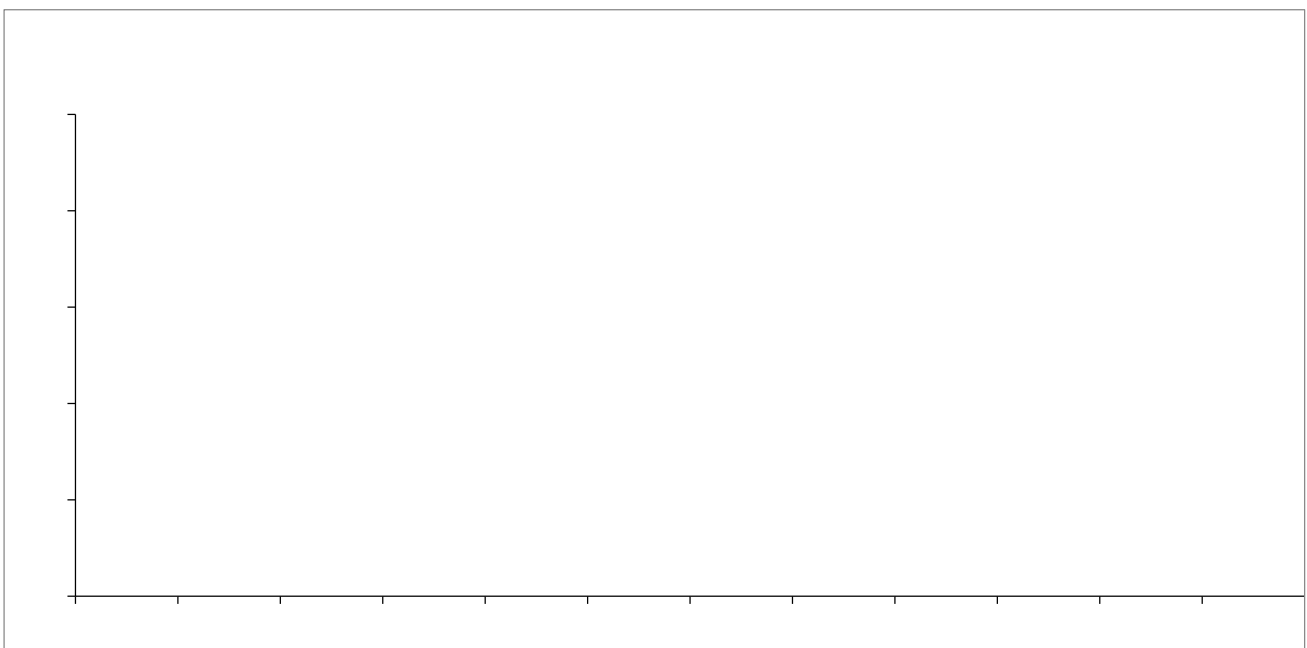

Рис. Контурна карта Америки

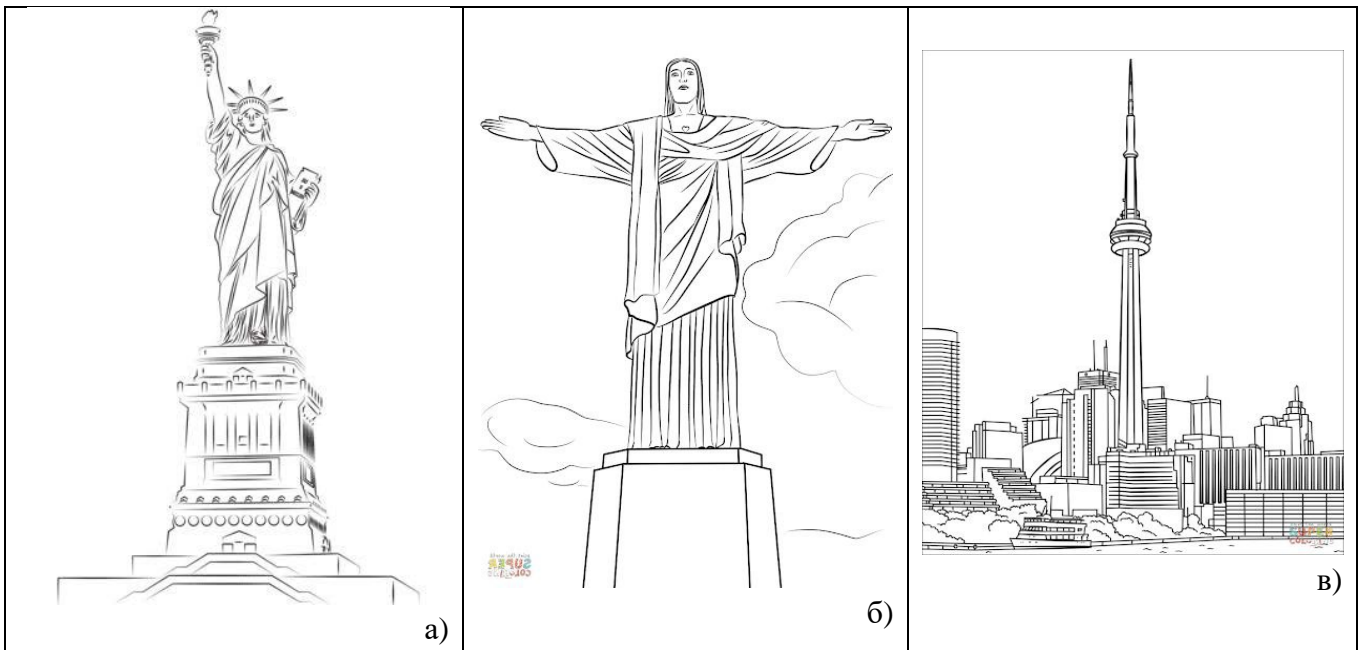

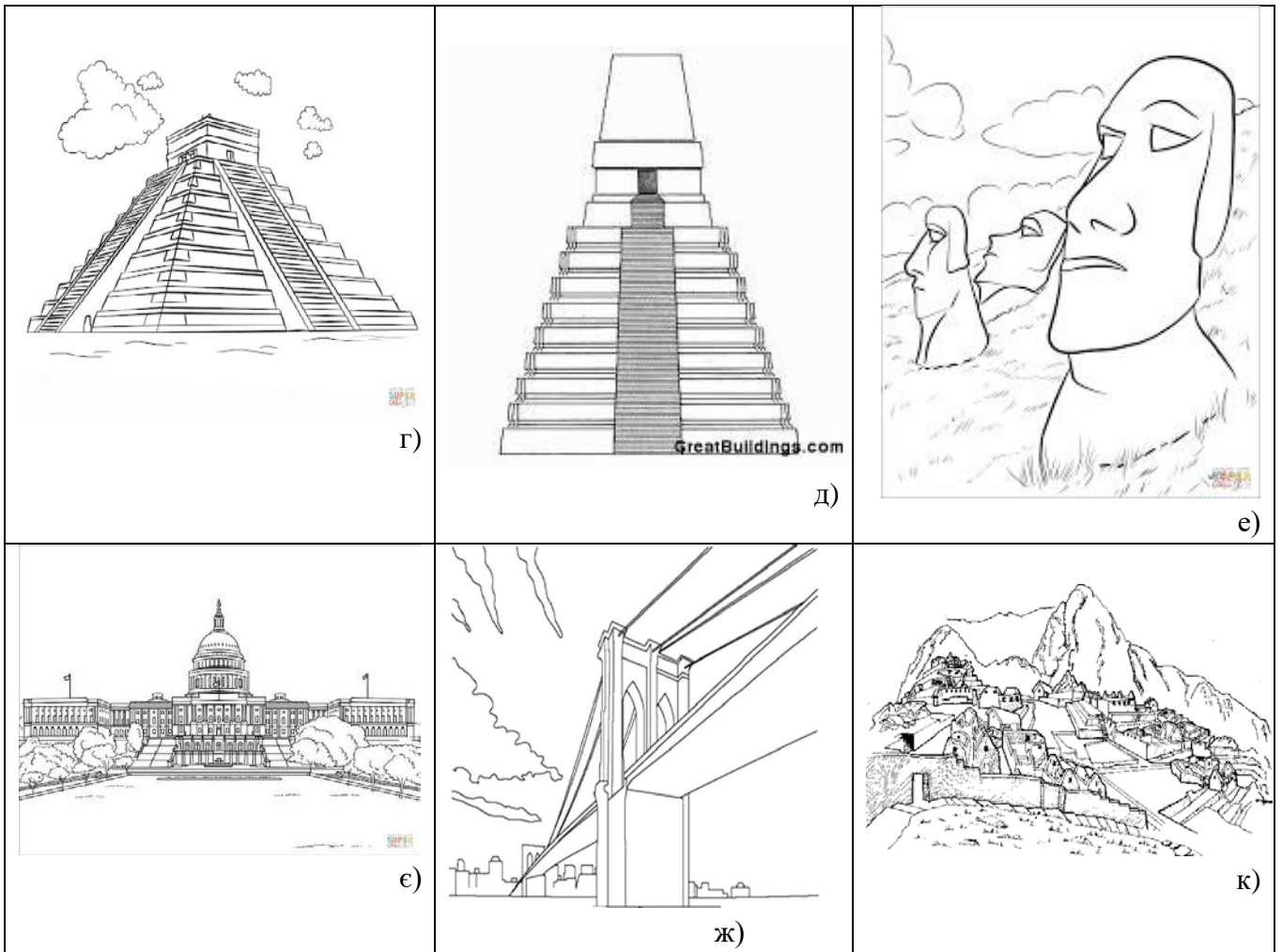
3. Встановіть відповідність між столицею і країнами Америки.

А	Барбадос	1.	Манагуа
Б	Гаїті	2.	Кінгстон
В	Гондурас	3.	Сукре
Г	Коста-Рика	4.	Парамарибо
Д	Нікарагуа	5.	Тегусігальпа
Е	Сент-Люсія	6.	Каракас
Є	Тринідад і Тобаго	7.	Джорджтаун
Ж	Ямайка	8.	Бриджтаун
К	Болівія	9.	Богота
Л	Парагвай	10.	Сан-Хосе
М	Суринам	11.	Кінгстаун
Н	Еквадор	12.	Ліма
П	Венесуела	13.	Порт-о-Пренс
Р	Чилі	14.	Сантьяго
С	Гайана	15.	Буенос-Айрес
Т	Сент-Вінсент і Гренадіни	16.	Монтевідео
У	Колумбія	17.	Кастрі
Ф	Перу	18.	Асунсьйон
Х	Уругвай	19.	Порт-оф-Спейн
Ч	Аргентина	20.	Кіто

А	
Б	
В	
Г	
Д	
Е	
Є	
Ж	
К	
Л	
М	
Н	
П	
Р	
С	
Т	
У	
Ф	
Х	
Ч	

4. Виберіть країну, якій належить визначна пам'ятка.

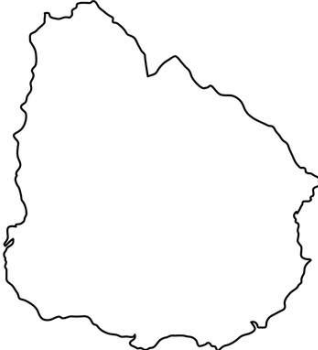

а) Статуя Свободи	1. Перу	А	
б) Статуя Ісуса Христа	2. США (Сан-Франциско)	Б	
в) Сі-Ен Тауер	3. Гватемала	В	
г) Чичен-Іца	4. Бразилія	Г	
д) Тікаль	5. США (Вашингтон)	Д	
е) Моаї	6. Мексика	Е	
є) Білий дім	7. острів Пасхи	Є	
ж) Золота Брама	8. Канада	Ж	
к) Мачу-Пікчу	9. США (Нью-Йорк)	К	

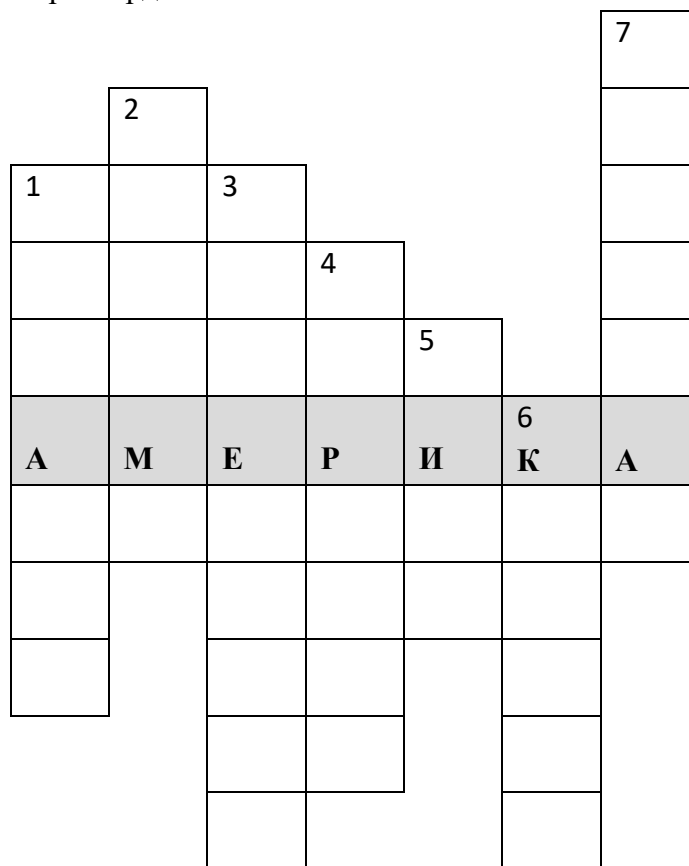
5. Запишіть назви держав за допомогою контурів.

a)	б)	в)
г)	д)	е)
є)	ж)	к)

Контур	Впишіть країну
а)	
б)	
в)	
г)	
д)	
е)	
є)	
ж)	
к)	

6. Розгадайте кросворд.

- 1) Держава-лідер з експорту бананів.
- 2) Прізвище мореплавця, який відкрив Америку.
- 3) Держава, яка займає 1-ше місце у світі за запасами нафти.
- 4) Країна з найбільшою часткою лісистості в Америці.
- 5) Держава, яка є світовим лідером за виправкою міді.
- 6) Держава, в якій наявна велика українська діаспора.
- 7) Держава із найвищим рівнем урбанізації в Америці.

7. Тестові завдання.

Коротка відповідь

1. Усі сучасні держави Америки – колишні колонії...
2. У регіоні розташована найбільша за площею залежна територія Гренландія, яка офіційно вважається автономною провінцією...
3. За адміністративно-територіальним устроєм більшість держав Америки ...
4. За формою правління більшість держав Америки...
5. Яку країну Америки відносять до країн планової економіки?

Одна відповідь

6. Серед країн Америки за площею найбільшою державою є...
а) США; б) Канада;
в) Бразилія; г) Аргентина.
7. Яка загальна площа Америки?
а) 30,4 млн км²; б) 42,4 млн км²;
в) 52 млн км²; г) 65 млн км².
8. Усі суверенні країни Америки є членами...
а) НАТО; б) ООН;
в) ОАД; г) МВФ.
9. За формою правління майже три чверті американських країн є...
а) федераціями;
б) монархіями;
в) республіками;
г) держави у складі Британської Співдружності.
10. Виберіть, яка країна з переліку належить до країн НКУ?
а) Аргентина; б) Канада;
в) Куба; г) США.

Кілька відповідей

11. Які три держави в регіоні відносять до групи найбільших за площею (понад 3 млн км²)?
а) Канада; б) США;
в) Мексика; г) Бразилія;
д) Аргентина; е) Перу.
12. Назвіть три карликових острівних держави площею менше ніж 1 тис. км².
а) Беліз; б) Сент-Кітс і Невіс;
в) Гренада; г) Ямайка;
д) Сент-Вінсент і Гренадини; е) Гондурас.
13. В яких трьох американських державах кількість населення перевищує 100 млн. осіб?
а) США; б) Мексика;
в) Бразилія; г) Канада;
д) Аргентина; е) Гаїті.

14. Виберіть три країни Америки, що відносяться до нових індустріальних країн.

- а) Перу; б) США;
в) Болівія; г) Мексика;
д) Бразилія; е) Аргентина.

15. Назвіть три країни, які входять до складу інтеграційного об'єднання НАФТА.

- а) США; б) Колумбія;
в) Канада; г) Мексика;
д) Бразилія; е) Аргентина.

Відповідність

16. Встановіть відповідність між країнами Америки та державними мовами.

а) Аргентина	1. англійська	А	
б) Канада	2. англійська, іспанська	Б	
в) Беліз	3. англійська, французька	В	
г) Ямайка	4. іспанська	Г	

17. Встановіть відповідність між країнами Америки та індексом людського розвитку.

а) США	1. дуже високий	А	
б) Гаїті	2. високий	Б	
в) Болівія	3. середній	В	
г) Барбадос	4. низький	Г	

18. Встановіть відповідність між країнами Америки та формами правління.

а) Куба	1. президентська республіка	А	
б) Домініка	2. парламентська республіка	Б	
в) Перу	3. держава у складі Співдружності	В	
г) Канада	4. соціалістична республіка	Г	

19. Встановіть відповідність між країнами Америки та їх місцем за типізацією ООН.

а) Уругвай	1. країна, що розвивається, нова індустріальна	А	
б) США	2. країна соціалістичної індустріалізації	Б	
в) Куба	3. економічно високорозвинута країна	В	
г) Венесуела	4. країна, що розвивається, нафтовидобувна	Г	

20. Встановіть відповідність між країнами та їх розташуванням на карті.

Країна	Цифра на карті
а) Уругвай	
б) Колумбія	
в) Чилі	
г) Парагвай	

Послідовність

21. Встановіть послідовність площі держав Північної Америки (від меншого до більшого).

а) Антигуа і Барбуда	
б) Гаїті	
в) Канада	
г) Куба	

22. Встановіть послідовність площі держав Південної Америки (від меншого до більшого).

а) Болівія	
б) Еквадор	
в) Бразилія	
г) Аргентина	

23. Встановіть послідовність площі держав Північної Америки (від більшого до меншого).

а) Тринідад і Тобаго	
б) США	
в) Сент-Люсія	
г) Панама	

24. Встановіть послідовність площі країн Південної Америки (від більшого до меншого).

а) Чилі	
б) Венесуела	
в) Гаяна	
г) Суринам	

25. Встановіть послідовність площі країн Північної та Південної Америки (від меншого до більшого).

а) Гватемала	
б) Мексика	
в) Колумбія	
г) Уругвай	

Завдання для самостійної роботи

1. Прочитайте розділ «Сполучені Штати Америки» навчального посібника Г. де Блій, П. Муллер «Географія: світи, регіони, концепти». Які особливості геопросторової соціально-економічної регіоналізації США?

2. Прочитайте підрозділ «Культурна та політична географія» навчального посібника Г. де Блій, П. Муллер «Географія: світи, регіони, концепти». З'ясуйте культурно-політичні відмінності «Французької Канади».

3. Ознайомтесь із діяльністю української діаспори на території США. Поясніть особливості її співпраці з Україною. Назвіть головні центри локалізації української діаспори в США.

4. Наведіть приклади економічної, політичної, військової співпраці США та України.

5. Проаналізуйте українську діаспору в Канаді (історія формування, особливості геопросторової організації; роль у сучасному житті Канади; співпраця з Україною).

6. Ознайомтесь з доктриною північного вектора канадської зовнішньої політики (The Northern Dimension of Canada's Foreign Policy). Чому вона є інструментом забезпечення національних інтересів держави та елементом безпекової стратегії держави?

Контрольні питання та завдання

1. Перелічіть переваги геополітичного положення Америки.
2. Виклики сучасного демографічного розвитку США.
3. Розкрийте особливості природного руху населення США.
4. Особливості етнорасового складу населення США.
5. Особливості внутрішньої структури метрополісів США.
6. Поясніть, чому технополіси є рушієм розвитку господарства США.
7. Висвітліть особливості структури господарства США.
8. Назвіть головні центри локалізації української діаспори в США.

Тема 8. КРАЇНИ АМЕРИКИ

Мета: закріплення, розширення і поглиблення теоретичних та практичних навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни; вироблення навичок письмового аналізу на основі самостійно підібраного статистичного матеріалу, граничної інтерпретації інформації, а також створення презентації за темою дослідження.

Завдання семінарського заняття

Згідно із запропонованим планом (змістом) економіко-географічного дослідження країни підготувати доповідь та презентацію однієї з країн Америки:

1. Загальна характеристика Багамів.
2. Загальна характеристика Белізу.
3. Загальна характеристика Гаїті.
4. Загальна характеристика Гондурасу.
5. Загальна характеристика Гватемали.
6. Загальна характеристика Домінікани.
7. Загальна характеристика Канади.
8. Загальна характеристика Коста-Ріки.
9. Загальна характеристика Куби.
10. Загальна характеристика Мексики.
11. Загальна характеристика Нікарагуа.
12. Загальна характеристика Панами.
13. Загальна характеристика Сальвадору.
14. Загальна характеристика США.
15. Загальна характеристика Ямайки.
16. Загальна характеристика Антигуа і Барбуди.
17. Загальна характеристика Аргентини.
18. Загальна характеристика Барбадосу.
19. Загальна характеристика Болівії.
20. Загальна характеристика Бразилії.
21. Загальна характеристика Венесуели.
22. Загальна характеристика Гайани.
23. Загальна характеристика Гренади.
24. Загальна характеристика Домініки.
25. Загальна характеристика Еквадору.
26. Загальна характеристика Колумбії.

27. Загальна характеристика Парагваю.
28. Загальна характеристика Перу.
29. Загальна характеристика Сент-Вінсент і Гренадин.
30. Загальна характеристика Сент-Кітс і Невіс.
31. Загальна характеристика Сент-Люсії.
32. Загальна характеристика Суринаму.
33. Загальна характеристика Тринідаду і Тобаго.
34. Загальна характеристика Уругваю.
35. Загальна характеристика Чилі.

Тема 9. РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ, ГЕОГРАФІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРАЇН АФРИКИ

Мета: засвоєння студентами знань про регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Африки; обґрунтувати виділення субрегіонів Африки та зобразити їх на контурній карті; аналізувати сучасні географічні тенденції розвитку країн Африки.

Завдання практичної роботи

1. Використовуючи картосхему позначте:

- а) способом лінійних знаків субрегіони Африки, використовуючи геосхему ООН;
- б) способом значків республіки (буквою R), монархії (буквою M), країни у складі Співдружності (буквою S);
- в) способом кількісного фону (штрихуванням) державний устрій країн Африки.

2. За даними таблиці 3 (додаток Г) проаналізуйте рівні зайнятості, зареєстрованого безробіття та безробіття, визначеного за методологією міжнародної організації праці (МОП), у субрегіонах Африки. Визначте причини їх нерівномірного розподілу.

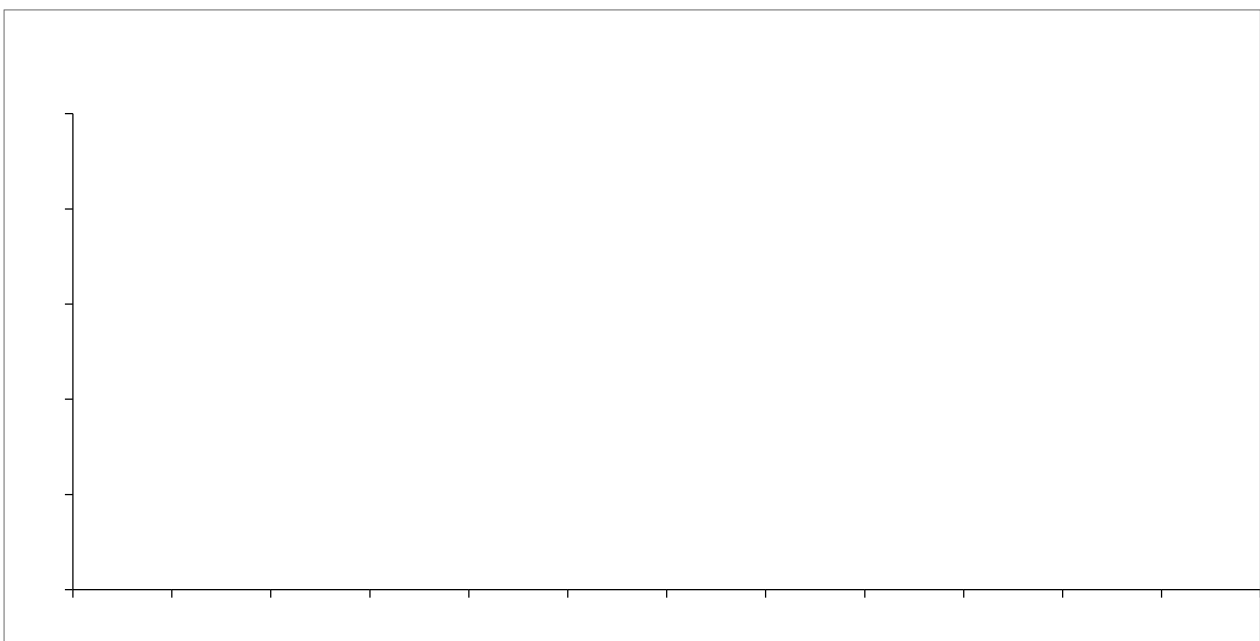

Рис. Контурна карта Африки

3. Встановіть відповідність між столицею і країною Африки.

А	Ангола	1.	Малабо
Б	Бенін	2.	Хараре
В	Ботсвана	3.	Ямусукро
Г	Буркіна-Фасо	4.	Порто-Ново
Д	Габон	5.	Мороні
Е	Екваторіальна Гвінея	6.	Нуакшот
Є	Еритрея	7.	Рабат
Ж	Зімбабве	8.	Кігалі
К	Камерун	9.	Мбабане
Л	Коморські острови	10.	Уагадугу
М	Кот-д'Івуар	11.	Луанда
Н	Мавританія	12.	Фрітаун
П	Марокко	13.	Асмера
Р	Нігерія	14.	Нджамена
С	Руанда	15.	Ломе
Т	Свазіленд	16.	Габороне
У	Сенегал	17.	Дакар
Ф	Сьєрра-Леоне	18.	Абуджа
Х	Того	19.	Лібревіль
Ч	Чад	20.	Яунде

А	
Б	
В	
Г	
Д	
Е	
Є	
Ж	
К	
Л	
М	
Н	
П	
Р	
С	
Т	
У	
Ф	
Х	
Ч	

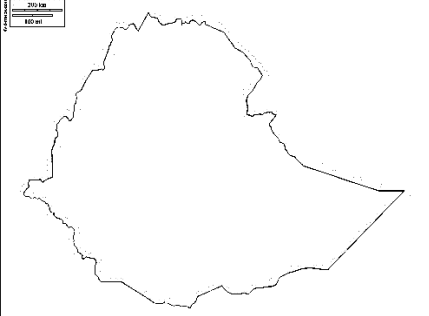

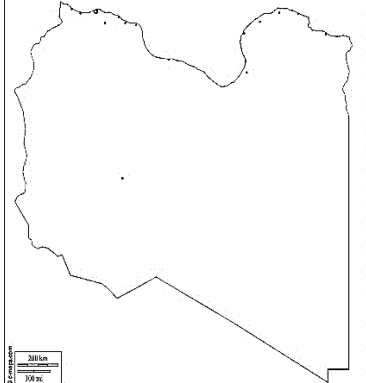
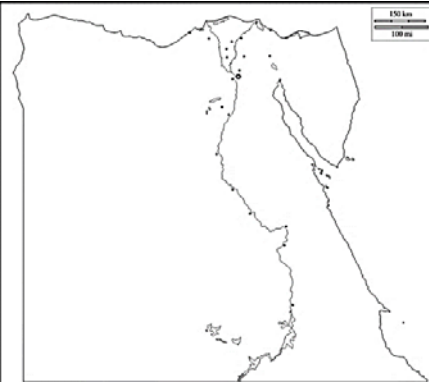
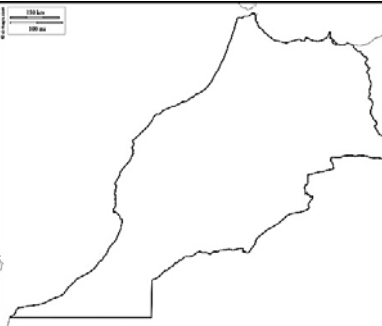

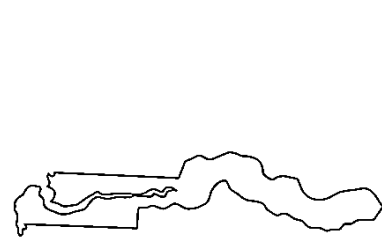
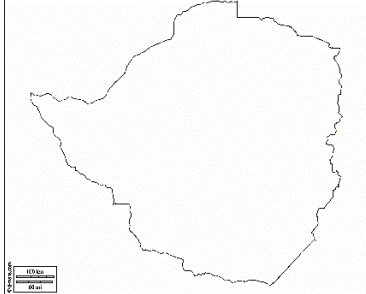
4. Виберіть країну, якій належить визначна пам'ятка.

а)	б)	в)
г)	д)	е)
е)	ж)	к)

а) Піраміди Хеопса	1. Мадагаскар	А	
б) Кіліманжаро	2. ПАР	Б	
в) Мечеть Хасана II	3. Єгипет, Луксор	В	
г) Долина китів	4. Танзанія	Г	
д) Давню місто	5. Єгипет, Гіза	Д	
е) Парк Найробі	6. Єгипет, Фаюм	Е	
е) Драконові гори	7. Туніс	Є	
ж) Храм Амона	8. Марокко	Ж	
к) Парк баобабів	9. Кенія	К	

5. Запишіть назви держав за допомогою контурів.

a)	б)	в)
г)	д)	е)
є)	ж)	к)

Контур	Впишіть країну
a)	
б)	
в)	

г)	
д)	
е)	
є)	
ж)	
к)	

6. Розгадайте кросворд.

1					А				
				2	Ф				
3					Р				
			4		И				
5					К				
		6			А				

- 1) Одна зі столиць Південної Африки.
- 2) Держава, вирощування кави в якій є одним з найбільших на материку.
- 3) Країна з найбільшим обсягом ВВП у Африці.
- 4) Держава, в якій сформувалася найбільша агломерація Африки.
- 5) В якій країні знаходиться порт Танжер?
- 6) Одна з найбільших пустель Африки.

7. Тестові завдання.

Коротка відповідь

1. Чим у соціально-економічному розвитку країни Африки відрізняються від країн інших частин світу?
2. Чисельність континенту Африка займає ... місце у світі.
3. Наслідки якого явища з минулого країн Африки відбиваються на становищі Африки, зокрема й на кордонах між країнами (через які багато етнічних конфліктів)?
4. Як називається найбільша міська агломерація ПАР, що концентрує близько 40% населення країни?
5. Скільки державних мов в Єгипті сьогодні?

Одна відповідь

6. Магриб – це...

а) країни Північної Африки;	б) країни Західної Африки;
в) країни Північно-Західної Африки;	г) країни Центральної Африки.

7. ПАР асоціюється з мінералами завдяки тому, що...

- а) тут видобувають кам'яне вугілля;
- б) завдяки покладам золота;

- в) в 1860-х у Кімберлі відкриті родовища алмазів;
- г) тут багато ювелірних фабрик.

8. Наймолодша держава Південної Африки – ...

- а) ПАР; б) Намібія;
- в) Боствана; г) Зімбабве.

9. Скільки відсотків африканців Африканської Субсахари проживає у містах та містечках?

- а) 30-35; б) понад 20;
- в) 29; г) 15-20;

10. Найбільші міста ПАР – ...

- А) Кейптаун, Порт-Елізабет, Преторія, Беноні;
- б) Тембіза, Сіхлангу, Бракпан, Іст-Лонд;
- в) Порт-Елізабет, Велком, Пітермаріцбург, Беноні;
- г) Кейптаун, Йоганнесбург, Дурбан, Совето, Преторія.

Кілька відповідей

11. Африканська Субсахара – це...

- а) країни, розташовані на території пустелі Сахара: Чад, Лівія, Алжир...;
- б) назва частини африканського континенту, що знаходиться на південь від пустелі Сахара;
- в) сюди входить 4 регіони: Західна, Екваторіальна, Східна та Південна Африка;
- г) пустельна частина Південної Африки.

12. Яким був вплив “холодної війни” на країни Африки?

- а) майже непомітний;
- б) накази впроваджувати іноземні фінансові установи;
- в) постачання зброї, делегування військових радників у Сомалі, Ефіопії та Анголі призвели до громадянських війн, яких можна було уникнути;
- г) відданість іноземним догмам призвела до політичних і суспільних експериментів, які обійшлися країнам Африки дуже дорого (наприклад, однопартійні марксистські режими, колективізація господарств).

13. Тропічна Африка – центр багатьох небезпечних хвороб. Виберіть причини даного явища.

- а) недосвідченість і необізнаність;
- б) переносники інфекційних хвороб: москіти, мухи, блохи, хробаки, слимаки;
- в) культурні традиції: сексуальна практика, вибір та приготування харчових продуктів, особиста гігієна;
- г) клімат, який сприяє розвитку і поширенню хвороб.

14. Згідно з підрахунками, річне виробництво продовольства в Африці зменшилося на 1 %, а населення збільшилося на 3 %. Це говорить про те, що «зелена революція» в Африці мало чим допомогла. Які причини цього?

- а) небажання введення нових технологій;
- б) відсутність капіталу;
- в) неефективне ведення сільського господарства;
- г) недостатня кількість техніки;
- д) виснаження землі та нищівні посухи.

15. Укажіть характерні ознаки урбанізаційних процесів африканських країн.

- а) за рівнем урбанізованості Африка поступається іншим регіонам світу;
- б) в африканських країнах найвищий у світі рівень урбанізованості;
- в) Африці притаманні найвищі в світі темпи урбанізації;
- г) темпи урбанізації в країнах Африки дуже низькі;
- д) типовою ознакою урбанізаційних процесів в Африці є джентрифікація;
- е) багатьом африканським країнам притаманна хибна урбанізація;
- є) в африканських містах більшість населення працює на підприємствах обробної промисловості.

Відповідність

16. Встановіть відповідність між субрегіонами Африки та прикладами країн, що входять до їх складу.

а) Екваторіальна Африка б) Південна Африка в) Західна Африка г) Східна Африка	1. Кенія, Танзанія, Уганда, Бурунді, Руанда, Ефіопія	А	
	2. ДРК, Конго, Габон, Камерун, ЦАР, південні частини Чаду та Судану	Б	
	3. Сенегал, Мавританія, Нігер, Нігерія, Гамбія, Того, Бенін, частина Чаду	В	
	4. ПАР, Намібія, Ботсвана, Зімбабве, Есватіні, Лесото, Ангола, Мозамбік, Замбія	Г	

17. Встановіть відповідність між країнами та формою правління.

а) Танзанія	1. абсолютна монархія	А	
б) Маврикій	2. президентська республіка	Б	
в) Есватіні	3. конституційна монархія	В	
г) Марокко	4. парламентська республіка	Г	

18. Встановіть відповідність між країнами та релігією.

а) Єгипет	1. християни	А	
б) Сомалі	2. мусульмани	Б	
в) Бенін	3. іслам	В	
г) Кабо-Верде	4. традиційні вірування	Г	

19. Встановіть відповідність між країнами та грошовою одиницею.

а) Коморські острови	1. угія	А	
б) Туніс	2. динар	Б	
в) Сейшельські острови	3. франк	В	
г) Мавританія	4. рупія	Г	

20. Встановіть відповідність між країнами та державними мовами.

а) ПАР	1. французька	А	
б) Алжир	2. англійська	Б	
в) Бурунді	3. ахмерська	В	
г) Ефіопія	4. арабська	Г	

Послідовність

21. Розташуйте міста Північної Африки в послідовності зростання чисельності населення.

а) Касабланка (Марокко)	
б) Каїр (Єгипет)	
в) Хартум (Судан)	
г) Алжир (Алжир)	

22. Розташуйте країни Африки у послідовності збільшення величини ВВП.

а) Алжир	
б) Ангола	
в) Судан	
г) Кенія	

23. Розташуйте країни Африки у послідовності зростання площ природоохоронних територій.

а) Габон	
б) Джибуті	
в) Гвінея	
г) Маврикій	

24. Розташуйте країни Африки, у яких сільське господарство займає більшу частку у структурі ВВП, у порядку зростання.

а) Коморські острови	
б) Чад	
в) Нігер	
г) Гвінея-Бісау	

25. Розташуйте країни Африки, у яких сфера послуг займає більшу частку у структурі ВВП, у порядку зростання.

а) Алжир	
б) Кабо-Верде	
в) Мадагаскар	
г) ПАР	

Контрольні питання та завдання

1. Охарактеризуйте природні умови та ресурси регіону. Поясніть, які з них мають найбільше значення для його соціально-економічного розвитку.
2. Демографічні особливості, характерні для регіону. Специфіка етнічного релігійного складу населення.
3. Порівняйте демографічну політику Алжиру та Судану. Розкрийте основні положення їх демографічної політики.
4. Визначте специфіку розвитку трізму в регіоні. Назвіть причини, що сприяють і перешкоджають цьому процесу.

Тема 10. КРАЇНИ АФРИКИ

Мета: закріплення, розширення і поглиблення теоретичних та практичних навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни; вироблення навичок письмового аналізу на основі самостійно підібраного статистичного матеріалу, граничної інтерпретації інформації, а також створення презентації за темою дослідження.

Завдання семінарського заняття

Згідно із запропонованим планом (змістом) економіко-географічного дослідження країни підготувати доповідь та презентацію однієї з країн Африки:

1. Загальна характеристика Алжиру.
2. Загальна характеристика Анголи.
3. Загальна характеристика Беніну.
4. Загальна характеристика Ботсвани.
5. Загальна характеристика Буркіна-Фасо.
6. Загальна характеристика Бурунді.
7. Загальна характеристика Габону.
8. Загальна характеристика Гамбії.
9. Загальна характеристика Гани.
10. Загальна характеристика Гвінеї.
11. Загальна характеристика Гвінеї-Бісау.
12. Загальна характеристика Джибуті.
13. Загальна характеристика Екваторіальної Гвінеї.
14. Загальна характеристика Еритреї.
15. Загальна характеристика Ефіопії.
16. Загальна характеристика Єгипту.
17. Загальна характеристика Замбії.
18. Загальна характеристика Зімбабве.
19. Загальна характеристика Кабо-Верде.
20. Загальна характеристика Камеруну.
21. Загальна характеристика Кенії.
22. Загальна характеристика Коморів.
23. Загальна характеристика Конго.
24. Загальна характеристика Кот-д'Івуару.
25. Загальна характеристика Лесото.
26. Загальна характеристика Ліберії.
27. Загальна характеристика Лівії.
28. Загальна характеристика Маврикію.
29. Загальна характеристика Мавританії.
30. Загальна характеристика Мадагаскару.
31. Загальна характеристика Малаві.
32. Загальна характеристика Малі.
33. Загальна характеристика Марокко.
34. Загальна характеристика Мозамбіку.
35. Загальна характеристика Намібії.
36. Загальна характеристика Нігеру.

37. Загальна характеристика Нігерії.
38. Загальна характеристика Південної Африки.
39. Загальна характеристика Руанди.
40. Загальна характеристика Сан-Томе і Принсіпі.
41. Загальна характеристика Свазіленду.
42. Загальна характеристика Сейшелів.
43. Загальна характеристика Сенегалу.
44. Загальна характеристика Сомалі.
45. Загальна характеристика Судану.
46. Загальна характеристика Сьєрра-Леоне.
47. Загальна характеристика Танзанії.
48. Загальна характеристика Того.
49. Загальна характеристика Тунісу.
50. Загальна характеристика Уганди.
51. Загальна характеристика ЦАР.
52. Загальна характеристика Чаду.

Тема 11. РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ, ГЕОГРАФІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КРАЇН АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ

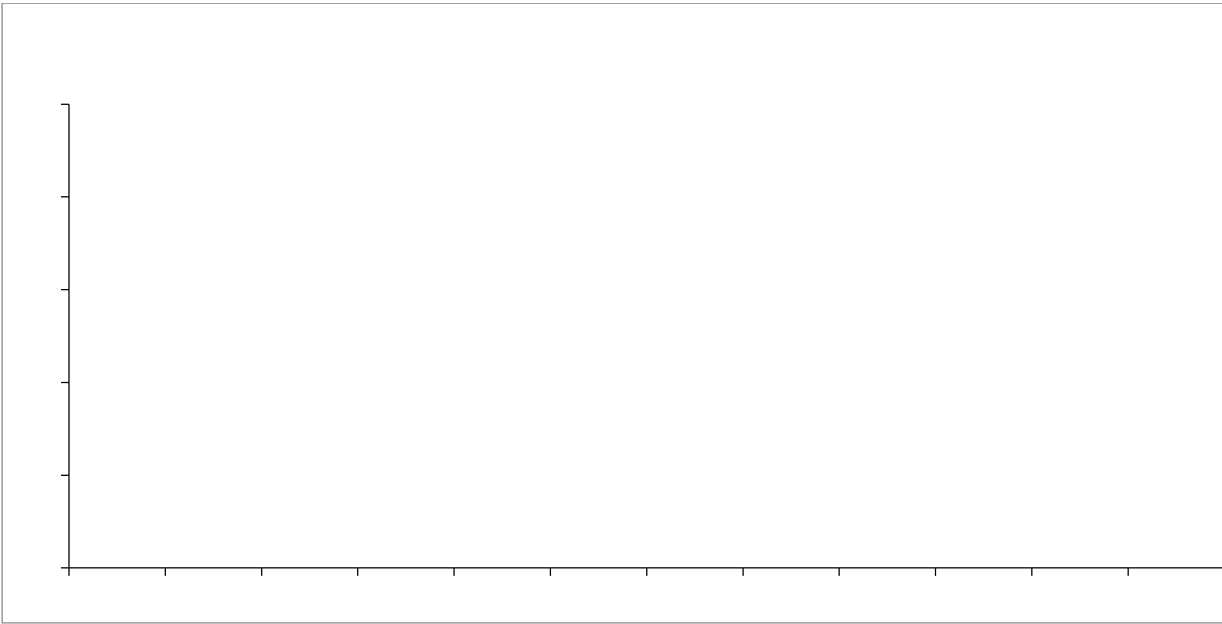
Мета: засвоєння студентами знань про регіональні економічні, географічні та соціальні особливості країн Австралії та Океанії; аналізувати сучасні географічні тенденції розвитку країн Австралії та Океанії.

Завдання практичної роботи

1. Використовуючи картосхему позначте:

- а) способом лінійних знаків країни Австралії та Океанії використовуючи геосхему ООН;
- б) способом значків республіки (буквою R), монархії (буквою M), країни у складі Співдружності (буковою S), залежні території (Z);
- 3) способом кількісного фону (штрихуванням) державний устрій країн Австралії та Океанії.

2. Згрупуйте країни Азії за людністю (млн осіб), використовуючи таблицю 1 (додаток Г). Виокреміть 5 груп (дуже висока, висока, середня, низька та дуже низька). Результати групування відобразіть на рисунку. З'ясуйте причини, які зумовлюють відповідний розподіл.

3. Встановіть відповідність між столицею і країною Австралії та Океанією.

А	Австралія	1. Маджуро	А	
Б	Вануату	2. Нгерулмуд	Б	
В	Кірибаті	3. Хоніара	В	
Г	Маршаллові Острови	4. Канберра	Г	
Д	Нова Зеландія	5. Фунафуті	Д	
Е	Палау	6. Нукуалофа	Е	
Є	Папуа - Нова Гвінея	7. Палікір	Є	
Ж	Самоа	8. Сува	Ж	
К	Соломонові Острови	9. Порт-Морсбі	К	
Л	Тонга	10. Порт-Віла	Л	
М	Тувалу	11. Апіа	М	
Н	Мікронезія	12. Веллінгтон	Н	
П	Фіджі	13. Південна Тарава	П	

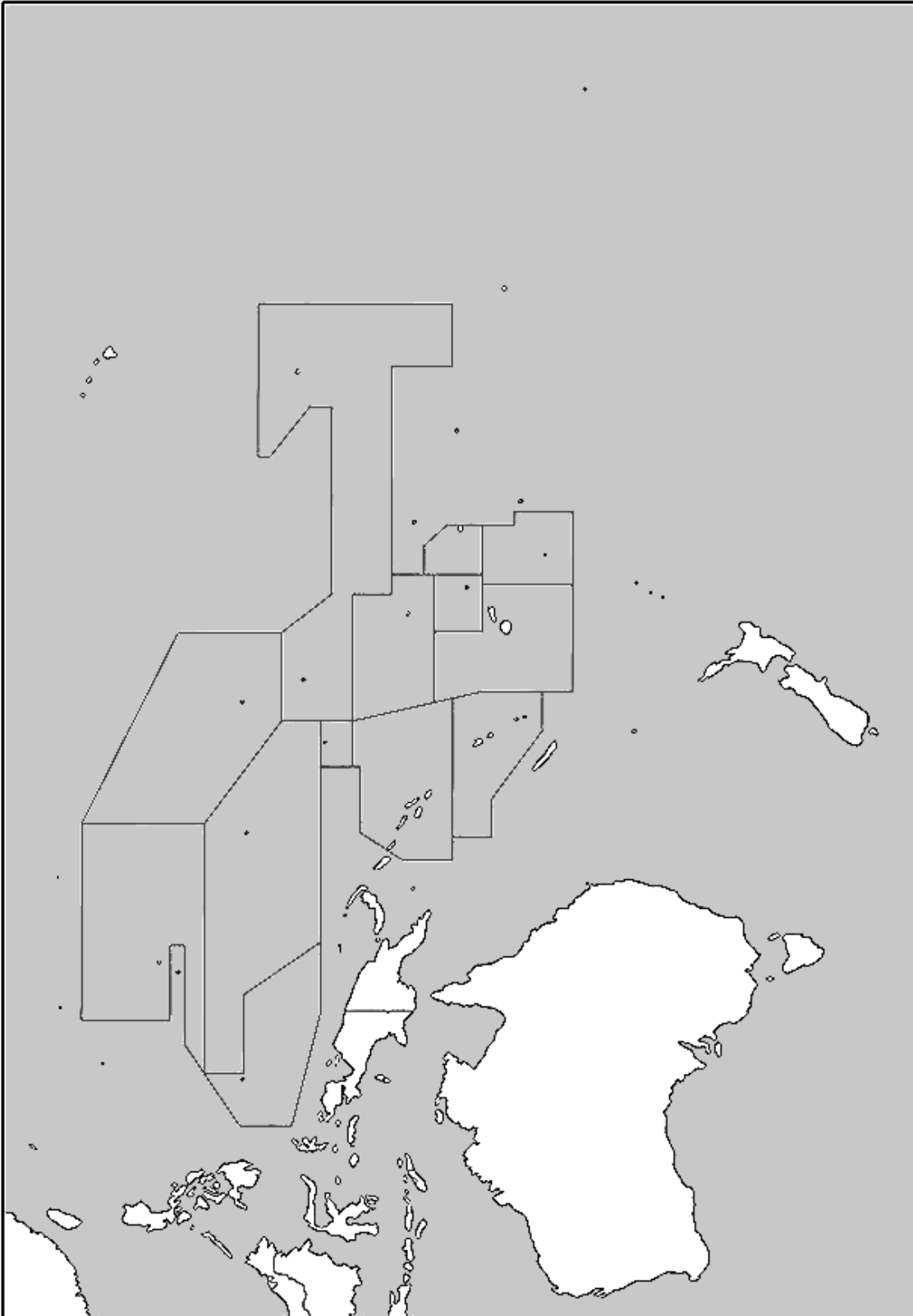

Рис. Контурна карта Австралії та Океанії

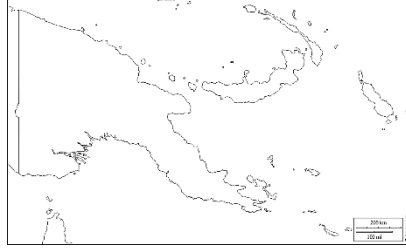

4. Впишіть букву, якій відповідає це місце та визначні пам'ятки Австралії.

а)	б)	в)
г)	д)	е)
є)	ж)	к)

Цікаві місця Австралії	Буква
1. Айерс-Рок	
2. Національний парк Блакитні гори	
3. Сіднейська Вежа	
4. Оперний театр Сіднея	
5. Національний парк Какаду	
6. Зоопарк Таронга	
7. Мис Байрон	
8. Великий Бар'єрний Риф	
9. Харбор-Брідж	

5. Запишіть назви держав за допомогою контурів.

а)	б)	в)
г)	д)	е)

Контур	Впишіть країну
а)	
б)	
в)	
г)	
д)	
е)	

6. Розгадайте кросворд.

1	А								
	2	В							
	3		С						
			4	Т					
5					Р				
	6					А			
				7			Л		
							8	І	
		9							Я

1. Мис, що вміє складати поеми.
2. Перекладіть з мови аборигенів – Улуру або Айрес-Рок – найбільший у світі останець висотою 350 м.
3. Давньогрецький вчений Клавдій Птолемей у своїй книзі згадав так звану «землю південну невідому». Як, відомо, «земля невідома» в оригіналі звучить «терра інкогніто». А як звучить пропущене слово, тобто «південна»?
4. Назвіть одним словом: Північна територія, Квінсленд, Новий Південний Уельс, Вікторія, Тасманія...
5. Назвіть місто: «Потопає в зелені, в центрі знаходиться штучне озеро Гріффін, що з'єднує в єдине ціле шість розрізнених частин міста; його називають «символом країни, що розвивається»; «розцяцькованим селом»; в основному – одно та двоповерхові будівлі, немає жодного промислового підприємства».
6. Традиційна зброя аборигенів Австралії.
7. Найбільша притока річки Муррей.
8. Кількість зірочок на прапорі Австралії.
9. Найменший зі штатів Австралії.

7. Тестові завдання

Коротка відповідь

1. Основне багатство Австралії.....
2. Для демографічної ситуації Австралії характерний тип відтворення.....
3. У виробничій структурі сільського господарства Австралії переважає .....
4. Скільки серед країн Австралії та Океанії розміщено монархій? .....
5. Домінуючою релігією в країнах Австралії та Океанії є...

Одна відповідь

6. Упродовж більш ніж століття на території Австралії було шість британських колоній. Незалежність Австралія здобула в 1931 р. Яку ознаку колоніального минулого зберегла Австралія донині в економіці?

- а) низький технологічний рівень виробництва;
- б) в експорті переважає продукція добувної промисловості та сільського господарства;
- в) трудові ресурси вирізняються низьким рівнем кваліфікації та вартості робочої сили;
- г) на внутрішньому ринку використовують грошову одиницю країни-метрополії.

7. Укажіть ознаки, характерні для промислового виробництва Австралії.

- а) величезні обсяги видобутку й експорту рудної сировини;
- б) потужне лісове господарство, виробництво деревини й паперу;
- в) працюють найбільші гідрогенеруючі компанії світу, велика частка ГЕС у виробництві електроенергії;
- г) у портах розвиваються експортні виробництва харчових продуктів і напівфабрикатів: охолодженого м'яса, цукру з тростини, пшеничного борошна.

8. Які види господарської діяльності країн Океанії, що розвиваються, визначають міжнародну спеціалізацію?

- а) видобуток різних видів енергоносіїв, переробка нафти; експорт нафтопродуктів;
- б) видобуток руд кольорових металів, виплавка та експорт міді, нікелю, алюмінію;

- в) вирощування цукрової тростини, тропічних фруктів, кокосової пальми; експорт копри, цукру, прянощів;
- г) розведення овець, великої рогатої худоби, свиней; експорт вовни, молочних і м'ясних консервів.

9. Укажіть спільні риси розвитку економіки Австралії, Канади і ПАР.

- а) високий рівень бідності, соціального розшарування, безробіття;
- б) велика працересурсна база, яка складається з робітників різного рівня кваліфікації; низький рівень оплати праці;
- в) індустріально-аграрна структура економіки;
- г) більшу частку загальної суми експортних надходжень забезпечує добувна промисловість.

10. Родовища рудних корисних копалин у західній частині Австралії пов'язані з...

- а) давньою корою вивітрювання;
- б) магматичними породами давнього поясу складчастості;
- в) осадовими породами чохла платформи;
- г) кристалічними породами фундаменту платформи.

Кілька відповідей

11. Частка країн Океанії у ВВП світу мізерна. Які чинники зумовили уповільнення темпів економічного зростання країн, що розвиваються, в Океанії?

- а) розташування на периферії світового ринку;
- б) обмежений внутрішній ринок;
- в) надлишок трудових ресурсів;
- г) панування іноземного капіталу в національних економіках;
- д) вразливість господарства перед природними лихами (землетрусами, ураганами);
- е) експортна орієнтованість економіки;
- є) домінування в економіці сфери послуг.

12. Визначте характерні риси автомобілебудування Австралії.

- а) через зростання конкуренції з боку іноземних компаній закрили національні підприємства з виробництва автомобілів власних марок;
- б) держава проводить політику протекціонізму щодо вітчизняних автовиробників, підтримуючи високий рівень митних податків на автомобілі;
- в) ліквідовано дочірні підприємства іноземних компаній зі складання легкових автомобілів, залишилися лише заводи, що складають вантажні автомобілі;
- г) у країні працюють філії багатьох західних і японських автомобільних компаній;
- д) місцеві підприємства перейшли на продаж і гарантійну підтримку автомобілів, вироблених за межами Австралії;
- е) більша частина автомобілів, які складають у країні, йде на експорт;
- є) країна є лідером у світі за виробництвом автотранспортних засобів.

13. Укажіть три правильні твердження щодо географічного положення Австралії.

- 1) розташована в Південній і Східній півкулях;
- 2) омивається Атлантичним і Тихим океанами;
- 3) перетинається екватором;
- 4) від найближчого материка – Євразії – відокремлена морями і протоками;
- 5) від найближчого материка – Антарктиди – відокремлена водами протоки Дрейка;
- б) перетинається нульовим меридіаном;

7) центральні райони з усіх боків перебувають майже на однаковій відстані від океанів.

14. Укажіть три правильні твердження щодо адміністративно-територіального поділу Австралії.

- а) конституційна монархія;
- б) унітарна держава;
- в) у адміністративному плані територія Австралії поділяється на 6 штатів, 2 території, 1 столичну федеральну територію і 6 зовнішніх територій;
- г) грошова валюта – австралійський долар;
- д) займає 5-те місце серед країн світу за середньоочікуваною тривалістю життя серед чоловіків;
- е) населення Австралії складає близько 50 млн людей.

15. Визначте три характерні риси господарства Австралії.

- а) паливно-енергетичний комплекс працює на привозній сировині;
- б) гірничодобувна промисловість добре розвинута і має світове значення;
- в) у східній частині переважає трудомістке рослинництво, у західній – кочове й напівкочове скотарство;
- г) країна посідає перше місце у світі за поголів'ям великої рогатої худоби;
- д) легка промисловість представлена шкіряно-взуттєвими, трикотажними і вовняними виробництвами, які тяжіють до споживача;
- е) країна посідає перше місце у світі за вирощуванням цукрового буряку;
- є) харчову промисловість забезпечує місцева сільськогосподарська сировина.

Відповідність

16. Установіть відповідність між субрегіонами Австралії та Океанії та прикладами країн, що входять до їх складу.

а) Мікронезія	1. Тонга, Тувалу	А	
б) Меланезія	2. Австралія, Нова Зеландія	Б	
в) Полінезія	3. Соломонові острови, Папуа-Нова Гвінея	В	
г) Австралазія	4. Маршалові Острови, Палау	Г	

17. Встановіть відповідність між поняттям та їх тлумаченням.

а) кріки	1. корінні жителі Австралії	А	
б) скреб	2. організми, що живуть лише на певній території	Б	
в) аборигени	3. гори-останці в Австралії	В	
г) ендеміки	4. сухі русла річок в Австралії	Г	
	5. густі колючі зарості в австралійських пустелях	Д	

19. Встановіть відповідність між районом зростання та культурою.

а) південний схід та південний захід	1. картопля	А	
б) схід	2. цукрова тростина, ананаси манго, банани	Б	
в) північний схід	3. цитрусові, яблуни, груші	В	
г) південний схід	4. бавовник, тютюн, кукурудза	Г	

19. Встановіть відповідність між мисами та крайніми точками Австралії.

а) мис Йорк	1. східна	А	
б) мис Байрон	2. південна	Б	
в) мис Стіп-Пойнт	3. західна	В	
г) мис Південно-східний	4. північна	Г	

20. Встановіть відповідність між територією і населенням, яке її заселяє.

а) Західне та Американське Самоа	1. папуаси	А	
б) Фіджі, Соломонові острови	2. конаки	Б	
в) Науру, Маршалові острови	3. полінезійці	В	
г) Папуа-Нова Гвінея	4. меланезійці	Г	
д) Нова Каледонія	5. мікронезійці	Д	

Послідовність

21. Розташуйте міста-мільйонери у порядку зменшення чисельності осіб.

а) Сідней	
б) Перт	
в) Мельбурн	
г) Брісбен	

22. Розташуйте регіони за густотою населення в порядку зменшення.

а) Австралія	
б) Маршалові острови	
в) Нова Зеландія	
г) Федеративні штати Мікронезії	

23. Розташуйте країни Австралії та Океанії за показником ВВП на душу населення у порядку зменшення.

а) Самоа	
б) Тонга	
в) Фіджі	
г) Нова Зеландія	

24. Розташуйте країни Австралії та Океанії за рівнем писемності дорослого населення у порядку зменшення.

а) Тонга	
б) Вануату	
в) Маршалові острови	
г) Папуа-Нова Гвінея	

25. Розташуйте країни Австралії та Океанії за рівнем урбанізації у порядку зростання.

а) Австралія	
б) Самоа	
в) Тувалу	
г) Мікронезія	

Контрольні питання та завдання

1. Перелічіть недоліки геополітичного положення Австралії.
2. Поясніть вплив історико-географічного чинника на сучасний розвиток Австралії.
3. Наведіть приклади природоохоронних територій Австралії.
4. Охарактеризуйте демографічну ситуацію Австралії.
5. Поясніть, чому Австралія зацікавлена у трудових мігрантах.
6. Поясніть, як уряд Австралії оберігає і підтримує культурний ландшафт аборигенів держави.
7. Розкрийте особливості розвитку сільського господарства Австралії.
8. Головні туристичні центри Австралії та їхня спеціалізація.
9. Соціально-економічна характеристика серцевинного регіону Австралії.
10. Головні центри української діаспори в Австралії.

Тема 12. КРАЇНИ АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ

Мета: закріплення, розширення і поглиблення теоретичних та практичних навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни; вироблення навичок письмового аналізу на основі самостійно підібраного статистичного матеріалу, граничної інтерпретації інформації, а також створення презентації за темою дослідження.

Завдання семінарського заняття

Згідно із запропонованим планом (змістом) економіко-географічного дослідження країни підготувати доповідь та презентацію однієї з країн Австралії та Океанії.

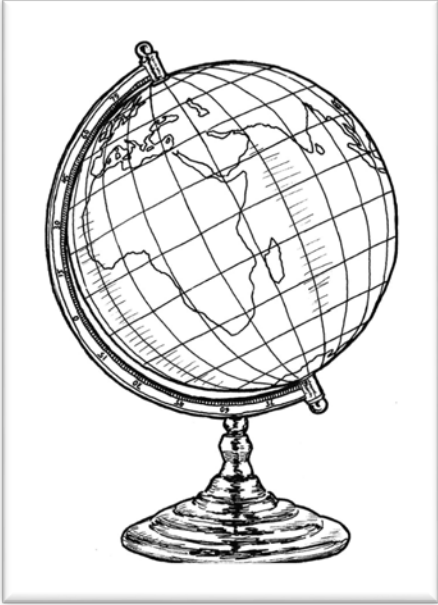
1. Загальна характеристика Австралії.
2. Загальна характеристика Вануату.
3. Загальна характеристика Кірібаті.
4. Загальна характеристика Маршалів.
5. Загальна характеристика Мікронезії.
6. Загальна характеристика Науру.
7. Загальна характеристика Нової Зеландії

Завдання для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте взаємозв'язок між сучасною геопросторовою організацією господарства Австралії та кліматичною картою регіону.

2. У праці «Географія: світи, регіони, концепти» Г. де Блій, П. Муллер розмірковують про роль відстані у житті австралійців: «Австралійці часто говорять про відстані. Вважають тиранією величезну віддаленість від інших країн і розрізнене життя всередині країни». Підтвердіть роздуми учених.

3. Яких трансформацій зазнає економіка Австралії у зв'язку з інтеграцією цифрових технологій і традиційних галузей господарства держави?

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ РОЗДІЛ

Додаток А

Таблиця 1

Політична карта світу

№	Назва країни	Столиця	Площа тис.км ²	Форма правління	Форма державного устрою
1	2	3	4	5	6
Європа					
1.	Австрія	Відень	83858	парламентська республіка	федерація
2.	Албанія	Тирана	28748	парламентська республіка	унітарна
3.	Андорра	Андорра-ла-Велья	468	парламентська конституційна монархія	унітарна
4.	Бельгія	Брюссель	30510	парламентська конституційна монархія	федерація
5.	Білорусь	Мінськ	207600	президентська республіка	унітарна
6.	Болгарія	Софія	110910	парламентська республіка	унітарна
7.	Боснія і Герцеговина	Сараєво	51129	парламентська республіка	федерація
8.	Ватикан*	Ватикан	0,44	абсолютна монархія	унітарна
9.	Велика Британія	Лондон	244820	парламентська конституційна монархія	унітарна
10.	Греція	Афіни	131940	парламентська республіка	унітарна
11.	Данія	Копенгаген	43094	парламентська конституційна монархія	унітарна
12.	Естонія	Таллінн	45226	парламентська республіка	унітарна
13.	Ірландія	Дублін	70280	парламентська республіка	унітарна
14.	Ісландія	Рейк'явік	103000	парламентська республіка	унітарна
15.	Іспанія	Мадрид	505992	парламентська конституційна монархія	унітарна

16.	Італія	Рим	301318	парламентська республіка	унітарна
17.	Косово*	Приштина	10908	парламентська республіка	унітарна
18.	Латвія	Рига	64589	парламентська республіка	унітарна
19.	Литва	Вільнюс	65200	змішана республіка	унітарна
20.	Ліхтенштейн	Вадуц	160	конституційна монархія	унітарна
21.	Люксембург	Люксембург	2586	парламентська конституційна монархія	унітарна
22.	Македонія	Скоп'є	25713	парламентська республіка	унітарна
23.	Мальта	Валлетта	316	парламентська республіка	унітарна
24.	Молдова	Кишинів	33843	парламентська республіка	унітарна
25.	Монако	Монако	1,95	конституційна монархія	унітарна
26.	Нідерланди	Амстердам	41526	парламентська конституційна монархія	унітарна
27.	Німеччина	Берлін	357578	парламентська республіка	федерація
28.	Норвегія	Осло	385155	парламентська конституційна монархія	унітарна
29.	Польща	Варшава	312685	змішана республіка	унітарна
30.	Португалія	Лісабон	91568	змішана республіка	унітарна
31.	Росія	Москва	17 098 246	змішана республіка	федерація
32.	Румунія	Бухарест	238392	змішана республіка	унітарна
33.	Сан-Марино	Сан-Марино	61	змішана республіка	унітарна
34.	Сербія (без Косово)	Белград	77566	парламентська республіка	унітарна
35.	Словаччина	Братислава	48845	парламентська республіка	унітарна
36.	Словенія	Любляна	20273	парламентська республіка	унітарна
37.	Угорщина	Будапешт	93030	парламентська республіка	унітарна

38.	Україна	Київ	603628	змішана республіка	унітарна
39.	Фінляндія	Гельсінкі	338145	парламентська республіка	унітарна
40.	Франція	Париж	551595	змішана республіка	унітарна
41.	Хорватія	Загреб	56542	парламентська республіка	унітарна
42.	Чехія	Прага	78866	парламентська республіка	унітарна
43.	Чорногорія	Подгориця	13812	парламентська республіка	унітарна
44.	Швейцарія	Берн	41290	змішана республіка	конфедерація
45.	Швеція	Стокгольм	450295	парламентська конституційна монархія	унітарна
Азія					
46.	Азербайджан	Баку	86 600	змішана республіка	унітарна
47.	Афганістан	Кабул	652 230	президентська республіка	унітарна
48.	Бангладеш	Дакка	148 460	парламентська республіка	унітарна
49.	Бахрейн	Манама	760	конституційна монархія	унітарна
50.	Бруней	Бандар-Сері-Бегаван	5 765	абсолютна монархія	унітарна
51.	Бутан	Тхімпу	38 394	конституційна монархія	унітарна
52.	В'єтнам	Ханой	331 210	однопартійна республіка	унітарна
53.	Вірменія	Єреван	29 743	парламентська республіка	унітарна
54.	Грузія	Тбілісі	69 700	змішана республіка	унітарна
55.	Ємен	Сана	524 172	змішана республіка	унітарна
56.	Ізраїль	Єрусалим	20 770	парламентська республіка	унітарна
57.	Індія	Нью-Делі	3 287 263	парламентська республіка	унітарна
58.	Індонезія	Джакарта	1 904 569	президентська республіка	унітарна

59.	Ірак	Багдад	438 317	парламентська республіка	федерація
60.	Іран	Тегеран	1 648 195	президентська республіка	унітарна
61.	Йорданія	Амман	89 342	конституційна монархія	унітарна
62.	Казахстан	Нур-Султан	2 724 900	президентська республіка	унітарна
63.	Камбоджа	Пномпень	181 035	парламентська конституційна монархія	унітарна
64.	Кагар	Доха	11 586	абсолютна монархія	унітарна
65.	Киргизстан	Бішкек	199 951	парламентська республіка	унітарна
66.	Китай	Пекін	9 596 960	однопартійна республіка	унітарна
67.	Кіпр	Нікосія	9 251	президентська республіка	унітарна
68.	Кувейт	Ель-Кувейт	17 818	конституційна монархія	унітарна
69.	Лаос	В'єнтьян	236 800	однопартійна республіка	унітарна
70.	Ліван	Бейрут	10 400	парламентська республіка	унітарна
71.	Малайзія	Куала-Лумпур	329 847	парламентська конституційна монархія	федерація
72.	Мальдіви	Мале	298	президентська республіка	унітарна
73.	Монголія	Улан-Багор	1 564 116	змішана республіка	унітарна
74.	М'янма	Найп'ідо	676 578	змішана республіка	унітарна
75.	Непал	Катманду	147 181	парламентська республіка	федерація
76.	Об'єднані Арабські Емірати	Абу-Дабі	83 600	абсолютна монархія	федерація
77.	Оман	Маскат	309 500	абсолютна монархія	унітарна
78.	Пакистан	Ісламабад	796 095	парламентська республіка	федерація
79.	Палестинська Держава	Єрусалим (східний) ³	6 220	змішана республіка	унітарна
80.	Південна Корея	Сеул	99 720	президентська республіка	унітарна

81.	Північна Корея	Пхеньян	120 538	однопартійна республіка	унітарна
82.	Саудівська Аравія	Ер-Ріяд	2 149 690	абсолютна монархія	унітарна
83.	Сирія	Дамаск	185 180	змішана республіка	унітарна
84.	Сінгапур	Сінгапур	697	парламентська республіка	унітарна
85.	Східний Тімор	Ділі	14 874	змішана республіка	унітарна
86.	Таджикистан	Душанбе	144 100	президентська республіка	унітарна
87.	Таїланд	Бангкок	513 120	конституційна монархія	унітарна
88.	Тайвань*	Тайбей	35 980	змішана республіка	унітарна
89.	Туреччина	Анкара	783 562	президентська республіка	унітарна
90.	Туркменістан	Ашгабат	488 100	президентська республіка	унітарна
91.	Узбекистан	Ташкент	447 400	президентська республіка	унітарна
92.	Філіппіни	Маніла	300 000	президентська республіка	унітарна
93.	Шрі-Ланка	Шрі-Джаяварденепура-Котте	65 610	змішана республіка	унітарна
94.	Японія	Токіо	377 915	парламентська конституційна монархія	унітарна
Африка					
95.	Алжир	Алжир	2 381 741	змішана республіка	унітарна
96.	Ангола	Луанда	1 246 700	президентська республіка	унітарна
97.	Бенін	Порто-Ново	112 622	президентська республіка	унітарна
98.	Ботсвана	Габороне	581 730	змішана республіка	унітарна
99.	Буркіна-Фасо	Уагадугу	274 200	змішана республіка	унітарна
100.	Бурунді	Гітега	27 830	президентська республіка	унітарна
101.	Габон	Лібревіль	267 667	президентська республіка	унітарна

102.	Гамбія	Банжул	11 300	президентська республіка	унітарна
103.	Гана	Аккра	238 533	президентська республіка	унітарна
104.	Гвінея	Конакрі	245 857	президентська республіка	унітарна
105.	Гвінея-Бісау	Бісау	36 125	змішана республіка	унітарна
106.	Демократична Республіка Конго	Кіншаса	2 344 858	змішана республіка	унітарна
107.	Джибуті	Джибуті	23 200	президентська республіка	унітарна
108.	Екваторіальна Гвінея	Малабо	28 051	президентська республіка	унітарна
109.	Еритрея	Асмера	117 600	президентська республіка	унітарна
110.	Ефіопія	Аддис-Абеба	1 104 30	парламентська республіка	федерація
111.	Єгипет	Каїр	1 001 450	змішана республіка	унітарна
112.	Замбія	Лусака	752 618	президентська республіка	унітарна
113.	Зімбабве	Хараре	390 757	президентська республіка	унітарна
114.	Кабо-Верде	Прая	4 033	змішана республіка	унітарна
115.	Камерун	Яунде	475 440	президентська республіка	унітарна
116.	Кенія	Найробі	580 367	президентська республіка	унітарна
117.	Коморські острови	Мороні	2 235	президентська республіка	федерація
118.	Конго	Кіншаса	342 000	змішана республіка	унітарна
119.	Кот-д'Івуар	Ямусукро	322 463	президентська республіка	унітарна
120.	Лесото	Масеру	30 355	парламентська конституційна монархія	унітарна
121.	Ліберія	Монровія	111 369	президентська республіка	унітарна
122.	Лівія	Триполі	1 759 540	парламентська республіка	унітарна
123.	Маврикій	Порт-Луї	2 040	парламентська республіка	унітарна

124.	Мавританія	Нуакшот	1 030 700	змішана республіка	унітарна
125.	Мадагаскар	Антананаріву	587 041	змішана республіка	унітарна
126.	Малаві	Лілонґве	118 484	президентська республіка	унітарна
127.	Малі	Бамако	1 240 192	змішана республіка	унітарна
128.	Марокко	Рабат	446 550	конституційна монархія	унітарна
129.	Мозамбік	Мапуту	799 380	змішана республіка	унітарна
130.	Намібія	Віндхук	824 292	змішана республіка	унітарна
131.	Нігер	Ніамей	1 267 000	змішана республіка	унітарна
132.	Нігерія	Абуджа	923 768	президентська республіка	федерація
133.	Південна Африка	Преторія	1 219 090	змішана республіка	унітарна
134.	Південний Судан	Джуба	644 329	президентська республіка	федерація
135.	Руанда	Кігалі	26 338	президентська республіка	унітарна
136.	Сан-Томе і Принсіпі	Сан-Томе	964	змішана республіка	унітарна
137.	Свазіленд	Мбабане	17 364	абсолютна монархія	унітарна
138.	Сейшельські острови	Вікторія	455	президентська республіка	унітарна
139.	Сенегал	Дакар	196 722	змішана республіка	унітарна
140.	Сомалі	Могадішо	637 657	парламентська республіка	федерація
141.	Судан	Хартум	1 861 484	президентська республіка	федерація
142.	Сьєрра-Леоне	Фрітаун	71 740	президентська республіка	унітарна
143.	Танзанія	Додома	947 300	президентська республіка	унітарна
144.	Того	Ломе	56 785	президентська республіка	унітарна
145.	Туніс	Туніс	163 610	змішана республіка	унітарна

146.	Уганда	Кампала	241 038	президентська республіка	унітарна
147.	Центральноафриканська Республіка	Бангі	622 984	президентська республіка	унітарна
148.	Чад	Нджамена	1 284 000	президентська республіка	унітарна
Північна Америка					
149.	Антигуа і Барбуда	Сент-Джонс	443	парламентська конституційна монархія	унітарна
150.	Багамські Острови	Нассау	13 880	парламентська конституційна монархія	унітарна
151.	Барбадос	Бриджтаун	430	парламентська конституційна монархія	унітарна
152.	Беліз	Бельмопан	22 966	парламентська конституційна монархія	унітарна
153.	Гаїті	Порт-о-Пренс	27 750	змішана республіка	унітарна
154.	Гватемала	Гватемала	108 889	президентська республіка	унітарна
155.	Гондурас	Тегусігальпа	112 090	президентська республіка	унітарна
156.	Гренада	Сент-Джорджес	344	парламентська конституційна монархія	унітарна
157.	Домініка	Розо	751	парламентська республіка	унітарна
158.	Домініканська Республіка	Санто-Домінго	48 670	президентська республіка	унітарна
159.	Канада	Оттава	9 984 670	парламентська конституційна монархія	федерація
160.	Коста-Ріка	Сан-Хосе	51 100	президентська республіка	унітарна
161.	Куба	Гавана	110 860	однопартійна республіка	унітарна
162.	Мексика	Мехіко	1 964 375	президентська республіка	федерація
163.	Нікарагуа	Манагуа	130 370	президентська республіка	унітарна
164.	Панама	Панама	75 420	президентська республіка	унітарна
165.	Сальвадор	Сан-Сальвадор	21 041	президентська республіка	унітарна
166.	Сент-Вінсент і	Кінгстаун	389	парламентська конституційна монархія	унітарна

	Гренадіни						парламентська конституційна монархія	федерація
167.	Сент-Кітс і Невіс	Бастер	261				парламентська конституційна монархія	унітарна
168.	Сент-Люсія	Кастрі	616				парламентська конституційна монархія	федерація
169.	Сполучені Штати Америки	Вашингтон	9 833 517				президентська республіка	унітарна
170.	Тринідад і Тобаго	Порт-оф-Спейн	5 128				парламентська республіка	унітарна
171.	Ямайка	Кінгстон	10 991				парламентська конституційна монархія	унітарна
Південна Америка								
172.	Аргентина	Буенос-Айрес	2 780 400				президентська республіка	федерація
173.	Болівія	Сукре	1 098 581				президентська республіка	унітарна
174.	Бразилія	Бразилія	8 515 770				президентська республіка	федерація
175.	Венесуела	Каракас	912 050				президентська республіка	федерація
176.	Гайана	Джорджтаун	214 969				президентська республіка	унітарна
177.	Колумбія	Богота	1 138 910				президентська республіка	унітарна
178.	Парагвай	Асунсьйон	406 752				президентська республіка	унітарна
179.	Перу	Ліма	1 285 216				змішана республіка	унітарна
180.	Суринам	Парамарибо	163 820				змішана республіка	унітарна
181.	Уругвай	Монтевідео	176 215				президентська республіка	унітарна
182.	Чилі	Сантьяго	756 102				президентська республіка	унітарна
183.	Еквадор	Кіто	283 561				президентська республіка	унітарна
Австралія та Океанія								
184.	Австралія	Канберра	7 741 220				парламентська конституційна монархія	федерація
185.	Вануату	Порт-Віла	12 189				парламентська республіка	унітарна

186.	Кірібагі	Південна Тарава	811	змішана республіка	унітарна
187.	Маршаллові Острови	Маджуро	181	змішана республіка	унітарна
188.	Науру*	Ярен	21	змішана республіка	унітарна
189.	Нова Зеландія	Веллінгтон	268 838	парламентська конституційна монархія	унітарна
190.	Палау	Нгерулмуд	459	президентська республіка	унітарна
191.	Папуа - Нова Гвінея	Порт-Морсбі	462 840	парламентська конституційна монархія	унітарна
192.	Самоа	Апіа	2 831	парламентська республіка	унітарна
193.	Соломонові Острови	Хоніара	28 896	парламентська конституційна монархія	унітарна
194.	Тонга	Нукуалофа	747	конституційна монархія	унітарна
195.	Тувалу	Фунафуті	26	парламентська конституційна монархія	унітарна
196.	Мікронезія	Палкір	702	змішана республіка	федерація
197.	Фіджі	Сува	18 274	парламентська республіка	унітарна

Джерело:

<http://merikator.org.ua/dovidnyk/krajiny-okeaniji/>

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/docs/rankorderguide.html>

Макрорегіоналізація країн світу

(за Я.О. Масляком, Я.Б. Олійником, А.В. Степаненком, 1996)

Частина світу	Регіони	Країни
Європа	Північна	Велика Британія, Данія, Естонія, Ірландія, Ісландія, Латвія, Литва, Норвегія, Фінляндія, Швеція.
	Південна	Албанія, Андорра, Боснія та Герцеговина, Ватикан, Греція, Іспанія, Італія, Кіпр, Косово, Мальта, Північна Македонія, Португалія, Сан-Марино, Сербія, Словенія, Туреччина, Хорватія, Чорногорія
	Західна	Австрія, Бельгія, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди, Німеччина, Франція, Швейцарія
	Східна	Білорусь, Болгарія, Молдова, Польща, Росія, Румунія, Словаччина, Угорщина, Україна, Чехія
Азія	Південно-Західна	Бахрейн, Ізраїль, Іран, Ірак, Йорданія, Ємен, Катар, Кіпр, Кувейт, Ліван, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Саудівська Аравія, Сирія, Туреччина.
	Південна	Афганістан, Бангладеш, Бутан, Індія, Мальдіви, Непал, Пакистан, Шрі-Ланка
	Південно-Східна	Бруней, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, М'янма, Малайзія, Сінгапур, Східний Тимор, Таїланд, Філіппіни
	Східна і центральна	Китай, Киргизія, КНДР, Республіка Корея, Монголія, Таджикистан, Туркменія, Узбекистан, Японія.
Африка	Північна	Алжир, Єгипет, Лівія, Марокко, Судан, Туніс, Західна Сахара.
	Західна і Центральна	Ангола, Бенін, Буркіна-Фасо, Берег Слонової Кістки, Габон, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Демократична Республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Кабо-Верде, Камерун, Ліберія, Малі, Мавританія, Нігер, Нігерія, Острів Святої Єлени, Республіка Конго, Сенегал, Сьєра-Леоне, Сан-Томе і Принсіпі, Того, ЦАР.
	Східна і Південна	Ботсвана, Бурунді, Джибуті, Еритрея, Ефіопія, Кенія, Коморські острови, Мадагаскар, Малаві, Лесото, Маврикій, Майота, Мозамбік, Намібія Реюньйон, Руанда, Сейшельські острови, Сомалі, Свазіленд, Південний Судан, Південна Африка, Уганда, Танзанія, Замбія, Зімбабве.
Америка	Північна	Канада, Мексика, США.
	Центральна	Беліз, Гватемала, Гондурас, Коста-Рика, Нікарагуа, Панама, Сальвадор
	Південна	Аргентина, Болівія, Бразилія, Венесуела, Гаяна, Еквадор, Колумбія, Парагвай, Перу, Суринам, Уругвай, Французька Гвіана, Чилі
Австралія і Океанія	Австралія і Океанія	Австралія, Вануату, Волліс і Футуна, Кірибаті, Маршалові острови, Науру, Ніуе, Нова Зеландія, Палау, Папуа Нова Гвінея, Північні Маріанські острови, Самоа, Соломонові острови, Тонга, Тувалу, Федеративні штати Мікронезії, Фіджі, Французька Полінезія.

Складено за: Масляк Я.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. — К.: Лібра, 1996. — 397 с.

Макрорегіоналізація країн світу

(за Б.П. Яценком, 2009)

Частина світу	Регіони	Країни
Європа	Західна	Австрія, Бельгія, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди, Німеччина, Швейцарія, Франція.
	Центральна	Албанія, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Косово, Німеччина (Східна частина), Північна Македонія, Польща, Румунія, Сербія, Словенія, Словаччина, Угорщина, Хорватія, Чехія.
	Східна	Білорусь, Естонія, Латвія, Литва, Молдова. Україна.
Азія	Північна	Росія.
	Центральна	Киргизія, Таджикистан, Туркменія, Узбекистан,
	Південно-Західна	Афганістан, Бахрейн, Ізраїль, Іран, Ірак, Йорданія, Ємен, Катар, Кіпр, Кувейт, Ліван, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Саудівська Аравія, Сирія, Туреччина.
	Південна	Бангладеш, Бутан, Індія, Мальдівські острови, Непал, Пакистан, Шрі-Ланка.
	Південно-Східна	Бруней, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур, Східний Тимор, Таїланд, Філіппіни.
	Східна	Китай, КНДР, Республіка Корея, Монголія, Японія.
Африка	Тропічна	Алжир, Єгипет, Лівія, Марокко, Судан, Туніс, Західна Сахара. Ангола, Бенін. Буркіна-Фасо, Берег Слонової Кістки, Габон, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Демократична Республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Кабо-Верде, Камерун, Ліберія, Малі, Мавританія, Нігер, Нігерія, Острів Святої Єлени, Республіка Конго, Сенегал, Сьєра-Леоне, Сан-Томе і Принсіпі, Того, ЦАР. Бурунді, Джибуті, Еритрея, Ефіопія, Кенія, Коморські острови, Мадагаскар, Малаві, Маврикій, Майота, Мозамбік, Реюньйон, Руанда, Сейшельські острови, Сомалі, Південний Судан, Уганда, Танзанія, Замбія, Зімбабве.
	Тропічна і Південна	Ботсвана, Лесото, Намібія, Південна Африка, Свазіленд.
Америка	Англо-Америка	Антигуа і Барбуду, Аруба, Ангілья, Багамські острови, Барбадос, Гренада, Домініка, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Тринідад і Тобаго, Пуерто-Ріко, Віргінські острови, Гваделупа, Мартиніка, Монсеррат, острови Кайкос, Ямайка,
	Латинська	Аргентина, Беліз, Болівія, Бразилія, Венесуела, Гватемала, Гаїті, Гондурас, Домініканська Республіка, Еквадор, Колумбія, Коста-Рика, Куба, Мексика, Нікарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Сальвадор, Уругвай.
Австралія та Океанія	Австралія та Океанія	Австралія, Вануату, Волліс і Футуна, Кірибаті, Маршалові острови, Науру, Ніуе, Нова Зеландія, Палау, Папуа Нова Гвінея, Північні Маріанські острови, Самоа, Соломонові острови, Тонга, Тувалу, Федеративні штати Мікронезії, Фіджі, Французька Полінезія.

Складено за: Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії : навч. посібник / Б.П. Яценко, В. К. Бабаріцька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.

Макрорегіоналізація країн світу
(за В.П. Максаковським, 1997)

Частина світу	Регіони	Країни
Європа	Середня	Болгарія, Косово, Німеччина (Східна частина), Польща, Румунія, Сербія, Словенія, Словаччина, Угорщина, Хорватія, Чехія
	Південна	Албанія, Андорра, Боснія та Герцеговина, Ватикан, Греція, Іспанія, Італія, Кіпр, Косово, Мальта, Північна Македонія, Португалія, Сан-Марино, Сербія, Словенія, Туреччина, Хорватія, Чорногорія
	Північна	Велика Британія, Данія, Естонія, Ірландія, Ісландія, Латвія, Литва, Норвегія, Фінляндія, Швеція.
	Східна	Білорусь, Молдова, Росія, Україна.
Азія	Південно-Західна	Бахрейн, Ізраїль, Іран, Ірак, Йорданія, Ємен, Катар, Кіпр, Кувейт, Ліван, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Саудівська Аравія, Сирія, Туреччина.
	Південна	Афганістан, Бангладеш, Бутан, Індія, Мальдіви, Непал, Пакистан, Шрі-Ланка
	Південно-Східна	Бруней, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Бірма, Малайзія, Сінгапур, Східний Тимор, Таїланд, Філіппіни.
Африка	Північна	Алжир, Єгипет, Лівія, Марокко, Судан, Туніс, Західна Сахара.
	Західна	Бенін, Буркіна-Фасо, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Кот-д'Івуар, Ліберія, Мавританія, Малі, Нігер, Нігерія, Сенегал, Сьєрра-Леоне, Того
	Центральна	Ангола, Габон, Демократична Республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Камерун, Республіка Конго, Центрально-Африканська Республіка, Чад
	Східна	Бурунді, Джибуті, Еритрея, Ефіопія, Кенія, Коморські острови, Мадагаскар, Малаві, Маврикій, Майота, Мозамбік, Реюньйон, Руанда, Сейшельські острови, Сомалі, Південний Судан, Уганда, Танзанія, Замбія, Зімбабве.
	Південна	Ботсвана, Лесото, Намібія, Південна Африка, Свазіленд.
Америка	<i>Північна</i>	Канада, Мексика, США.
	<i>Латинська:</i> Мексика	Мексика
	Центральна	Беліз, Гватемала, Гондурас, Нікарагуа, Панама, Сальвадор.
	Вест-Індія	Антигуа і Барбуду, Багамські острови, Барбадос, Гаїті, Гренада, Домініка, Домініканська Республіка, Куба, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Тринідад і Тобаго, Ямайка і залежні території (Пуерто-Ріко, Віргінські острови, Аруба, Гваделупа, Мартиніка, Ангілья, Монсеррат, острови Кайкос.
	<i>Південна:</i> Андські країни	Болівія, Венесуела, Еквадор, Колумбія, Перу, Чилі.
	Ла-Платські країни	Аргентина, Бразилія, Парагвай, Уругвай.
Австралія і Океанія	Австралія і Океанія	Австралія, Вануату, Волліс і Футуна, Кірибаті, Маршалові острови, Науру, Ніуе, Нова Зеландія, Палау, Папуа Нова Гвінея, Північні Маріанські острови, Самоа, Соломонові острови, Тонга, Тувалу, Федеративні штати Мікронезії, Фіджі, Французька Полінезія.

Складено за: Максаковський В. П. Историческая география мира: Учеб. пособие для вузов. — М.: Экопрос, 1997. — 584 с.

Макрорегіоналізація країн світу

(за І.О. Радіоною, 1998)

Частина світу	Регіони	Країни
Європа	Західна	Австрія, Бельгія, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди, Німеччина, Швейцарія, Франція.
	Центральна і Східна	Албанія, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Естонія, Косово, Латвія, Литва, Німеччина (Східна частина), Північна Македонія, Польща, Румунія, Сербія, Словенія, Словаччина, Угорщина, Україна, Хорватія, Чехія.
Азія	Південно-Західна	Афганістан, Бахрейн, Ізраїль, Іран, Ірак, Йорданія, Ємен, Катар, Кіпр, Кувейт, Ліван, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Саудівська Аравія, Сирія, Туреччина.
	Південна	Бангладеш, Бутан, Індія, Мальдівські острови, Непал, Пакистан, Шрі-Ланка.
	Південно-Східна	Бруней, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур, Східний Тимор, Таїланд, Філіппіни.
	Центральна і Східна	Китай, Киргизія, КНДР, Республіка Корея, Монголія, Таджикистан, Туркменія, Узбекистан, Японія.
Африка	Північна	Алжир, Єгипет, Лівія, Марокко, Судан, Туніс, Західна Сахара.
	Західна і Центральна	Ангола, Бенін, Буркіна-Фасо, Берег Слонової Кістки, Габон, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Демократична Республіка Конго, Екваторіальна Гвінея, Кабо-Верде, Камерун, Ліберія, Малі, Мавританія, Нігер, Нігерія, Острів Святої Єлени, Республіка Конго, Сенегал, Сьєра-Леоне, Сан-Томе і Принсіпі, Того, ЦАР.
	Східна	Бурунді, Джибуті, Еритрея, Ефіопія, Кенія, Коморські острови, Мадагаскар, Малаві, Маврикій, Майота, Мозамбік, Реюньйон, Руанда, Сейшельські острови, Сомалі, Південний Судан, Уганда, Танзанія, Замбія, Зімбабве.
	Південна	Ботсвана, Лесото, Намібія, Південна Африка, Свaziленд.
Америка	Північна	Канада, Мексика, США.
	Карибські країни:	Мексика
	Центральна	Беліз, Гватемала, Гондурас, Нікарагуа, Панама, Сальвадор.
	Вест-Індія	Антигуа і Барбуду, Багамські острови, Барбадос, Гаїті, Гренада, Домініка, Домініканська Республіка, Куба, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Тринідад і Тобаго, Ямайка і залежні території (Пуерто-Ріко, Віргінські острови, Аруба, Гваделупа, Мартиніка, Ангілья, Монсеррат, острови Кайкос.
	Південна:	Гаяна, Суринам.
	Андські країни	Болівія, Венесуела, Еквадор, Колумбія, Перу, Чилі.
	Ла-Платські країни	Аргентина, Бразилія, Парагвай, Уругвай.
Австралія та Океанія	Австралія	Австралія
	Океанія	Вануату, Волліс і Футуна, Кірибаті, Маршалові острови, Науру, Ніуе, Нова Зеландія, Палау, Папуа Нова Гвінея, Північні Маріанські острови, Самоа, Соломонові острови, Тонга, Тувалу, Федеративні штати Мікронезії, Фіджі, Французька Полінезія.

Складено за: Родионова І.А., Бунакова Т.М. Економіческая география / І.А. Родионова, Т.М. Бунакова. – М.: Московський лицей, 1998. – С.6–80.

Абревіатури міжнародних організацій

1. **АВФ** – Арабський валютний фонд (AMF – Arab Monetary Fund). Засновано: 27 квітня 1976 р. Головний офіс: Абу-Дабі, Об'єднані Арабські Емірати.
2. **АзБР** – Азіатський банк розвитку (AsDB – Asian Development Bank). Головний офіс: Мандалуйонг, Філіппіни. Засновано: 19 грудня 1966 р.
3. **АСЕАН** — Асоціація держав Південно-Східної Азії (ASEAN – Association of South East Asian Nations). Головний офіс: Джакарта, Індонезія. Засновано: 8 серпня 1967 р., Таїланд.
4. **АПЕК** – Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (APEC – Asia-Pacific Economic Cooperation). Головний офіс: Сінгапур. Засновано: листопад 1989, Канберра, Австралія.
5. **АфБР** – Африканський банк розвитку (ADB – African Development Bank). Засновано: 10 вересня 1964 р. Головний офіс: Абіджан, Кот-д'Івуар.
6. **АФЕСР** – Арабський фонд економічного і соціального розвитку (AFESD – Arab Fund for Economic and Social Development). Головний офіс: Ель-Кувейт, Кувейт. Засновано: 16 травня 1968 р.
7. **АЯЕ** – Агенція з ядерної енергетики (NEA – Nuclear Energy Agency). Засновано 01.02.1958 Штаб-квартира у м. Парижі (Франція).
8. **БАГІ** – Багатостороння агенція з гарантії інвестицій (MIGA Multilateral Investment Guarantee Agency). Засновано: 1988 р. Головний офіс: Вашингтон, США.
9. **БМР** – Банк міжнародних розрахунків (BIS – Bank for International Settlements). Засновано: 17 травня 1930 р. Головний офіс: Базель, Швейцарія.
10. **ГАТТ** – Генеральна угода з тарифів і торгівлі (GATT – General Agreement on Tariffs and Trade). Узгоджена: 30 жовтня 1947 р. Місцезнаходження: Женева, Женева, Швейцарія.
11. **ЕВС** – Економічний і валютний союз (EMU – Economic and Monetary Union). Засновано: 7 лютого 1992 р., Маастріхт, Нідерланди.
12. **ЕКА** – Економічна комісія ООН для Африки (ECA – UN Economic Commission for Africa). Засновано: 1958 р. Головний офіс: Аддіс-Абеба, Ефіопія.
13. **ЕКЛІАК** – Економічна комісія ООН для Латинської Америки (ECLAC – UN Economic Commission for Latin America and the Caribbean). Засновано: 25 лютого 1948 р., Сантьяго, Чилі. Головний офіс: Сантьяго, Чилі.
14. **ЕКОВАС** – Економічне співтовариство держав Західної Африки (ECOWAS – Economic Community of West African States). Засновано: 28 травня 1975 р., Лагос, Нігерія.
15. **ЕКОСОР** – Економічна і соціальна рада ООН (ECOSOC – Economic and Social Council). Засновано: 26 червня 1945 р. Головний офіс: Нью-Йорк, Сполучені Штати Америки.
16. **ЕСКАТО** – Економічна і соціальна комісія ООН для Азії і Тихого океану (ESCAP – UN Economic and Social Commission for Asia and the Pacific). Засновано: 28 березня 1947 р. Головний офіс: Бангкок, Таїланд.
17. **ЕСКЗА** – Економічна і соціальна комісія ООН для Західної Азії (ESCWA – UN Economic and Social Commission for Western Asia). Засновано: 9 серпня 1973 р. Головний офіс: Бейрут, Ліван
18. **ЄАВТ** – Європейська асоціація вільної торгівлі (EFTA – European Free Trade Association). Засновано: 3 травня 1960 р. Адміністративний центр: Женева
19. **ЄБРР** – Європейський банк реконструкції та розвитку (EBRD – European Bank for Reconstruction and Development). Головний офіс: Лондон, Великобританія Засновано: 1991 р.
20. **ЄВС** – Європейська валютна система (EMS – European Monetary System). Діяла з 13 березня 1979 по 31 грудня 1998 року, так як з 1 січня 1999 року був виконаний перехід на єдину валюту Євро.
21. **ЄВРОКОНТРОЛ** – Європейська організація з безпеки повітряної навігації (EUROCONTROL – European Organization for the Safety of Air Navigation). Головний офіс: Брюссельський столичний регіон, Бельгія Засновано: 1960 р.
22. **ЄЕК** – Європейська економічна комісія ООН (ECE – UN Economic Commission for Europe). Засновано: 28 березня 1947 р. Штаб-квартира: Женева.
23. **ЄІБ** – Європейський інвестиційний банк (EIB – European Investment Bank). Головний офіс: Люксембург. Засновано: 1958 р.
24. **ЄКА** – Європейська космічна агенція (ESA – European Space Agency). Засновано: 30 травня 1975 р. Штаб-квартира: Париж.
25. **ЄКАК** – Європейська конференція цивільної авіації (ECAC – European Civil Aviation Conference). Засновано: 1955 р. Штаб-квартира: Париж.
26. **ЄПО** — Європейська патентна організація (EPO – European Patent Organization). Засновано: 1977 р. Штаб-квартира: Мюнхен.

27. **ЄОВС** – Європейське об'єднання вугілля та сталі (EUCS – European Unity of Coal and Steel). Засновано: 18 квітня 1951 р. Європейська спільнота з вугілля та сталі завершила своє існування 23 липня 2002 року, коли втратив чинність відповідний договір. Штаб-квартира спільноти знаходилась у Брюсселі.
28. **ЄС** – Європейський союз (EU – European Union). Засновано: 1 листопада 1993 р., Маастріхт, Нідерланди. Штаб-квартира: Брюссель.
29. **ЄФР** – Європейський фонд розвитку (EDF – European Development Fund). Засновано: 1957 р. Штаб-квартира: Бельгія.
30. **ЄФРР** – Європейський фонд регіонального розвитку (ERDF – European Regional Development Fund). Засновано: 1975 р.
31. **ЄЦБ** – Європейський центральний банк (ECB – European Central Bank). Головний офіс: Франкфурт, Німеччина. Засновано: 1 червня 1998 р.
32. **ІБР** – Ісламський банк розвитку (ISDB – Islamic Development Bank). Головний офіс: Джедда, Саудівська Аравія. Засновано: 1975 р.
33. **ІКАО** – Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO – International Civil Aviation Organization). Головний офіс: Монреаль, Канада. Засновано: 4 квітня 1947 р. Штаб-квартира: International District.
34. **ІМО** – Міжнародна морська організація (IMO – International Maritime Organization). Штаб-квартира: Лондон. Засновано: 17 березня 1948 р. Головний офіс: Лондон, Великобританія, Великобританія.
35. **КАРІКОМ** – Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (CARICOM – Caribbean Community and Common Market). Засновано: 4 червня 1973 р. Штаб-квартира: Джорджтаун.
36. **КАТТІПІ** – Конфедерація Азіатсько-Тихоокеанських торговельно – промислових палат (CACCI – Confederation of Asia-Pacific Chambers of Commerce and Industry). Засновано: 1966 р.
37. **КОМЕСА** – Спільний ринок Східної та Південної Африки (COMESA – Common Market for Eastern and Southern Africa). Засновано: 8 грудня 1994 р. Штаб-квартира: Лусака, Замбія
38. **КПТО** — Комісія для країн Південної частини Тихого океану (SPC – South Pacific Commission). Засновано: 1947 р. Головний офіс: Нумеа, Нова Каледонія.
39. **ЛААІ** (ЛАІ) – Латиноамериканська асоціація інтеграції (ALADL Asoeiacion Latinoamericana de Indegracion). Засновано: 12 серпня 1980 р. Головний офіс: Монтевідео, Уругвай.
40. **ЛАЕС** – Латиноамериканська економічна система (SELA – Sistema Economica Latinoamericana). Засновано: 1975 р. Штаб-квартира: м. Каракас, Венесуела.
41. **МаБР** – Міжамериканський банк розвитку (IDB – Inter – American Development Bank). Засновано: 1959 р. Штаб-квартира: Вашингтоні, США.
42. **МАГАТЕ** – Міжнародна агенція з атомної енергії (IAEA – International Atomic Energy Agency). Засновано: 1957 р. Штаб-квартира: Відень, Австрія.
43. **МАР** – Міжнародна асоціація розвитку (IDA – International Development Association). Штаб-квартира: Вашингтон. Засновано: 24 вересня 1960 р.
44. **МБРР** – Міжнародний банк реконструкції й розвитку (IBRD – International Bank for Reconstruction and Development). Засновано: 1944 і 1946 рр. Штаб-квартира: Вашингтон
45. **МВФ** – Міжнародний валютний фонд (IMF – International Monetary Fund). Заснована: 27 грудня 1945 р. Штаб-квартира: Вашингтон, США.
46. **МЕА** – Міжнародна енергетична агенція (IEA – International Energy Agency). Засновано: 1974 р. Штаб-квартира: Париж і Carré Suffren.
47. **МЕРКОСУР** – Південний спільний ринок, Спільний ринок країн Південного Конусу (MERCOSUR – Mercado Comun del Sur). Засновано: 26 березня 1991 р., Асунсьйон, Парагвай
Штаб-квартира: Монтевідео (Уругвай).
48. **МОП** – Міжнародна організація праці (ILO – International Labor Organization). Головний офіс: Женева, Швейцарія. Засновано: 1919 р. Штаб-квартира: Женева.
49. **МСЕ** – Міжнародний союз електрозв'язку (ITU – International Telecommunication Union). Головний офіс: Женева, Швейцарія. Засновано: 17 травня 1865 р. Штаб-квартира: Женева.
50. **МТП** – Міжнародна торговельна палата (ICC – International Chamber of Commerce). Головний офіс: Париж, Франція. Засновано: 1919 р. Штаб-квартира: Париж.
51. **МФК** – Міжнародна фінансова корпорація (IFC – International Finance Corporation). Засновано: 20 липня 1956 р. Штаб-квартира: Вашингтон.
52. **МФСР** – Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (IFAD — International Fund for Agricultural Development). Засновано: грудень 1977 р. Штаб-квартира: Рим, Італія
53. **МЦУІС** – Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів (ICSID — International Center for Settlement of Investment Disputes). Засновано: 14 жовтня 1966 р. Головний офіс: Вашингтон, США.

54. **НАФТА** – Північноамериканська асоціація вільної торгівлі (NAFTA – North American Free Trade Association). Засновано: 1 січня 1994 р.
55. **ОАД** – Організація американських держав (OAS – Organization of American States). Засновано: 30 квітня 1948 року. Штаб-квартира ОАД знаходиться у Вашингтоні.
56. **ОАЄ** – Організація африканської єдності (OAU – Organization of American Unity). Засновано: 25 травня 1963 р. Штаб-квартира: Аддіс-Абеба, Ефіопія.
57. **ОБСЕ** – Організація з безпеки і співробітництва в Європі (OSCE Organization for Security and Cooperation in Europe). Засновано: 1 серпня 1975 р. Штаб-квартира: Хельсінкі, Фінляндія
58. **ОБС** – Організація економічного співробітництва (ECO – Economic Cooperation Organization). Головний офіс: Тегеран, Іран. Засновано: 1985 р.
59. **ОЕСР** – Організація економічного співробітництва й розвитку (OECD – Organization for economic Cooperation and Development). Засновано: 16 квітня 1948 р. і 30 вересня 1961 р. Головний офіс: Париж, Франція.
60. **ОІК** – Організація Ісламська Конференція (ICO – Islamic Conference Organization). Засновано: 25 вересня 1969 р. Головний офіс: Джедда, Саудівська Аравія.
61. **ООН** – Організація Об'єднаних Націй (UN – United Nations). Засновано: 24 жовтня 1945 р., Сан-Франциско, Каліфорнія, США. Головний офіс: Нью-Йорк, Нью-Йорк, США
62. **ОПЕК** – Організація країн – експортерів нафти (OPEC – Organization of the Petroleum Exporting Countries). Головний офіс: Відень, Австрія. Засновано: вересень 1960, Багдад, Ірак
63. **ПРООН** – Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (UNDP – United Nations Development Programme). Головний офіс: Нью-Йорк, Нью-Йорк, США Засновано: 22 листопада 1965 р.
64. **ПТФ** – Південнотихоокеанський форум (SPF – South Pacific Forum). Форум був заснований в 1971 році. Штаб-квартира: Сува.
65. **РТЕС** – Рада Тихоокеанського економічного співробітництва (PECC – Pacific Economic Cooperation Council). Засновано: 1980 Головний офіс: Сінгапур.
66. **СААРК** – Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (SAARC – South Asian Association for Regional Cooperation). Засновано: 8 грудня 1985 р., Дака, Бангладеш. Головний офіс: Катманду, Непал.
67. **САДК** — Південноафриканське співтовариство (SADC – Southern African Development Community). Засновано: 17 серпня 1992 р. Головний офіс: Габороне, Ботсвана.
68. **СБ** – Світовий банк (WB – World Bank). Головний офіс: Вашингтон, США. Засновано: липень 1944, Bretton Woods, Нью-Гемпшир, США.
69. **СНД** — Співдружність Незалежних Держав (CIS – Commonwealth of Independent States). Утворено 8 грудня 1991 року. Штаб-квартира: Мінськ.
70. **СОІВ** — Світова організація інтелектуальної власності (WIPO – World Intellectual Property Organization). Засновано: 14 липня 1967 р. Головний офіс: Женева, Швейцарія.
71. **СООЗ** — Світова організація охорони здоров'я (WHO – World Health Organization). Засновано: 7 квітня 1948 р. Головний офіс: Женева, Швейцарія.
72. **СПП** – Світова продовольча програма (WFP – World Food Programm). Головний офіс: Рим, Італія. Засновано: 1961 р.
73. **СПС** – Світовий поштовий союз (UPU – Universal Postal Union). Штаб-квартира: Берн. Головний офіс: Берн, Швейцарія. Засновано: 9 жовтня 1874 р.
74. **СТО** – Світова торговельна організація (WTO – World Trade Organization). Засновано 1 січня 1995. Країна Швейцарія.
75. **СТО** – Світова туристська організація (WTO – World Tourism Organization). Засновано: 1 листопада 1975 р. Головний офіс: Мадрид, Іспанія.
76. **ТЕР** – Тихоокеанська економічна рада (PBECS – Pacific Basin Economic Council). Засновано 1967 р. Штаб-квартира Гонг-Конг.
77. **УЕМОА** – Західноафриканський економічний і валютний союз (UEMOA —Union Economique et Monetaire Ouest – Africaine). Засновано: 10 січня 1994 р.
78. **ФАО** – Продовольча і сільськогосподарська організація (FAO – Food and Agricultural Organization). Головний офіс: Рим, Італія. Засновано: 16 жовтня 1945 р.
79. **ФЕОГА** – Європейський фонд орієнтації і гарантування сільського господарства (FEOGA – Fonds europeen par Orientacion et garantie de agriculture). Заснований у 1962 р
80. **ЦАСР** – Центральнаамериканський спільний ринок (CACM – Central American Common Market). Заснований в 1961
81. **ЦЕРН** – Європейський центр ядерних досліджень (CERN – Centre Europeenne pour la Recherche Nucleaire). Засновано 29 вересня 1954. Штаб-квартира Женева, Швейцарія.

82. **ЦДНО** – Центр досліджень і новацій в галузі освіти (CERI – Centre for Education Research and Innovation). Засновано: Весна 1968.
83. **ЧЕС** – Чорноморське економічне співробітництво (BSEC – Black Sea Economic Cooperation). Засновано: Стамбул, Туреччина, 4 червня 1992 р.
84. **ЧБТР** – Чорноморський банк торгівлі і розвитку (BSTDB – Black Sea Trade and Development Bank). Головний офіс: Салоніки, Греція Засновано: 24 січня 1997 р.
85. **ЮДЕАК** – Митний і економічний союз Центральної Африки (UDEAC – Union Douaniere et Economique de L'Afrique Centrale). Створений у результаті підписання угоди про створення організації в 1964 р. у м. Браззавіль (Конго).
86. **ЮНДРО** – Бюро Координатора ООН з наданням допомоги в разі стихійного лиха (UNDRO – Office of United Nations Disaster Relief Coordinator). Заснований 19 грудня 1991
87. **ЮНЕП** – Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP– United Nations Environment Programme). Головний офіс: Найробі, Кенія Засновано: 5 червня 1972 р.
88. **ЮНЕСКО** – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки, культури (UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). Засновано: 16 листопада 1945 р., Лондон, Великобританія. Головний офіс: Париж, Франція.
89. **ЮНІДО** – Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (UNIDO — United Nations Industrial Development Organization). Засновано: 17 листопада 1966 р. Головний офіс: Відень, Австрія.
90. **ЮНІСЕФ** – Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (UNICEF – United Nations Children's Fund). Засновано: 11 грудня 1946 р., Нью-Йорк, Нью-Йорк, США. Головний офіс: Нью-Йорк, Нью-Йорк, США.
91. **ЮНІТАР** – Навчальний і науково-дослідний інститут Організації Об'єднаних Націй (UNITAR – United Nations Institute for Training and Research). Засновано: 11 грудня 1963 р.
Головний офіс: Женева, Швейцарія.
92. **ЮНІФЕМ** – Фонд розвитку ООН для задоволення інтересів жінок (UNIFEM – United Nations Development Fund for Women). Засновано: 1976 р.
93. **ЮНКТАД** – Конференція ООН з торгівлі й розвитку (UNCTAD United Nations Conference on Trade and Development). Головний офіс: Женева, Швейцарія, 30 грудня 1964 р
94. **ЮНКТАД/СТО МТЦ - ЮНКТАД/СТО** – Міжнародний торговельний центр (UNCTAD\WTO ITC - UNCTAD\WTO International Trade Centre). Засновано: 1964 р. Головний офіс: Женева, Швейцарія.
95. **ЮНСІТРАЛ** – Комісія ООН з прав міжнародної торгівлі (UNCITRAL – United Nations Commission on International Trade Law). Засновано: 17 грудня 1966 р. Головний офіс: Відень, Австрія.
96. **ЮНФПА** – Фонд ООН в галузі народонаселення (UNFPA – United Nations Population Fund). Засновано: 1969 р. Головний офіс: Нью-Йорк, Нью-Йорк, США.

Додаток Г

Таблиця 1

Головні демографічні показники

№	Назва країни	Людність, млн.осіб	Людність (прогноз на 2030 р.), млн. осіб	Міське населення, млн.осіб	Сільське населення, млн.осіб	Рівень урбанізації, %	Середня очікувана тривалість життя	
							чоловіків, років	жінок, років
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Європа								
1.	Австрія	8,859	8,945880	5,226	3,632	66	78,76	84,15
2.	Албанія	2,846	2,933415	1,764	1,081	57,4	75,49	81,04
3.	Андорра	0,77006	0,78155	0,67765	0,9240	85,1	80,56	85,02
4.	Бельгія	11,46	12,001	11,230	0,229	97,9	78,3	83,58
5.	Білорусь	9,485	9,163123	7,588	1,897	97,8	65,6	77,2
6.	Болгарія	7,05	6,430854	5,358	1,692	73,6	70	77,4
7.	Боснія і Герцеговина	3,324	3,404782	1,628	1,695	39,6	75,3	82,6
8.	Ватикан	0,825	-	0,825	0	-	-	-
9.	Велика Британія	66,65	70,578608	55,986	10,664	82,3	78	82,3
10.	Греція	10,72	10,783623	8,576	2,144	77,7	77,4	82,7
11.	Данія	5,806	6,024514	5,109	0,696	87,5	76,3	81,1
12.	Естонія	1,329	1,253585	0,917	0,412	67,6	68	79
13.	Ірландія	4,904	5,219946	3,138	1,765	63,0	78	82,6
14.	Ісландія	0,364134	0,365644	0,342285	0,21848	94,0	78,7	83,2
15.	Іспанія	46,94	46,115131	38,021	8,918	79,4	78,2	84,4
16.	Італія	60,36	58,109919	42,855	17,504	68,8	79,2	84,5
17.	Косово	1,845	1,927087	-	-	-	67	71
18.	Латвія	1,92	1,747198	1,254	0,590	67,4	67,6	78,1
19.	Литва	2,795	2,717716	1,900	0,894	66,5	70,5	80,5
20.	Ліхтенштейн	0,38749	0,40910	0,5424	0,33324	14,3	76,9	83,8

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

21.	Люксембург	0,602005	0,674869	0,541804	0,60200	89,9	76,4	83,1	
22.	Македонія	2,077	2,235	1,184	0,892	57,0	73,44	78,79	
23.	Мальта	0,514564	0,439965	0,488835	0,25728	95,3	77,5	82,1	
24.	Молдова	3,546	3,843936	1,524	2,021	44,9	67,7	75,3	
25.	Монако	0,38682	0,41359	0,38682	0	100	85,8	93,8	
26.	Нідерланди	17,28	17,594	15,897	1,382	89,9	77,1	82,4	
27.	Німеччина	83,02	84,20	64,755	18,264	75,1	78,26	83	
28.	Норвегія	5,433	5,959	4,509	0,923	80,2	77,5	83	
29.	Польща	37,97	36,615	22,782	15,188	60,6	72,1	80,3	
30.	Португалія	10,28	9,877	6,784	3,495	62,9	75,3	82	
31.	Росія	144,5	140,543	108,375	36,125	73,9	59,8	73,2	
32.	Румунія	19,41	18,464	10,481	8,928	54,4	70,5	77,7	
33.	Сан-Маріно	33,785	0,34696	33,109	0,675	94,2	80,5	85,7	
34.	Сербія	8,982	8,355456	5,029	3,952	55,5	71,5	77,3	
35.	Словаччина	5,458	5,387	2,947	2,510	53,8	71,9	79,9	
36.	Словенія	2,067	2,059	1,136	0,930	49,7	73,6	81,2	
37.	Угорщина	9,685	9,275	7,036	2,736	70,8	71,96	79,62	
38.	Україна	41,98	41,200	29,386	12,594	69,5	62,8	74,8	
39.	Фінляндія	5,518	5,739	4,745	0,772	84,1	75,8	82,9	
40.	Франція	66,99	67,894	54,261	12,728	79,3	78	84,5	
41.	Хорватія	4,058	3,895	2,353	1,704	58,7	72,2	79,6	
42.	Чехія	10,69	10,528	7,910	2,779	73,0	73,9	80,7	
43.	Чорногорія	0,622359	0,624705	0,423204	0,199154	63,8	71,6	76,5	
44.	Швейцарія	8,57	9,203	6,341	2,228	73,8	78,2	84,1	
45.	Швеція	10,23	10,712	9,002	1,227	85,7	78,8	83,5	
Азія									
46.	Азербайджан	9,981	10,680	5,589	4,391	55,2	63,2	72	
47.	Афганістан	37,17	46,699	9,664	27,505	27,6	44,8	45,3	
48.	Бангладеш	161,4	185,584	61,332	100,068	35,8	67,9	71,7	
49.	Бахрейн	1,569	2,013	1,412	0,156900	88,9	76	80,3	
50.	Бруней	0,428962	0,489663	0,334590	0,94371	77,8	73,9	78,5	
51.	Бутан	0,754394	0,913697	0,316845	0,437548	40,1	66,5	68,2	
52.	В'єтнам	95,54	106,283	35,349	60,190	34,9	69,7	74,9	

53.	Вірменія	2,965	2,993	1,867	1,097	62,5	71,13	78,03
54.	Грузія	3,731	3,748	2,238	1,492	54,0	73,8	80,8
55.	Ємен	28,5	36,815	10,830	17,670	35,8	61,7	65,9
56.	Ізраїль	8,884	9,983	8,262	0,621880	92,3	78,8	83,2
57.	Індія	1,353(млрд.)	1,512	4,735(млрд.)	8,794(млрд.)	33,5	65,8	68
58.	Індонезія	267,7	295,595	152,589	115,111	55,2	68,8	74
59.	Ірак	38,43	53,297	27,285	11,144	69,7	69,2	72
60.	Іран	81,8	88,863	62,168	19,632	74,4	68,6	71,6
61.	Йорданія	9,956	11,122	9,059	0,896040	84,1	78,7	81,5
62.	Казахстан	18,28	20,301	10,602	7,677	53,2	63,2	74,1
63.	Камбоджа	16,25	18,797	3,900	12,350	21,2	60,3	65,1
64.	Кагар	2,782	3,231	2,754	0,27820	99,4	74	77,5
65.	Киргизстан	6,316	6,997	2,336	3,979	36,0	66	74,2
66.	Китай	1,393(млрд.)	1,441	8,497(млрд.)	5,432(млрд.)	55,6	73,38	77,73
67.	Кіпр	1,189	1,282	0,796630	0,392370	66,8	75	80,7
68.	Кувейт	4,137	4,873	4,137	0	98,4	76	78,3
69.	Лаос	7,062	8,048	2,542	4,519	40,7	60,5	64,4
70.	Ліван	6,849	5,368	6,095	0,753390	88,0	73,5	76,6
71.	Малайзія	31,53	36,814	24,278	7,251	76,0	71,1	76,7
72.	Мальдіви	0,515696	0,511768	0,211435	0,304260	47,5	72,2	76,8
73.	Монголія	3,17	3,560	2,187	0,982700	72	65,04	73,76
74.	М'янма	53,71	58,915	16,650	37,059	35,2	62,6	67,3
75.	Непал	28,09	33,167	5,898	22,191	19,4	64,9	67,4
76.	Об'єднані Арабські Емірати	9,631	11,054	8,378	1,252	86,1	73,9	79,2
77.	Оман	4,829	5,897	4,152	0,676060	78,5	72,4	76,2
78.	Пакистан	212,2	244,248	78,514	133,686	39,7	64,2	67,9
79.	Палестинська Держава	5,052	6,739	3,890	1,161	75,3	73,79	78,17
80.	Південна Корея	51,64	52,519	41,828	9,811	82,5	76,5	83,34
81.	Північна Корея	25,55	26,743	15,841	6,709	60,9	66,26	74,16
82.	Росія	144,5	140,543	108,375	36,125	73,9	59,8	73,2
83.	Саудівська Аравія	33,7	39,480	28,308	5,392	83,5	72,2	76,2
84.	Сінгапур	5,639	6,342	5,639	0	100	79,5	85
85.	Східний Тімор	1,268	1,577	0,393080	0,874920	34,0	66,17	69,37

86.	Таджикистан	9,101	11,194	2,548	6,552	27,0	63	69,3
87.	Таїланд	69,43	69,626	35,409	34,020	52,7	71,2	76,1
88.	Тайвань	23,57	24,150	18,620	4,949		76,9	83,4
89.	Туреччина	82,02	88,416	62,335	19,684	74,4	70,6	74,5
90.	Туркменістан	5,851	6,767	3,101	2,749	50,8	65,6	71,6
91.	Узбекистан	32,96	36,712	16,480	16,480	36,6	69,5	75,7
92.	Філіппіни	106,7	125,372	50,149	0,56551	44,2	68,7	74,7
93.	Шрі-Ланка	21,67	21,474	4,117	17,552	18,5	72,2	79,4
94.	Японія	126,5	121,580	116,380	10,120	93,5	81,4	88,26
Африка								
95.	Алжир	43,951	51,070	32,523	11,427	70,1	72,8	76,3
96.	Ангола	32,827	44,712	21,994	10,832	57	37,7	39,8
97.	Бенін	12,122	15,628	5,818	6,303	41	58,6	61,1
98.	Ботсвана	2,415	2,800	1,714	0,700	60	58,8	57,3
99.	Буркіна-Фасо	20,903	27,382	6,479	14,423	20	51,8	55,7
100.	Бурунді	11,939	15,798	1,671	10,267	11,8	57,1	60,5
101.	Габон	2,151	2,593	1,935	0,215100	85	51,8	53,2
102.	Гамбія	2,293	3,000	1,444	0,848	57	61,2	65,9
103.	Гана	30,733	37,294	17,517	13,215	50	59,8	62,3
104.	Гвінея	13,750	17,631	5,087	8,662	34	56,6	59,6
105.	Гвінея-Бісау	2,000	2,492	0,880000	1,120	30	46,8	50,7
106.	Демократична Республіка Конго	89,505	120,442	41,172	48,332	34	53,9	56,8
107.	Джибуті	0,999	1,132	0,779220	0,219780	87	58,7	63,7
108.	Екваторіальна Гвінея	1,406	1,871	1,026	0,379620	39	61,4	63,4
109.	Ерїтрея	5,432	6,717	2,227	3,204	21	60,4	64,7
110.	Ефіопія	112,759	139,620	24,806	87,952	19	53,6	58,8
111.	Єгипет (розташований в Азії і Африці)	102,941	119,745	44,264	58,676	43	70,1	75,4
112.	Замбія	18,679	24,859	8,405	10,273	35	51,1	53,6
113.	Зімбабве	17,680	21,526	5,657	12,022	37	49,9	49,3
114.	Кабо-Верде	0,567346	0,635062	0,380121	0,187224	60	68,5	73
115.	Камерун	25,958	32,979	15,055	10,902	57	53,5	55,3

116.	Кенія	53,491	66,959	14,977	38,513	22	58,9	60,1
117.	Коморські острови	0,869595	1,061769	0,252182	0,617413	28	61,8	66,7
118.	Конго	5,292	7,318	3,598	1,693	61	53,6	56,3
119.	Кот-д'Івуар	26,171	33,337	13,608	12,562	49	55,8	57,8
120.	Лесото	2,322	2,607	0,673380	1,648		51,5	51,8
121.	Ліберія	5,103	6,495	2,653	2,449	60	55,4	58,6
122.	Лівія	6,662	7,342	5,396	1,265	78,4	75,3	80,1
123.	Маврикій	1,274	1,286	0,522340	0,751660	48	71	78,1
124.	Мавританія	4,783	6,076	2,630	2,152	41	58,9	63,4
125.	Мадагаскар	27,690	35,891	10,799	16,890	29	61,6	65,7
126.	Малаві	20,283	26,578	3,448	16,834	19	50,9	52,5
127.	Малі	20,284	27,057	8,924	11,359	32	51	54,3
128.	Марокко	37,070	40,873	23,724	13,345	56	72,8	79,1
129.	Мозамбік	32,309	42,438	11,954	20,354	37	51	52,6
130.	Намібія	2,696	3,245	1,401	1,294	37	52,5	51,9
131.	Нігер	24,074	34,993	4,092	19,981	18,5	52,1	54,7
132.	Нігерія	206,152	264,067	107,199	98,952	48	46,8	48,4
133.	Південна Африка	57,78	58,89	-	-	61	60,83	63,87
134.	Південний Судан	10,98	13,810	2,196	8,784	23	61,61	65,85
135.	Руанда	13,087	16,024	2,224	10,862	18	56,6	59,5
136.	Сан-Томе і Принсіпі	0,218019	0,268470	0,161334	0,56684	61	61,9	64,3
137.	Свазіленд	1,439	1,666	0,834620	0,604380	25	48,9	48,4
138.	Сейшельські острови	0,96117	0,98010	0,55747	0,40369	54	68,9	78,3
139.	Сенегал	17,200	22,123	8,256	8,944	42	57,9	61,8
140.	Сомалі	16,105	21,535	7,408	8,696	37	48,5	52,4
141.	Судан	43,541	54,842	15,239	28,301	43	54,2	56,7
142.	Сьєрра-Леоне	8,046	9,719	3,459	4,586	38	53,7	58,7
143.	Танзанія	62,774	83,702	21,970	40,803	25	51,3	54,4
144.	Того	8,384	10,507	3,605	4,778	42	60,2	65,3
145.	Туніс	11,903	12,841	8,332	3,570	66,6	73	77,2
146.	Уганда	45,092	63,842	11,273	33,819	15,8	52,2	54,3
147.	Центральноафриканська Республіка	5,343	6,123	2,244	3,098	39	48,8	51,4

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

148.	Чад	16,248	21,459	3,899	12,348	22,3	47,3	49,4
Північна Америка								
149.	Антигуа і Барбуда	0,97007	114,613	0,23281	0,73725	30	73,5	77,6
150.	Багамські Острови	0,419684	0,439896	0,348337	0,71346	84	68,8	73,6
151.	Барбадос	0,289357	0,290007	0,89700	0,199656	40	72,1	76,6
152.	Беліз	0,404417	0,472710	0,186031	0,218385	52	66,5	70
153.	Гаїті	11,531	12,543	6,572	4,958	47	60,8	63,5
154.	Гватемала	18,256	21,202	9,493	8,762	49	69	72,8
155.	Гондурас	8,736	11,147	5,006	3,669	48	68,9	72,4
156.	Гренада	0,109166	0,112017	0,40391	0,68774	31	70,5	75,8
157.	Домініка	0,73424	0,77586	0,52131	0,21292	74	73	79,1
158.	Домініканська Республіка	11,250	12,098	9,337	1,912	69	75,2	79,6
159.	Канада	37,998	40,617	31,158	6,839	80	78,8	84,1
160.	Коста-Ріка	5,107	5,417	4,136	0,970330	63	75,1	80,5
161.	Куба	11,481	11,496	8,840	2,640	76	75,5	80,1
162.	Мексика	136,711	147,540	110,735	25,975	77	73,7	79,4
163.	Нікарагуа	6,474	7,046	3,819	2,654	57	69,8	74,1
164.	Панама	4,289	4,884	2,916	1,372	73	75	80,7
165.	Сальвадор	6,222	6,785	4,542	1,679	61	70,2	76,9
166.	Сент-Вінсент і Гренадіни	0,109587	0,112115	0,58081	0,51505	47	72,3	76,1
167.	Сент-Кітс і Невіс	0,57986	0,60599	0,17975	0,40010	32	72,3	77
168.	Сент-Люсія	0,193614	0,186362	0,36786	0,156827	28	74,2	79,7
169.	Сполучені Штати Америки	335,087	354,711	278,122	277,787	82	75,9	80,9
170.	Тринідад і Тобаго	1,395	1,373	0,739350	0,655650	13	68,5	74,3
171.	Ямайка	2,850	2,932	1,596	1,254	53	71,8	75,2
Південна Америка								
172.	Аргентина	45,903	49,323	42,230	3,672	93	73,7	80,4
173.	Болівія	11,660	13,158	8,162	3,498	66	64,8	70,4
174.	Бразилія	218,299	225,472	189,920	28,378	86	69	76,3
175.	Венесуела	33,546	36,749	29,520	4,025	77	70,8	77,2
176.	Гайана	0,781899	0,824979	0,211112	0,570786	28	63,3	71,1
177.	Колумбія	50,850	53,134	41,188	9,661	74	71,3	78
178.	Парагвай	7,131	7,844	4,421	2,709	62	73,6	78,9

179.	Перу	33,675	36,806	26,266	7,408	71	70,6	74,5	
180.	Суринам	0,571090	0,616723	0,376919	0,194170	75	71,5	77,2	
181.	Уругвай	3,493	3,594	3,353	0,139720	93	73,1	79,5	
182.	Чилі	19,006	19,637	16,725	2,280	89	74,4	81,1	
183.	Еквадор	17,548	19,554	11,230	6,317	66	72,8	78,8	
Австралія і Океанія									
184.	Австралія	26,075	28,234	22,424	3,650	89	79,4	84,4	
185.	Вануату	0,298649	0,353976	0,77648	0,221000	25	63	66,4	
186.	Кірібаті	0,123919	0,141548	0,69394	0,54524	44	62	66,9	
187.	Маршаллові Острови	0,59335	0,55632	0,46281	0,13053	71	69,7	74	
188.	Науру	0,10572	0,11451	0,10572	0	100	61,3	68,8	
189.	Нова Зеландія	4,705	5,213	4,093	0,611650	87	78,6	82,7	
190.	Палау	0,21650	0,24756	0,17536	0,4113	81	68,6	75,1	
191.	Папуа - Нова Гвінея	8,539	10,486	1,110	7,428	12	64	68,6	
192.	Самоа	0,201300	0,212093	0,36234	0,165066	23	69,6	75,4	
193.	Соломонові Острови	16,289	26,608	4,072	12,216	18	72,3	77,2	
194.	Тонга	0,108543	0,121053	0,24964	0,83578	25	73,8	76,6	
195.	Тувалу	0,10323	0,12696	0,6606	0,3716	49	62,7	66,9	
196.	Мікронезія	0,105250	0,117431	0,24207	0,81042	22	69,6	73,6	
197.	Фіджі	0,928419	0,970261	0,529198	0,399220	52	68,7	74	

Список джерел:

https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/docs/rankorderguide.html>

https://countrymeters.info/ru/Brunei_Darussalam#life_expectancy

<https://www.cia.gov/library/publications/>

Таблиця 2

Головні економічні показники

№	Назва країни	ВВП, млн дол.[2]	ВВП на одну особу, дол. [2]	Середньорічне зростання ВВП, % до ВВП [2]	ВНД, млн дол.[1]	Структура ВВП (частка галузі у ВВП), % [2]		
						Сільське господарство	промисловість	Сфера послуг
Європа								
1	Австрія	417 400	50 000	3	476 401	1,3	28,4	70,3
2	Албанія	13 070	12 500	3,8	15 121	21,7	24,2	54,1
3	Андорра	2 712	49 900	-1,1	-	11,9	33,6	54,5
4	Бельгія	493 700	46 600	1,7	583 675	0,7	22,1	77,2
5	Білорусь	54 440	18 900	2,4	61 171	8,1	40,8	51,1
6	Болгарія	56 940	21 800	3,6	66 046	4,3	28	67,4
7	Боснія і Герцеговина	18 170	12 800	3	20 015	6,8	28,9	64,3
8	Ватикан	-	-	-	-	-	-	-
9	Велика Британія	2 628 000	44 300	1,7	3 000 836	0,7	20,2	79,2
10	Греція	200 700	27 800	1,4	313 451	4,1	16,9	79,1
11	Данія	324 192	50 100	2,3	325 600	1,3	22,9	75,8
12	Естонія	25 970	31 700	4,9	43 497	2,8	29,2	68,1
13	Ірландія	331 500	73 200	7,2	298 263	1,2	38,6	60,2
14	Ісландія	24 480	52 200	4	24 634	5,8	19,7	74,6
15	Іспанія	1 314 000	38 400	3	1 396 929	2,6	23,2	74,2
16	Італія	1 939 000	38 200	1,5	2 543 339	2,1	23,9	73,9
17	Косово	7 094	10 900	3,7	8 092	11,9	17,7	70,4
18	Латвія	30 330	27 700	4,5	55 079	3,9	22,4	73,7
19	Литва	47 260	32 400	3,9	92 095	3,5	29,4	67,2
20	Ліхтенштейн	6 672	139 100	1,8	6 814	7	41	52
21	Люксембург	62 530	105 100	2,3	43 381	0,3	12,8	86,9
22	Мальта	12 580	41 900	6,7	13 503	1,1	10,2	88,7
23	Македонія	11 370	-	2,9	12 193	10,9	26,6	62,5

24	Молдова	9 556	6 700	4,5	12 015	17,7	20,3	62
25	Монако	6 006	115 700	5,4	—	0	14	86
26	Нідерланди	832 200	53 900	2,9	955 330	1,6	17,9	70,2
27	Німеччина	3 701 000	50 800	2,5	4 493 917	0,7	30,7	68,6
28	Норвегія	398 800	72 100	1,9	346 868	2,3	33,7	64
29	Польща	524 800	29 600	4,7	1 097 633	2,4	40,2	57,4
30	Португалія	218 000	30 500	2,7	332 796	2,2	22,1	75,7
31	Росія	1 578 000	27 900	1,5	3 695 139	4,7	32,4	62,9
32	Румунія	211 900	24 600	6,9	246 656	4,2	33,2	62,6
33	Сан-Маріно	1 643	59 000	1,9	—	0,1	39,2	60,7
34	Сербія	41 430	15 100	1,9	48 635	9,8	41,1	49,1
35	Словаччина	95 960	33 100	3,4	164 629	3,8	35	61,2
36	Словенія	48 870	34 500	5	74 364	1,8	32,2	65,9
37	Угорщина	139 200	29 600	4	277 433	3,9	31,3	64,8
38	Україна	112 100	8 800	2,5	158 534	12	28	60
39	Фінляндія	252 800	44 500	2,8	261 704	2,7	28,2	69,1
40	Франція	2 588 000	44 100	2,3	3 065 794	1,7	19,5	78,8
41	Хорватія	54 760	24 700	2,8	59 493	3,7	26,2	70,1
42	Чехія	215 800	35 500	4,3	389 525	2,3	36,9	60,8
43	Чорногорія	4 784	17 800	4,3	5 513	7,5	15,9	76,6
44	Швейцарія	679 000	62 100	2,1	558 210	0,7	25,6	73,7
45	Швеція	535 600	51 200	1,7	539 464	1,6	33	65,4
Азія								
46	Азербайджан	40 670	17 500	0,1	45 986	6,1	53,5	40,4
47	Афганістан	20 240	2 000	2,7	19 402	23	21,1	55,9
48	Бангладеш	261 500	4 200	7,4	316 907	14,2	29,3	56,5
49	Бахрейн	35 330	49 000	3,8	36 313	0,3	39,3	60,4
50	Бруней	12 130	78 900	1,3	13 830	1,2	56,6	42,3
51	Бутан	2 405	9 000	7,4	2 226	16,2	41,8	42
52	В'єтнам	220 400	6 900	6,8	242 273	15,3	33,3	51,3
53	Вірменія	11 540	9 500	7,5	13 900	16,7	28,2	54,8
54	Грузія	15 160	10 700	5	17 039	8,2	23,7	67,9

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

55	Ємен	31 270	2 500	-5,9	27 578	20,3	11,8	67,9
56	Ізраїль	350 700	36 400	3,3	337 245	2,4	26,5	69,5
57	Індія	2 602 000	7 200	6,7	2 843 901	15,4	23	61,5
58	Індонезія	1 015 000	12 400	5,1	1 085 708	13,7	41	45,4
59	Ірак	192 400	16 700	-2,1	232 981	3,3	51	45,8
60	Іран	430 700	20 100	3,7	446 174	9,6	35,3	55
61	Йорданія	40 130	9 200	2	43 429	4,5	28,8	66,6
62	Казахстан	159 400	26 300	4	157 872	4,7	34,1	61,2
63	Камбоджа	22 090	4 000	6,9	24 751	25,3	32,8	41,9
64	Кагар	166 900	12 400	1,6	179 056	0,2	50,3	49,5
65	Киргизстан	7 565	3 700	4,6	7 836	14,6	31,2	54,2
66	Китай	12 010 000	18 200	6,9	19 562 570	7,9	40,5	51,6
67	Кіпр	21 700	37 200	3,9	23 719	2	12,5	85,5
68	Корея Північна (КНДР)	28 000	1 700	-1,1	-	22,5	47,6	29,9
69	Корея Південна (Республіка Корея)	1 540 000	39 500	3,1	1 657 552	2,2	39,3	58,3
70	Кувейт	120 700	65 800	-3,3	162 552	0,4	58,7	40,9
71	Лаос	16 970	7 400	6,9	17 745	20,9	33,2	45,9
72	Ліван	54 180	19 600	1,5	53 144	3,9	13,1	83
73	Малайзія	312 400	29 100	5,9	354 198	8,8	37,6	53,6
74	Мальдіви	4 505	19 200	4,8	5 199	3	16	81
75	Монголія	11 140	13 700	5,1	12 291	12,1	38,2	49,7
76	М'янма	67 280	6 300	6,8	73 291	24,1	35,6	40,3
77	Непал	24 880	2 700	7,9	30 995	27	13,5	59,5
78	ОАЕ	382 600	68 600	0,8	423 200	0,9	49,8	49,2
79	Оман	70 780	46 000	-0,9	75 745	1,8	46,4	51,8
80	Пакистан	305 000	5 400	5,4	296 935	24,4	19,1	56,5
81	Саудівська Аравія	686 700	54 500	-0,9	1 588 552	2,6	44,2	53,2
82	Сінгапур	323 900	94 100	3,6	492 395	0	24,8	75,2
83	Сирія	24 600	2 900	-36,5	39 715	20	19,5	60,8
84	Східний Тімор	2 775	6 000	-4,6	2 432	9,1	56,7	34,4
85	Таджикистан	7 144	3 200	7,1	9 447	28,6	25,5	45,9

86	Таїланд	455 400	17 900	3,9	523 597	8,2	36,2	55,6	
87	Туреччина	851 500	27 000	7,4	2 231 640	6,8	32,3	60,7	
88	Туркменістан	37 930	18 200	6,5	39 044	7,5	44,9	47,7	
89	Узбекистан	48 830	6 900	5,3	58 794	17,9	33,7	48,5	
90	Філіппіни	313 600	8 400	6,7	414 269	9,6	30,6	59,8	
91	Шрі-Ланка	87 350	12 900	3,3	81 590	7,8	30,5	61,7	
92	Японія	4 873 000	42 900	1,7	5 263 537	1,1	30,1	68,7	
Африка									
93	Алжир	167 600	15 200	1,4	165 788	13,3	39,3	47,4	
94	Ангола	126 500	6 800	- 2,5	87 198	10,2	61,4	28,4	
95	Бенін	9 246	2 300	5,6	14 247	26,1	22,8	51,1	
96	Ботсвана	17 380	17 000	2,4	16 960	1,8	27,5	70,6	
97	Буркіна-Фасо	12 570	1 900	6,4	15 326	31	23,9	44,9	
98	Бурунді	3 396	700	- 5,3	3 019	39,5	16,4	44,2	
99	Габон	14 930	18 100	0,5	15 511	5	44,7	50,4	
100	Гамбія	14 820	2 600	4,6	1 733	20,4	14,2	65,4	
101	Гана	47 020	4 700	8,4	65 527	18,3	24,5	57,2	
102	Гвінея	10 250	2 200	8,2	12 819	19,8	32,1	48,1	
103	Гвінея-Бісау	1 350	1 900	5,9	1 437	50	13,1	36,9	
104	Демократична Республіка Конго	41 440	800	3,4	45 878	19,7	43,6	36,7	
105	Джибуті	2 029	3 600	6,7	3 451	2,4	17,3	80,2	
106	Екваторіальна Гвінея	12 490	7 400	- 3,2	8 329	2,5	54,6	42,9	
107	Еритрея	5 813	1 600	1,9	2 041	11,7	29,6	58,7	
108	Ефіопія	80 870	2 200	8	95 640	34,8	21,6	43,6	
109	Сьєрра-Леоне	236 500	12 700	4,2	292 150	11,7	34,3	54	
110	Замбія	25 710	4 000	3,4	22 766	7,5	35,3	57	
111	Західна Сахара	90 650	2 500	-	-	-	-	40	
112	Зімбабве	17 640	2 300	3,7	19 835	12	22,2	65,8	
113	Кабо-Верде	1 776	7 000	4	1 939	8,9	17,5	73,7	
114	Камерун	34 990	3 700	3,5	38 004	16,7	26,5	56,8	
115	Кенія	79 220	3 500	4,9	93 578	34,5	17,8	47,5	

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

116	Коморські Острови	652	1 600	2,7	1 190	47,7	11,8	40,5
117	Кот-д'Івуар	40 470	3 900	7,8	56 575	20,1	26,6	53,3
118	Лесото	2 749	3 300	-1,6	2 805	5,8	39,2	54,9
119	Ліберія	3 285	1 300	2,5	2 717	34	13,8	52,2
120	Лівія	30 570	9 600	6,4	53 008	1,3	52,3	46,4
121	Маврикій	13 330	22 300	3,8	15 640	4	21,8	74,1
122	Мавританія	4 935	4 500	3,5	7 502	27,8	29,3	42,9
123	Мадагаскар	11 500	1 600	4,2	13 629	24	19,5	56,4
124	Малаві	6 240	1 200	4	7 485	28,6	15,4	56
125	Малі	15 370	2 200	5,4	17 055	41,8	18,1	40,5
126	Марокко	109 300	8 600	4,1	116 444	14	29,5	56,5
127	Мозамбік	12 590	1 300	3,7	14 573	23,9	19,3	56,8
128	Намібія	13 240	11 200	-0,8	12 018	6,7	26,3	67
129	Нігер	8 224	1 200	4,9	12 734	41,6	19,5	38,7
130	Нігерія	376 400	5 900	0,8	433 449	21,1	22,5	56,4
131	Південний Судан	3 060	1 600	1,4	10 522	-	-	-
132	Південно-Африканська Республіка	349 300	13 600	1,3	341 523	2,8	29,7	67,5
133	Республіка Конго	8 817	6 800	-3,1	9 639	9,3	51	39,7
134	Руанда	9 136	2 100	6,1	9 797	30,9	17,6	51,5
135	Сан-Томе і Принсіпі	393	3 200	3,9	424	11,8	14,8	73,4
136	Свазіленд	4 417	10 000	1,6	-	6,5	45	48,6
137	Сейшельські Острови	1 498	29 300	5,3	1 644	2,5	13,8	83,7
138	Сенегал	21 110	3 500	7,2	22 962	16,9	24,3	58,8
139	Сомалі	7 052	-	2,3	-	60,2	7,4	32,5
140	Судан	45 820	4 300	1,4	18 285	39,6	2,6	57,8
141	Сьєрра-Леоне	3 612	1 600	3,7	3 668	60,7	6,5	32,9
142	Танзанія	51 760	3 200	6	61 577	23,4	28,6	47,6
143	Того	4 777	1 700	4,4	-	28,8	21,8	49,8
144	Туніс	39 960	11 900	2	37 390	10,1	26,2	63,8
145	Уганда	26 620	2 400	4,8	33 471	28,2	21,1	50,7
146	Центральноафриканська Республіка	1 937	700	4,3	2 386	43,2	16	40,8

147	Чад	9 872	2 300	- 3,1	11 141	52,3	14,7	33,1
Північна Америка								
148	Антигуа і Барбуда	1 524	26 400	2,8	1 628	1,8	20,8	77,3
149	Багамські Острови	12 160	32 400	1,4	12 307	2,3	7,7	90
150	Барбадос	4 990	18 600	-0,2	5 030	1,5	9,8	88,7
151	Беліз	1 854	8 300	0,8	1 707	10,3	21,6	68
152	Гаїті	8 608	1 800	1,2	8 445	22,1	20,3	57,6
153	Гватемала	75 620	8 200	2,8	75 435	13,3	23,4	63,2
154	Гондурас	22 980	5 600	4,8	23 180	14,2	28,8	57
155	Гренада	1 119	15 100	5,1	1 111	6,8	15,5	77,7
156	Домініка	557	11 000	- 4,7	586	22,3	12,6	65,1
157	Домініканська Республіка	76 090	17 000	4,6	86 775	5,6	33	61,4
158	Канада	1 650 300	48 400	3	1 718 553	1,6	28,2	70,2
159	Коста-Рика	58 270	16 900	3,3	58 185	5,5	20,6	73,9
160	Куба	93 790	12 300	1,6	90 086	4	22,7	73,4
161	Мексика	1 151 000	19 900	2	2 408 388	13,4	24,1	61,9
162	Нікарагуа	13 810	5 900	4,9	12 199	15,5	24,4	60
163	Панама	61 840	25 400	5,4	62 397	2,4	15,7	82
164	Сальвадор	24 810	8 000	2,3	25 716	12	27,7	60,3
165	Сент-Вінсент і Гренадини	785	11 500	0,7	818	7,1	17,4	75,5
166	Сент-Кітс і Невіс	964	28 200	2,1	992	1,1	30	68,9
167	Сент-Люсія	1 686	14 400	3	1 997	2,9	14,2	82,8
168	Сполучені Штати Америки	19 490 000	59 800	2,2	19 830 277	0,9	19,1	80
169	Тринідад і Тобаго	22 780	31 300	- 2,6	-	0,4	47,8	51,7
170	Ямайка	14 770	9 200	0,7	15 814	7	21,1	71,9
Південна Америка								
171	Аргентина	637 600	20 900	2,9	432 302	10,8	28,1	61,1
172	Болівія	37 780	7 600	4,2	40 100	13,8	37,8	48,2
173	Бразилія	2 055 000	15 600	1	2 961 280	6,6	20,7	72,7
174	Венесуела	210 100	12 500	- 14	476 933	4,7	40,4	54,9
175	Гаяна	3 561	8 100	2,1	-	15,4	15,3	69,3

176	Еквадор	104 300	11 500	2,4	104 329	6,7	32,9	60,4	
177	Колумбія	314 500	14 400	1,8	687 298	7,2	30,8	62,1	
178	Парагвай	38 940	12 800	4,8	36 746	17,9	27,7	54,5	
179	Перу	214 200	13 500	2,5	216 265	7,6	32,7	59,9	
180	Суринам	3 419	14 900	1,9	-	11,6	31,1	57,4	
181	Уругвай	59 180	22 400	2,7	52 721	6,2	24,1	69,7	
182	Чилі	277 000	24 600	1,5	419 006	4,2	32,8	63	
Австралія і Океанія									
183	Австралія	1 380 000	50 400	2,2	1 346 628	3,6	25,3	71,2	
184	Вануату	870	2 700	4,2	925	27,3	11,8	60,8	
185	Кірибаті	197	2 000	3,1	381	23	7	70	
186	Маршалові Острови	222	3 600	2,5	282	4,4	9,9	85,7	
187	Науру	114	12 300	4	174	6,1	33	60,8	
188	Нова Зеландія	201 400	39 000	3	201 059	5,7	21,5	72,8	
189	Палау	292	14 700	- 3,7	299	3	19	78	
190	Папуа Нова Гвінея	19 820	3 700	2,5	24 425	22,1	42,9	35	
191	Самоа	841	5 700	2,5	813	10,4	23,6	66	
192	Соломонові Острови	1 298	2 200	3,5	1 356	34,3	7,6	58,1	
193	Тонга	455	5 900	2,5	457	19,9	20,3	59,8	
194	Тувалу	40	3 800	3,2	65	24,5	5,6	70	
195	Федеративні Штати Мікронезії	328	3 400	2	412	26,3	18,9	54,8	
196	Фіджі	4 891	9 800	3	5 087	13,5	17,4	69,1	

Список використаних джерел:

1. <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.MKTP.CD> (2017-2019 pp)
2. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/> (2017 p)

Таблиця 3

Головні соціальні показники. Частина 1.

№	Назва країни	Індекс розвитку людського потенціалу	Місце у рейтингу країн за ІРЛП	Очікувана тривалість життя при народженні, років	Економічно-активне населення, % від всього населення	Зайняте населення, % від всього населення	Рівень безробіття, % від робочої сили
1	2	3	4	5	6	7	8
Європа							
1.	Австрія	0.914	20	81.4	54.88	52.38	5.50
2.	Албанія	0.791	69	78.5	35.45	30.56	13.80
3.	Андорра	0.857	36	83.00	47.33	45.91	3.7
4.	Бельгія	0.919	17	81.50	45.82	43.34	7.10
5.	Білорусь	0.817	50	74.60	52.75	45.73	0.80
6.	Болгарія	0.816	52	74.90	42.98	41.14	6.20
7.	Боснія і Герцеговина	0.769	75	77.30	38.84	30.88	20.50
8.	Ватикан*	-	-	-	-	-	-
9.	Велика Британія	0.920	15	81.20	49.78	47.88	4.40
10.	Греція	0.872	32	82.10	39.92	32.95	21.50
11.	Данія	0.930	11	80.80	50.46	47.86	5.70
12.	Естонія	0.882	30	78.60	51.38	48.98	5.80
13.	Ірландія	0.942	3	82.10	51.47	48.85	6.70
14.	Ісландія	0.938	6	82.90	61.86	59.67	2.80
15.	Іспанія	0.893	25	83.40	48.74	41.83	17.80
16.	Італія	0.883	29	83.40	41.62	37.39	11.30
17.	Косово	-	-	72.70	62.53	43.46	30.50
18.	Латвія	0.854	39	75.20	47.18	44.09	8.70
19.	Литва	0.869	34	75.70	49.14	45.95	7.10
20.	Ліхтенштейн	0.917	18	80.50	65.92	64.38	2.40
21.	Люксембург	0.909	21	82.10	59.37	56.05	5.80
22.	Македонія	0.759	82	75.70	46.47	38.34	22.40
23.	Мальта	0.885	28	82.40	65.15	62.64	4.60

24.	Молдова	0.711	107	71.80	38.49	25.92	4.10
25.	Монако	0.956	25	89.30	55.45	54.34	2
26.	Нідерланди	0.933	10	82.10	53.10	51.31	4.90
27.	Німеччина	0.939	4	81.20	51.86	50.20	3.80
28.	Норвегія	0.954	1	82.30	54.01	51.97	4.20
29.	Польща	0.872	32	78.50	43.10	41.66	4.90
30.	Португалія	0.850	40	81.90	46.96	43.82	8.90
31.	Росія	0.816	49	71.9	54.00	49.37	5.2
32.	Румунія	0.816	52	75.90	46.01	44.15	4.90
33.	Сан-Марино	0.961	21	83.50	64.15	57.99	8.10
34.	Сербія (без Косово)	0.799	63	75.80	40.91	36.44	14.10
35.	Словаччина	0.857	36	77.40	49.81	46.91	8.10
36.	Словенія	0.902	24	81.20	49.54	47.34	6.60
37.	Угорщина	0.845	43	76.70	45.61	44.02	4.20
38.	Україна	0.750	88	72.00	40.96	39.63	9.20
39.	Фінляндія	0.92	12	81.30	49.33	45.96	8.50
40.	Франція	0.891	26	82.50	45.98	42.06	9.40
41.	Хорватія	0.837	46	78.30	39.37	36.74	12.40
42.	Чехія	0.891	26	79.20	49.26	48.25	2.90
43.	Чорногорія	0.816	52	76.80	44.72	37.85	16.10
44.	Швейцарія	0.946	2	83.60	64.94	62.01	3.20
45.	Швеція	0.937	8	82.70	55.80	51.89	6.70
Азія							
46.	Азербайджан	0.754	87	72.9	50.14	47.64	5.00
47.	Афганістан	0.498	169	64.5	23.14	17.60	23.90
48.	Бангладеш	0.614	135	72.3	40.97	39.16	4.40
49.	Бахрейн	0.838	45	77.2	55.25	53.26	3.60
50.	Бруней	0.845	43	75.7	43.83	40.81	6.90
51.	Бутан	0.607	132	72.1	50.86	49.23	3.20
52.	В'єтнам	0.693	118	75.3	55.51	54.28	2.20
53.	Вірменія	0.760	81	74.9	49.87	40.45	18.90
54.	Грузія	0.786	70	73.6	49.70	43.83	11.80

55.	Ємен	0.463	177	66.1	24.84	18.13	27.00
56.	Ізраїль	0.906	22	82.8	46.35	44.40	4.20
57.	Індія	0.647	129	69.4	39.35	36.01	8.50
58.	Індонезія	0.707	111	71.5	46.81	44.28	5.40
59.	Ірак	0.689	120	70.5	22.89	19.23	16.00
60.	Іран	0.797	65	76.5	35.91	31.67	11.80
61.	Йорданія	0.723	102	74.4	21.21	17.32	18.30
62.	Казахстан	0.817	50	73.2	46.98	44.63	5.00
63.	Камбоджа	0.563	142	69.6	48.40	48.25	0.30
64.	Катар	0.848	41	80.1	79.90	72.79	8.90
65.	Киргизстан	0.674	122	71.3	47.63	44.24	7.10
66.	Китай	0.758	85	76.7	57.86	55.61	3.90
67.	Кіпр	0.873	31	80.8	33.68	29.94	11.10
68.	Кувейт	0.808	57	75.4	90.02	89.03	1.10
69.	Лаос	0.588	138	67.6	48.09	47.76	0.70
70.	Ліван	0.730	93	78.9	39.60	35.75	9.70
71.	Малайзія	0.804	61	76.0	45.75	44.19	3.40
72.	Мальдіви	0.719	104	78.6	56.69	55.05	2.90
73.	Монголія	0.735	92	69.7	39.17	36.03	8.00
74.	М'янма	0.566	145	66.9	60.31	57.41	4.8
75.	Непал	0.579	147	70.5	55.43	53.76	3.00
76.	Об'єднані Арабські Емірати	0.866	35	77.8	55.48	54.59	1.60
77.	Оман	0.834	47	77.6	48.34	41.09	15.00
78.	Пакистан	0.560	152	67.1	27.36	25.72	6.00
79.	Палестинська Держава	0.690	119	73.9	42.75	31.51	26.3
80.	Південна Корея	0.901	18	82.8	53.53	51.55	3.70
81.	Північна Корея	0.733	156	71.6	54.59	40.61	25.60
82.	Росія	0.824	49	72.4	54.00	51.19	5.20
83.	Саудівська Аравія	0.857	36	75	40.38	37.95	6.00
84.	Сінгапур	0.935	9	83.5	86.87	84.91	2.20
85.	Східний Тімор	0.626	131	69.3	20.72	19.80	4.40
86.	Таджикистан	0.656	125	70.9	25.86	25.24	2.40

87.	Таїланд	0.765	77	76.9	55.63	55.23	0.70
88.	Тайвань	-	-	80.6	49.90	48.01	3.80
89.	Туреччина	0.806	59	77.4	38.16	34.00	10.90
90.	Туркменістан	0.710	108	68.1	41.69	37.10	11.00
91.	Узбекистан	0.710	108	71.6	59.28	56.31	5.00
92.	Філіппіни	0.712	106	71.1	39.18	36.94	5.70
93.	Шрі-Ланка	0.780	71	76.8	39.04	37.32	4.40
94.	Японія	0.915	19	84.5	51.79	50.29	2.90
Африка							
95.	Алжир	0.754	82	76.7	27.51	24.28	11.70
96.	Ангола	0.574	149	60.8	38.46	35.92	6.60
97.	Бенін	0.520	163	61.5	28.46	28.18	1.00
98.	Ботсвана	0.728	94	69.3	50.79	40.64	20.00
99.	Буркіна-Фасо	0.434	182	61.2	40.80	9.38	77.00
100.	Бурунді	0.423	185	61.2	42.24	41.65	1.40
101.	Габон	0.702	115	66.2	25.00	18.01	28.00
102.	Гамбія	0.466	174	61.7	35.74	30.63	14.3
103.	Гана	0.592	142	63.8	42.57	37.50	11.90
104.	Гвінея	0.459	174	61.2	44.37	43.16	2.70
105.	Гвінея-Бісау	0.461	178	58.0	37.95	37.03	2.40
106.	Демократична Республіка Конго	0.459	179	60.4	30.81	29.51	4.20
107.	Джибуті	0.476	171	66.6	31.96	19.17	40.00
108.	Екваторіальна Гвінея	0.591	144	58.4	23.34	21.34	8.60
109.	Ерїтрея	0.434	182	65.9	44.56	41.98	5.80
110.	Ефіопія	0.463	173	66.2	48.86	40.31	17.50
111.	Сипет	0.700	116	71.8	28.76	25.25	12.20
112.	Замбія	0.591	143	63.5	39.58	33.64	15.00
113.	Зімбабве	0.563	150	61.2	54.36	48.21	11.30
114.	Кабо-Верде	0.654	126	72.8	33.62	30.59	9.00
115.	Камерун	0.556	150	58.9	35.72	34.19	4.30
116.	Кенія	0.579	147	66.3	36.61	21.97	40.00

117.	Коморські острови	0.503	156	64.1	32.91	30.77	6.50
118.	Конго	0.608	138	64.3	38.82	24.85	36.00
119.	Кот-д'Івуар	0.516	165	57.4	31.83	28.83	9.40
120.	Лесото	0.518	164	53.7	47.26	33.98	28.10
121.	Ліберія	0.435	176	63.7	33.05	32.13	2.80
122.	Лівія	0.706	110	72.7	16.17	11.32	30.00
123.	Маврикій	0.79	66	74.9	45.95	42.69	7.10
124.	Мавританія	0.52	161	64.7	35.87	32.21	10.20
125.	Мадагаскар	0.521	162	66.7	49.71	48.81	1.80
126.	Малаві	0.485	172	63.8	33.02	26.28	20.40
127.	Малі	0.427	184	58.9	32.97	30.36	7.90
128.	Марокко	0.667	121	76.5	33.74	30.30	10.20
129.	Мозамбік	0.446	180	60.2	42.86	32.36	24.50
130.	Намібія	0.645	130	63.4	36.38	24.01	34.00
131.	Нігер	0.377	189	62	28.61	28.52	0.30
132.	Нігерія	0.534	158	54.3	28.07	23.44	16.50
133.	Південна Африка	0.705	113	63.9	39.29	28.49	27.50
134.	Південний Судан	0.413	186	57.6	74.2	59.65	19.60
135.	Руанда	0.524	157	68.7	48.98	47.66	2.70
136.	Сан-Томе і Принсіпі	0.589	142	66.3	34.38	30.20	12.20
137.	Свазіленд	0.588	141	82.8	18.16	17.58	3.20
138.	Сейшельські острови	0.801	62	73.3	49.18	47.71	3.00
139.	Сенегал	0.514	166	67.7	44.27	23.02	48.00
140.	Сомалі	0.364	229	57.1	35.33	31.34	11.30
141.	Судан	0.507	168	65.1	26.16	21.03	19.60
142.	Сьєрра-Леоне	0.419	181	54.3	44.86	38.13	15.00
143.	Танзанія	0.528	159	65.0	42.51	38.13	10.30
144.	Того	0.513	167	60.8	30.14	28.06	6.90
145.	Туніс	0.739	91	76.5	34.58	29.22	15.50
146.	Уганда	0.528	159	63	36.62	33.18	9.40
147.	Центральноафриканська Республіка	0.381	188	52.8	37.42	34.84	6.90

148.	Чад	0.401	187	54	33.50	32.73	2.30
Північна Америка							
149.	Антигуа і Барбуда	0.776	74	76.9	30.55	27.19	11.00
150.	Багамські Острови	0.805	60	73.8	58.30	52.41	10.10
151.	Барбадос	0.813	56	79.1	48.88	43.94	10.10
152.	Беліз	0.720	103	74.5	30.15	27.44	9.00
153.	Гаїті	0.503	169	63.7	41.51	24.65	40.60
154.	Гватемала	0.651	126	74.1	38.85	37.95	2.30
155.	Гондурас	0.623	132	75.1	40.44	38.17	5.60
156.	Гренада	0.763	78	72.4	48.87	37.14	24.00
157.	Домініка	0.724	98	78.1	33.67	25.99	23.00
158.	Домініканська Республіка	0.745	89	73.9	45.06	42.77	5.10
159.	Канада	0.922	13	82.3	51.78	48.52	6.30
160.	Коста-Ріка	0.794	68	80.1	43.72	40.18	8.10
161.	Куба	0.778	72	78.7	42.41	41.31	2.60
162.	Мексика	0.767	76	75	42.37	40.93	3.40
163.	Нікарагуа	0.651	126	74.3	49.10	45.96	6.40
164.	Панама	0.795	67	78.3	41.93	39.42	6.00
165.	Сальвадор	0.667	124	73.1	42.80	39.80	7.00
166.	Сент-Вінсент і Гренадіни	0.728	94	72.4	56.73	46.06	18.80
167.	Сент-Кітс і Невіс	0.777	73	74.6	33.76	32.24	4.50
168.	Сент-Люсія	0.745	89	76.1	47.87	38.29	20.00
169.	Сполучені Штати Америки	0.920	15	78.9	48.22	46.09	4.40
170.	Тринідад і Тобаго	0.799	63	73.4	52.06	49.51	4.90
171.	Ямайка	0.726	96	74.4	47.99	42.14	12.20
Південна Америка							
172.	Аргентина	0.830	48	76.5	39.57	36.25	8.40
173.	Болівія	0.703	114	71.2	49.13	47.16	4.00
174.	Бразилія	0.761	79	75.7	49.21	42.91	12.80
175.	Венесуела	0.726	96	72.1	49.60	36.16	27.10
176.	Гайана	0.670	123	69.8	41.82	37.18	11.10
177.	Колумбія	0.761	79	77.1	52.48	47.59	9.30

178.	Парагвай	0.724	98	74.1	47.66	44.94	5.70
179.	Перу	0.759	82	76.5	53.36	49.67	6.90
180.	Суринам	0.724	98	71.6	23.62	21.52	8.90
181.	Уругвай	0.808	57	77.8	51.59	47.67	7.60
182.	Чилі	0.847	42	80.0	48.83	45.56	6.70
183.	Еквадор	0.758	85	76.8	47.83	45.63	4.60
Австралія та Океанія							
184.	Австралія	0.938	6	83.3	50.69	47.85	5.60
185.	Вануату	0.597	141	70.3	38.84	38.18	1.70
186.	Кірібаті	0.623	132	68.1	34.88	24.21	30.60
187.	Маршаллові Острови	0.698	117	73.9	13.69	8.76	36.00
188.	Науру	0.721	164	68.4	-	-	23.00
189.	Нова Зеландія	0.921	14	82.1	53.90	51.37	4.70
190.	Палау	0.814	55	73.7	53.54	52.63	1.70
191.	Папуа - Нова Гвінея	0.543	155	64.3	47.37	46.19	2.50
192.	Самоа	0.707	111	73.2	24.88	23.58	5.20
193.	Соломонові Острови	0.577	153	72.8	29.55	29.35	0.70
194.	Тонга	0.717	105	70.8	31.85	31.50	1.10
195.	Тувалу	0.711	168	67.9	31.87	23.58	26.00
196.	Мікронезія	0.614	135	67.8	37.01	31.02	16.20
197.	Фіджі	0.724	98	67.3	37.72	36.02	4.50

* дані відсутні

Європа: Колонка 2 .3.4 :<http://hdr.undp.org/en/content/2019-human-development-index-ranking> (Індекс людського розвитку та рейтинг)

5 колонка: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsi_emp_a/default/table?lang=en

6 колонка : https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsi_emp_a/default/table?lang=en

7 колонка: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/au.html>

Інші регіони:

Колонка 2 .3.4 :<http://hdr.undp.org/en/content/2019-human-development-index-ranking> (Індекс людського розвитку та рейтинг)

5.6 колонка : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/218rank.html>

7 колонка: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/220rank.html>

Таблиця 4

Головні соціальні показники. Частина 2.

№	Назва країни	3	4	5	6	7	8	9	10
		Частка витрат на освіту у ВВП, %	Рівень письменності (грамотності) дорослого населення, % осіб віком від 15 років	Частка дітей, залучених до початкової освіти, %	Частка дітей, залучених до середньої освіти, %	Кількість учнів на одного вчителя	Відсоток іноземних студентів у загальній чисельності і студентів, %	Кількість населення на 1 ВНЗ	Індекс рівня освіти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Європа									
1	Австрія	5,5	-	-	-	-	20,4	106775	0,82
2	Албанія	4,0	98,1	-	-	-	-	79248	0,715
3	Андорра	3,2	100,0	-	-	-	-	85293	0,718
4	Бельгія	6,5	-	98,7	-	9,9	11,7	117351	0,841
5	Білорусь	4,8	99,8	-	-	-	-	165964	0,834
6	Болгарія	4,1	98,4	95	85,3	-	3,9	124672	0,778
7	Боснія і Герцеговина	-	98,5	-	-	-	-	50996	0,694
8	Ватикан	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Велика Британія	5,5	-	99,8	94,6	13,4	22,8	205830	0,896
10	Греція	-	97,7	99,8	99,2	9,7	4,4	134662	0,83
11	Данія	7,6	-	97,9	91,1	12,7	11,7	66148	0,923
12	Естонія	5,2	99,8	94,7	90,7	-	4,2	37246	0,877
13	Ірландія	3,7	-	95,3	99,1	14,8	14,4	97469	0,91
14	Ісландія	7,5	-	98,1	88,7	10,9	6,2	39410	0,906
15	Іспанія	4,2	98,4	99,7	95,6	10,1	4,9	206858	0,818
16	Італія	3,8	99,2	96,4	91,3	10,8	4	261627	0,814
17	Кіпр	6,4	99,1	97,9	91,8	-	26,9	-	0,786
18	Косово	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Латвія	5,3	99,9	97,7	83,6	-	2,8	38901	0,835

20	Литва	4,2	99,8	95,8	96,8	7,7	1,9	76432	0,882
21	Ліхтенштейн	2,6	-	91,1	92,1		88,3	12336	0,818
22	Люксембург	3,9	-	92,3	85,7	9	51,6	171612	0,783
23	Мальта	5,3	94,5	95,1	81,6	8,3	4,8	102819	0,781
24	Молдова	6,7	99,4	-	-	-	-	138228	0,725
25	Монако	1,5	-	-	-	-	-	30500	-
26	Нідерланди	5,5	-	98,4	90,2	16,4	7,9	119185	0,897
27	Німеччина	4,8	-	97,9	-	13,7	9,8	199870	0,914
28	Норвегія	8,0	-	99,4	94,9	9,2	7,7	74964	0,916
29	Північна Македонія	-	97,8	-	-	-	2,2	109851	0,673
30	Польща	4,6	99,8	96,6	90,5	-	1,3	87236	0,852
31	Португалія	4,9	96,1	98,6	-	7,6	7,3	98175	0,756
32	Росія	3,7	99,7	-	-	-	17,9	119950	0,816
33	Румунія	3,1	98,8	85,8	-	-	2,9	201764	0,769
34	Сан-Марино	3,0	99,9	-	-	-	-	32448	-
35	Сербія	4,0	98,3	-	-	-	-	160956	0,76
36	Словаччина	3,9	-	-	-	-	4,3	166313	0,823
37	Словенія	4,8	99,7	97,7	93,3	14,1	3,2	51095	0,886
38	Угорщина	4,7	99,1	91,3	92,2	12	5,3	130783	0,834
39	Україна	5,4	99,8	97,9	85,6	8,9	2,8	145664	0,803
40	Фінляндія	6,9	-	98,8	92,4	16,5	5,7	109711	0,847
41	Франція	5,4	-	98,2	96,7	10,4	11,8	110472	0,839
42	Хорватія	4,6	99,3	89,3	93,7		0,7	75858	0,798
43	Чехія	5,6	99,0	-	-	12,4	8,9	123938	0,878
44	Чорногорія	-	98,8	-	-		-	217825	0,797
45	Швейцарія	5,1	-	93,4	81	11,6	23,8	76885	0,891
46	Швеція	7,7	-	99,5	92,8	14,4	9,3	186111	0,855
Азія									
47	Азербайджан	2,5	99,8	-	-	-	-	252373	0,723
48	Афганістан	4,1	43	-	-	-	-	362810	0,398

49	Бангладеш	2	73,9	-	-	-	-	-	-	968160	0,457
50	Бахрейн	2,3	97,5	-	-	-	-	-	-	120692	0,717
51	Бруней	4,4	97,2	-	-	-	-	-	-	-	0,716
52	Бутан	6,6	66,6	-	-	-	-	-	-	-	0,452
53	В'єтнам	5,7	95	-	-	-	-	-	-	-	0,617
54	Вірменія	2,7	99,7	-	-	-	-	-	-	114392	0,73
55	Грузія	3,8	99,4	-	-	-	-	-	-	69029	0,794
56	Ємен	-	70,1	-	-	-	-	-	-	-	0,35
57	Ізраїль	5,8	97,8	-	-	-	-	-	-	226678	0,87
58	Індія	3,8	74,4	-	-	-	-	-	-	302692	0,535
59	Індонезія	3,6	95,7	-	-	-	-	-	-	99119	0,622
60	Ірак	-	50,1	-	-	-	-	-	-	-	0,5
61	Іран	4	85,5	-	-	-	-	-	-	116333	0,704
62	Йорданія	3,6	98,2	-	-	-	-	-	-	-	0,701
63	Казахстан	2,8	99,8	-	-	-	-	-	-	155587	0,805
64	Камбоджа	1,9	80,5	-	-	-	-	-	-	-	0,459
65	Кагар	2,9	93,5	-	-	-	-	-	-	-	0,698
66	Киргистан	7,2	99,6	-	-	-	-	-	-	241219	0,721
67	Китай	-	96,8	-	-	-	-	-	-	537193	0,631
68	Корея Північна(КНДР)	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-
69	Корея Південна (Республіка Корея)	5,3	98	-	-	-	-	-	-	137494	0,867
70	Кувейт	-	96,1	-	-	-	-	-	-	-	0,611
71	Лаос	2,9	84,7	-	-	-	-	-	-	-	0,474
72	Ліван	2,5	95,1	-	-	-	-	-	-	-	0,656
73	Малайзія	4,7	93,7	-	-	-	-	-	-	82756	0,7
74	Мальдіви	4,1	97,7	-	-	-	-	-	-	-	0,561
75	Монголія	4,1	98,4	-	-	-	-	-	-	51967	0,737
76	М'янма	2,2	75,6	-	-	-	-	-	-	-	0,41
77	Непал	5,2	67,9	-	-	-	-	-	-	-	0,475
78	ОАЕ	-	93,8	-	-	-	-	-	-	142744	0,687

79	Оман	6,8	95,7	-	-	-	-	-	-	-	0,652
80	Пакистан	2,9	59,1	-	-	-	-	-	-	-	0,395
81	Палестина			-	-	-	-	-	-	-	0,655
82	Саудівська Аравія	-	95,3	-	-	-	-	-	-	481429	0,768
83	Сирія	5,1	86,4	-	-	-	-	-	-	-	0,417
84	Сінгапур	2,9	97,3	-	-	-	-	-	-	137992	0,814
85	Східний Тімор	3,8	68,1	-	-	-	-	-	-	-	0,494
86	Таджикистан	5,2	99,8	-	-	-	-	-	-	608465	0,658
87	Таїланд	4,1	92,9	-	-	-	-	-	-	-	0,641
88	Туреччина	4,3	96,2	-	-	-	-	-	-	492040	0,668
89	Туркменістан	3,1	99,7	-	-	-	-	-	-	-	0,629
90	Узбекистан	6,3	100	-	-	-	-	-	-	440948	0,74
91	Філіппіни	2,7	98,2	-	-	-	-	-	-	-	0,637
92	Шрі-Ланка	2,8	91,9	-	-	-	-	-	-	-	0,752
93	Японія	3,5	-	-	-	-	-	-	-	123775	0,842
Африка											
94	Алжир	-	81,4	-	-	-	-	-	-	413201	0,658
95	Ангола	3,4	71,1	-	-	-	-	-	-	1414015	0,482
96	Бенін	4	42,4	-	-	-	-	-	-	-	0,414
97	Ботсвана	9,6	88,5	-	-	-	-	-	-	-	0,658
98	Буркіна-Фасо	4,2	41,2	-	-	-	-	-	-	-	0,262
99	Бурунді	4,8	68,4	-	-	-	-	-	-	-	0,395
100	Габон	2,7	84,7	-	-	-	-	-	-	-	0,618
101	Гамбія	2,1	50,8	-	-	-	-	-	-	-	0,358
102	Гана	3,6	76,6	-	-	-	-	-	-	-	0,551
103	Гвінея	2,2	30,4	-	-	-	-	-	-	-	0,33
104	Гвінея-Бісау	2,1	59,9	-	-	-	-	-	-	-	0,353
105	ДРК	1,5	77	-	-	-	-	-	-	2165538	0,475
106	Джибуті	4,5	-	-	-	-	-	-	-	-	0,31
107	Екваторальна Гвінея	-	95,3	-	-	-	-	-	-	-	0,439
108	Еритрея	-	76,6	-	-	-	-	-	-	-	0,267

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

109	Есватіні (раніше Свазіленд)	7,1	88,4	-	-	-	-	-	-	0,545
110	Ефіопія	4,7	51,8	-	-	-	-	-	1481002	0,318
111	Єгипет	-	71,2	-	-	-	-	-	148749	0,601
112	Замбія	-	86,7	-	-	-	-	-	-	0,577
113	Зімбабве	6,1	86,5	-	-	-	-	-	-	0,544
114	Кабо-Верде	5,2	86,8	-	-	-	-	-	-	0,534
115	Камерун	3,1	77,1	-	-	-	-	-	-	0,493
116	Кенія	5,2	81,5	-	-	-	-	-	414945	0,518
117	Коморські острови	2,5	58,8	-	-	-	-	-	-	0,469
118	Конго	4,6	80,3	-	-	-	-	-	-	0,52
119	Кот-д'Івуар	5,1	47,2	-	-	-	-	-	-	0,415
120	Лесото	6,4	79,4	-	-	-	-	-	-	0,503
121	Ліберія	3,9	48,3	-	-	-	-	-	-	0,423
122	Лівія	-	91	-	-	-	-	-	166975	0,616
123	Маврикій	4,8	91,3	-	-	-	-	-	-	0,725
124	Мавританія	2,6	53,5	-	-	-	-	-	-	0,377
125	Мадагаскар	2,8	74,8	-	-	-	-	-	-	0,492
126	Малаві	4	62,1	-	-	-	-	-	-	0,445
127	Малі	3,1	35,5	-	-	-	-	-	-	0,312
128	Марокко	5,3	73,8	-	-	-	-	-	232429	0,503
129	Мозамбік	6,5	60,7	-	-	-	-	-	-	0,369
130	Намібія	3,1	91,5	-	-	-	-	-	489600	0,546
131	Нігер	3,5	19,1	-	-	-	-	-	2277236 1	0,206
131	Нігерія	-	62	-	-	-	-	-	816902	0,477
132	ПАР	6,2	87	-	-	-	-	-	450954	0,705
133	Південний Судан	1	34,5	-	-	-	-	-	5280622	0,297
134	Руанда	3,1	73,2	-	-	-	-	-	-	0,426
135	Сан-Томе і Принсіпі	4,9	92,8	-	-	-	-	-	-	0,509
136	Сейшельські о-ви	4,4	95,9	-	-	-	-	-	-	0,706
137	Сенегал	4,8	51,9	-	-	-	-	-	466176	0,355

138	Сомалі	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
139	Судан	2,2	60,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
140	Сьєрра-Леоне	4,6	43,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
141	Танзанія	3,4	77,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
142	Того		63,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
143	Туніс	6,6	81,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
144	Уганда	2,6	76,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
145	ЦАР	1,2	37,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
146	Чад	2,9	22,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Америка																		
147	Антигуа та Барбуда	2,5	99	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
148	Аргентина	5,5	99	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
149	Багамські о-ви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
150	Барбадос	4,7	99,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
151	Беліз	7,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
152	Болівія	7,3	92,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
153	Бразилія	6,2	93,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
154	Венесуела	6,9	97,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
155	Гаїті	2,4	61,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
156	Гватемала	2,8	81,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
157	Гондурас	6	87,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
158	Гренада	3,2	98,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
159	Домініка	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
160	Домініканська Республіка	-	93,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
161	Еквадор	5	92,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
162	Канада	5,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
163	Коста-Ріка	7,4	97,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
164	Колумбія	4,5	95,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
165	Куба	12,8	99,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
166	Мексика	4,9	95,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
167	Нікарагуа	4,3	82,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

168	Панама	3,2	95,4	-	-	-	-	-	-	0,691
169	Парагвай	3,4	94	-	-	-	-	-	179792	0,613
170	Перу	3,9	94,4	-	-	-	-	-	234669	0,675
171	Сальвадор	3,8	88,5	-	-	-	-	-	-	0,584
172	Сент-Вінсент і Гренадіни	5,8	-	-	-	-	-	-	-	0,657
173	Сент-Кітс і Невіс	2,6	-	-	-	-	-	-	-	0,659
174	Сент-Люсія	3,8	-	-	-	-	-	-	-	0,677
175	США	5	-	-	-	-	-	-	102225	0,900
176	Сурінам	-	94,4	-	-	-	-	-	191997	0,63
177	Тринідад і Тобаго	-	99	-	-	-	-	-	-	0,717
178	Уругвай	4,9	98,7	-	-	-	-	-	80209	0,717
179	Чилі	5,4	96,4	-	-	-	-	-	128086	0,784
180	Ямайка	5,4	88,7	-	-	-	-	-	-	0,678
Австралія та Океанія										
181	Австралія	5,3	-	-	-	-	-	-	129482	0,939
182	Вануату	4,7	87,5	-	-	-	-	-	-	0,526
183	Кірибаті	-	-	-	-	-	-	-	52716	0,59
184	Маршалові о-ви	-	98,3	-	-	-	-	-	58413	-
185	Науру	-	-	-	-	-	-	-	-	-
186	Нова Зеландія	6,4	-	-	-	-	-	-	85719	0,917
187	Палау	-	96,6	-	-	-	-	-	-	0,808
188	Папуа-Нова Гвінея	-	64,2	-	-	-	-	-	-	0,419
189	Самоа	4,1	99,1	-	-	-	-	-	-	0,702
190	Соломонові о-ви	9,9	-	-	-	-	-	-	-	0,445
191	Тонга	-	99,4	-	-	-	-	-	-	0,766
192	Тувалу	-	-	-	-	-	-	-	-	-
193	Федеративні Штати Мікронезії	12,5	-	-	-	-	-	-	-	0,649
194	Фіджі	3,9	99,1	-	-	-	-	-	294494	0,777

Джерела:

1. Частка витрат на освіту та рівень писемності
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/al.html>
2. Частка дітей, залучених до початкової та середньої освіти
uevrostat_diagrami.doc [289 Kb][98]
<https://pon.org.ua/international/4130-uevrostat-najnovishi-dani-pro-osvitu-v-yevropi.html>
3. і кількість учнів на одного вчителя
<https://osvita.ua/school/method/42821/>
<https://expres.online/news/u-evrosoyuzi-12-a-v-ukraini-9>
4. ідсоток іноземних студентів
[file:///C:/Users/Hewlett%20Packard/Downloads/502ce9ae970f16d556a38b1e26dc78a4%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Hewlett%20Packard/Downloads/502ce9ae970f16d556a38b1e26dc78a4%20(1).pdf)
5. і кількість населення на 1 ВНЗ
http://www.edupolicy.org.ua/dx/assets/images/Analit2ua_web.pdf

Список університетів

<http://www.webometrics.info/en/Africa/Angola>

Кількість населення

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/335rank.html>

Таблиця 5

Головні соціальні показники. Частина 3.

№	Назва країни	Чисельність населення, осіб	ВВП, млрд. доларів	Частка витрат на охорону здоров'я у ВВП, %	Витрати на охорону здоров'я на одну особу, доларів	Частка витрат на освіту у ВВП, %	Витрати на освіту на одну особу, доларів	Кількість осіб, що живуть з ВЛД, середнє значення, осіб	Кількість померлих від хвороб, спричинених СНІДом (сер. значення), осіб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Європа									
1.	Австрія	8859449	417.4	10.4	4900	5.5	2591	7400	100
2.	Албанія	3074579	13.07	6.7	285	4	170	1400	100
3.	Андорра	77000	2.712	10.3	3628	3.2	1127	-	-
4.	Бельгія	11720716	493.7	10.3	4339	6.5	2738	-	-
5.	Білорусь	9477918	54.44	5.9	339	4.8	276	27000	500
6.	Болгарія	6966899	56.94	8.1	662	4.1	335	3500	100
7.	Боснія і Герцеговина	3835585	18.17	8.9	422	-	-	500	100
8.	Ватикан	1000	-	-	-	-	-	-	-
9.	Велика Британія	65761117	2628	9.6	3836	5.5	2198	-	-
10.	Греція	10607051	200.7	8	1514	-	-	14000	100
11.	Данія	5869410	325.6	10.1	5603	7.6	4216	6200	100
12.	Естонія	1228624	25.97	6.4	1353	5.2	1099	7400	100
13.	Ірландія	5176569	331.5	7.2	4611	3.7	2369	7200	100
14.	Ісландія	350734	24.48	8.3	5793	7.5	5235	500	100
15.	Іспанія	50015792	1314	8.9	2338	4.2	1103	150000	-
16.	Італія	62402659	1939	8.8	2734	3.8	1181	130000	1000

17.	Косово	1932774	7.094	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Латвія	1881232	30.33	6	967	854	5.3	854	5300	100	100	100
19.	Литва	2731464	47.26	6.5	1125	727	4.2	727	2800	100	100	100
20.	Ліхтенштейн	39137	6.672	-	-	4432	2.6	4432	-	-	-	-
21.	Люксембург	628381	62.53	5.5	5473	3881	3.9	3881	1200	100	100	100
22.	Мальта	457267	12.58	9.3	2559	1458	5.3	1458	500	100	100	100
23.	Молдова	3364496	9.556	7	199	190	6.7	190	17000	1000	1000	1000
24.	Монако	39000	6.006	1.8	2772	2310	1.5	2310	-	-	-	-
25.	Нідерланди	17280397	832.2	10.1	4864	2649	5.5	2649	23000	100	100	100
26.	Німеччина	80159662	3701	11.2	5171	2216	4.8	2216	87000	500	500	500
27.	Норвегія	5467439	398.8	10.4	7586	5835	8	5835	5800	100	100	100
28.	Росія	141722205	1578	5.3	590	412	3.7	412	1000000	-	-	-
29.	Північна Македонія	2125971	11.37	6.1	326	-	-	-	500	300	300	300
30.	Польща	38282325	524.8	6.5	891	631	4.6	631	-	-	-	-
31.	Португалія	10302674	218	9	1904	1037	4.9	1037	41000	500	500	500
32.	Румунія	21302893	211.9	5.2	517	308	3.1	308	18000	200	200	200
33.	Сан-Марино	34232	1.643	7.4	3552	1440	3	1440	-	-	-	-
34.	Сербія	7012165	41.43	8.4	496	236	4	236	3000	100	100	100
35.	Словаччина	5440602	95.96	6.7	1182	688	3.9	688	1200	100	100	100
36.	Словенія	2102678	48.87	8.2	1906	1116	4.8	1116	1000	100	100	100
37.	Угорщина	9771827	139.2	6.9	983	670	4.7	670	3700	100	100	100
38.	Україна	43922939	112.1	7	179	138	5.4	138	240000	6100	6100	6100
39.	Фінляндія	5571665	252.8	9.2	4174	3131	6.9	3131	4000	100	100	100
40.	Франція	67848156	2588	11.3	4310	2060	5.4	2060	180000	500	500	500

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

41.	Хорватія	4227746	54.76	6.8	881	4.6	596	1600	100
42.	Чехія	10702498	215.8	7.2	1452	5.6	1129	4400	100
43.	Чорногорія	609859	4.784	7.6	596	-	-	500	100
44.	Швейцарія	8403994	679	12.3	9938	5.1	4121	-	-
45.	Швеція	10202491	535.6	11	5775	7.7	4042	11000	-
Азія									
46.	Азербайджан	10205810	40.76	6.7	268	2.5	100	8000	500
47.	Афганістан	36643815	20.24	11.8	65	4.1	23	7200	500
48.	Бангладеш	126650853	261.5	2.3	47	2	41	14000	1000
49.	Бахрейн	1505003	35.33	4.7	1103	2.3	540	500	100
50.	Бруней	464478	12.13	2.4	627	4.4	1149	-	-
51.	Бутан	782318	2.405	3.2	98	6.6	203	1300	100
52.	В'єтнам	98721275	220.4	5.5	123	5.7	127	230000	4700
53.	Вірменія	3021324	11.54	10.4	397	2.7	103	3500	200
54.	Грузія	3997000	15.16	7.6	288	3.8	144	9400	500
55.	Ємен	29884405	31.27	5.6	59	-	-	11000	500
56.	Ізраїль	8675475	350.7	7.4	2991	5.8	2345	9000	100
57.	Індія	1326093247	2602	3.5	69	3.8	75	2100000	69000
58.	Індонезія	267026366	1015	3	114	3.6	137	640000	38000
59.	Ірак	38872655	192.4	4.2	208	-	-	-	-
60.	Іран	84923314	430.7	8.7	441	4	203	61000	2600
61.	Йорданія	10820644	40.13	8.1	300	3.6	134	500	100
62.	Казахстан	19091949	159.4	3.1	259	2.8	234	26000	500
63.	Камбоджа	16926984	22.09	5.9	77	1.9	25	73000	1300

64.	Катар	2444174	166.9	2.6	1775	2.9	1980	500	100
65.	Киргизстан	5964897	7.565	6.2	79	7.2	91	8500	200
66.	Китай	1394015977	12010	5.2	448	-	-	-	-
67.	Кіпр	1266676	21.7	6.7	1148	6.4	1096	1000	100
68.	Корея Північна (КНДР)	25643466	28	-	-	-	-	-	-
69.	Корея Південна (Республіка Корея)	51835110	1540	7.6	2258	5.3	1575	-	-
70.	Кувейт	2993706	120.7	5.3	2137	-	-	1000	100
71.	Лаос	7447396	16.97	2.5	57	2.9	66	12000	500
72.	Ліван	5469612	54.18	8.2	812	2.5	248	2500	100
73.	Малайзія	32652083	312.4	3.9	373	4.7	450	87000	2600
74.	Мальдіви	391904	4.505	9	1035	4.1	471	-	-
75.	Монголія	3168026	11.14	4	141	4.1	144	1000	100
76.	М'янма	56590071	67.28	4.7	56	2.2	26	240000	7800
77.	Непал	30327877	24.88	5.6	46	5.2	43	30000	900
78.	Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ)	9992083	382.6	3.3	1264	-	-	-	-
79.	Оман	4664844	70.78	3.8	577	6.8	1032	3200	100
80.	Пакистан	233500636	305	2.9	38	2.9	38	160000	6400
81.	Палестина	5052000	12.7	-	-	-	-	-	-
82.	Саудівська Аравія	34173498	686.7	5.2	1045	-	-	8200	500
83.	Сінгапур	6209660	323.9	4.4	2295	2.9	1513	7900	100
84.	Сирія	19398448	24.6	-	-	5.1	65	1000	100
85.	Східний Тімор	1383723	2.775	3.9	78	3.8	76	-	-
86.	Таджикістан	8873669	7.144	7.2	58	5.2	42	13000	500

87.	Таїланд	68977400	455.4	3.7	244	4.1	271	480000	18000
88.	Тайвань	2357000	274,81	-	-	-	-	-	-
89.	Туреччина	82017514	851.5	4.2	436	4.3	446	-	-
90.	Туркменістан	5528627	37.93	6.9	473	3.1	213	-	-
91.	Узбекистан	30565411	48.83	6.4	102	6.3	101	52000	1300
92.	Філіппіни	109180815	313.6	4.4	126	2.7	78	77000	1200
93.	Шрі-Ланка	22889201	87.35	3.8	145	2.8	107	3500	200
94.	Японія	125507472	4873	10.9	4232	3.5	1359	30000	200
Африка									
95.	Алжир	42972878	167.7	6.4	250	-	-	16000	200
96.	Ангола	32522339	126.5	2.8	109	3.4	132	330000	14000
97.	Бенін	12864634	9.246	3.7	27	4	29	73000	2200
98.	Ботсвана	2317233	17.38	6.1	458	9.6	720	370000	4800
99.	Буркіна-Фасо	20835401	12.57	6.9	42	4.2	25	96000	3300
100.	Бурунді	11865821	3.396	7.5	21	4.8	14	82000	1900
101.	Габон	2230908	14.93	2.8	187	2.7	181	53000	1200
102.	Гамбія	2173999	1.482	3.3	22	2.1	14	26000	1000
103.	Гана	29340248	47.02	3.3	53	3.6	58	330000	14000
104.	Гвінея	12527440	10.25	4.1	34	2.2	18	120000	4300
105.	Гвінея-Бісау	1927104	1.35	7.2	50	2.1	15	44000	1800
106.	Демократична Республіка Конго (ДРК)	101780263	41.44	4	16	1.5	6	450000	13000
107.	Джибуті	921804	2.029	3.3	73	4.5	99	8800	500
108.	Екваторіальна Гвінея	836178	12.49	3.1	463	-	-	62000	1800

109.	Еритрея	6081196	5.813	2.9	28	-	-	18000	500
110.	Ефіопія	108113150	80.87	3.5	26	4.7	35	690000	11000
111.	Єгипет	104124440	236.5	5.3	120	-	-	22000	500
112.	Замбія	17426623	25.71	4.5	66	-	-	1200000	17000
113.	Зімбабве	14546314	17.64	6.6	80	6.1	74	1300000	22000
114.	Кабо-Верде	583255	1.776	5.2	158	5.2	158	2400	1000
115.	Камерун	27744989	34.99	4.7	59	3.1	39	540000	18000
116.	Кенія	53527936	79.22	4.8	71	5.2	77	1600000	25000
117.	Коморські Острови	846281	0.652	7.4	57	2.5	19	200	100
118.	Конго	5293070	8.718	2.9	48	4.6	76	89000	4000
119.	Кот-д'Івуар	27481086	40.47	4.5	66	5.1	75	460000	16000
120.	Лесото	1969334	2.749	8.8	123	6.4	89	340000	6100
121.	Ліберія	5073296	3.285	8.2	53	3.8	25	39000	1800
122.	Лівія	6890535	30.57	-	-	-	-	9200	200
123.	Маврикій	1379365	13.33	5.7	551	4.8	464	13000	1000
124.	Мавританія	4005475	4.935	4.4	54	2.6	32	5600	500
125.	Мадагаскар	26955737	11.5	5.5	23	2.8	12	39000	1700
126.	Малаві	21196629	6.24	9.6	28	4	12	1000000	13000
127.	Малі	19553397	15.37	3.8	30	3.1	24	150000	6500
128.	Марокко	35561654	109.3	5.2	160	5.3	163	21000	500
129.	Мозамбік	30098197	12.59	4.9	20	6.5	27	2200000	53900
130.	Намбія	2630073	13.24	8.6	433	3.1	156	200000	2700
131.	Нігер	22772361	8.224	7.7	28	3.5	13	36000	1200
132.	Нігерія	214028302	376.4	3.8	67	-	-	1900000	53200

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ

133.	Південна Африка	56463617	349.3	8.1	501	6.2	384	7700000	71000
134.	Південний Судан	10561244	3.06	9.8	28	1	3	190000	9900
135.	Руанда	12712431	9.136	6.6	47	3.1	22	220000	2900
136.	Сан-Томе і Принсіпі	211122	0.393	6.2	115	4.9	91	1100	100
137.	Свазіленд	1104479	4.417	6.9	276	7.1	284	210000	2400
138.	Сейшельські Острови	95981	1.498	5	780	4.4	687	-	-
139.	Сенегал	15736368	21.11	4.1	55	4.8	64	42000	1300
140.	Сомалі	11757124	7.052	-	-	-	-	11000	1000
141.	Судан	45561556	45.82	6.3	63	2.2	22	59000	2900
142.	Сьєрра-Леоне	6624933	3.612	13.4	73	4.6	25	70000	2100
143.	Танзанія	58552845	51.76	3.6	32	3.4	30	1600000	24000
144.	Того	8608444	4.767	6.2	34	5	28	110000	3800
145.	Туніс	11721177	39.96	7.2	245	6.6	225	2800	100
146.	Уганда	43252966	26.62	6.3	39	2.6	16	1400000	23000
147.	Центральноафриканська Республіка (ЦАР)	5990855	1.937	5.8	19	1.2	4	110000	4800
148.	Чад	16877357	9.872	4.5	26	2.9	17	120000	3100
Америка									
149.	Антигуа та Барбуда	98179	1.524	4.5	699	2.5	388	1000	100
150.	Багамські Острови	337721	12.16	5.8	2088	-	-	6000	200
151.	Барбадос	294560	4.99	6.8	1152	4.7	796	3000	100
152.	Беліз	399598	1.854	5.6	260	7.4	343	4900	200
153.	Гаїті	11067777	8.608	8	62	2.4	19	160000	2700
154.	Гватемала	17153288	75.62	5.8	256	2.8	123	47000	2200
155.	Гондурас	9235340	22.98	7.9	197	6	149	23000	1000

156.	Гренада	113094	1.119	4.8	475	3.2	317	500	100
157.	Домініка	74243	0.557	5.9	443	3.4	255	500	100
158.	Домініканська Республіка	10499707	76.09	6.1	442	-	-	70000	1200
159.	Канада	37694085	1653	10.6	4648	5.3	2324	-	-
160.	Коста-Ріка	5097988	58.27	7.3	834	7.4	846	15000	500
161.	Куба	11059062	93.79	11.7	992	12.8	1086	31000	500
162.	Мексика	128649565	1151	5.5	492	4.9	438	230000	4000
163.	Нікарагуа	6203441	13.81	8.6	191	4.3	96	9400	200
164.	Панама	3894082	61.84	7.3	1159	3.2	508	26000	500
165.	Сальвадор	6481102	24.81	7.2	276	3.8	145	25000	1000
166.	Сент-Вінсент і Гренадини	101390	0.785	4.5	348	5.8	449	1200	100
167.	Сент-Кітс і Невіс	53821	0.964	5	896	2.6	466	200	100
168.	Сент-Люсія	166487	1.686	4.5	456	3.8	385	1000	100
169.	Сполучені Штати Америки	332639102	19490	17.1	10019	5	2930	-	-
170.	Тринідад і Тобаго	1208789	22.78	7	1319	-	-	11000	500
171.	Ямайка	2808570	14.77	6	316	5.4	284	40000	1500
Південна Америка									
172.	Аргентина	45479118	637.6	9.1	1276	5.5	771	140000	1700
173.	Болівія	11639909	37.78	6.4	208	7.3	237	22000	1000
174.	Бразилія	211715973	2055	9.5	922	6.2	602	900000	15000
175.	Венесуела	28644603	210.1	1.2	88	6.9	506	120000	-
176.	Гайяна	750204	3.561	4.9	233	6.3	299	8200	200
177.	Колумбія	49084841	314.5	7.2	461	4.5	288	160000	4400

178.	Парагвай	7191685	38.94	6.7	363	3.4	184	21000	1000
179.	Перу	31914989	214.2	5	336	3.9	262	79000	1000
180.	Сурінам	609569	3.419	6.2	348	-	-	5600	100
181.	Уругвай	3387605	59.18	9.3	1625	4.9	856	14000	200
182.	Чилі	18186770	277	9	1371	5.4	822	71000	1000
183.	Еквадор	16904867	104.3	8.3	512	5	308	44000	1000
Австралія та Океанія									
184.	Австралія	25466459	1380	9.2	4985	5.3	2872	28000	200
185.	Вануату	298333	0.87	3.3	96	4.7	137	-	-
186.	Кірибаті	111796	0.197	10.8	190	-	-	-	-
187.	Маршаллові Острови	77917	0.222	16.4	467	-	-	-	-
188.	Науру	11000	0.114	11	1140	-	-	-	-
189.	Нова Зеландія	4925477	201.4	9.2	3762	6.4	2617	3600	100
190.	Палау	21685	0.292	12	1616	-	-	-	-
191.	Папуа-Нова Гвінея	7259546	19.82	2.5	68	-	-	45000	1100
192.	Самоа	203774	0.841	5.5	227	4.1	169	-	-
193.	Соломонові Острови	685097	1.298	4.7	89	9.9	188	-	-
194.	Тонга	106095	0.455	5.3	227	-	-	-	-
195.	Тувалу	11342	0.04	17.1	603	-	-	-	-
196.	Федеративні Штати Мікронезії	102436	0.328	12.4	397	12.5	400	-	-
197.	Фіджі	935974	4.891	3.5	183	3.9	204	1000	100

Таблиця 6

Головні екологічні показники

№	Назва країни	Викиди CO ₂ , тонн	Частка населення з багатовимірною бідністю, що не має доступу до екологічних послуг, %			Частка у загальному обсязі споживання первинних енергоносіїв, %		Охоронні зони, % суші
			питної води	каналізації, під- ключення до сис- теми стічних вод	електро- енергії	горюче паливо	відновлюванні джерела	
Рік		2019	2010-2019					2019
Європа								
1	Австрія	63.93 млн	0	0	0	25	75	14.4
2	Албанія	4.5 млн	3,8	4.7	0.2	5	95	28.7
3	Андорра	інформація відсутня	0	0	0	61	39	26
4	Бельгія	134, 7млн	0	0	0	63	37	33.5
5	Білорусь	56.07 млн	1.7	0.6	0	96	4	13.6
6	Болгарія	41.31 млн	0.2	0	0	59	41	16.4
7	Боснія і Герцеговина	22.07 млн	0.2	4.5	0	49	52	15
8	Ватикан	-	-	-	-	-	-	-
9	Велика Британія	424 млн	0	0	0	59	41	17.1
10	Греція	69.37 млн	0	0	0	57	43	6.1
11	Грузія	9.9 млн	1.6	8.9	0	35	65	25.1
12	Данія							
13	Естонія	5.3 млн	0	0	0	72	28	25.7
14	Ірландія	36.9 млн	2.6	1.8	0	65	35	23
15	Ісландія	3.2 млн	0	0	0	4	96	81
16	Іспанія	млн	0		0			
17	Італія	351 млн	0	1.2	0	54	46	21.5
18	Кіпр	7.7 млн	0	1.6	0	85	15	67.8
19	Косово	10.1 млн	-	-	0	97	4	5.5
20	Латвія	8.6 млн	1.4	5.7	0	39	61	16.7
21	Литва	13.5 млн	2.5	4.5	0	73	27	20.6

22	Ліхтенштейн	-	0	0	0	0	0	0	0	-	-	19.3
23	Люксембург	10.7 млн	1.2	0.1	0	0	0	25	75	15.8	75	15.8
24	Мальта	8.1 млн	0	0	0	0	0	81	19	66.8	19	66.8
25	Молдова	7.6 млн	9.5	12.8	0	0	0	86	14	13.2	14	13.2
26	Монако	-	0	0	0	0	0	-	-	99	-	99
27	Нідерланди	250.2 млн	0	0	0	0	0	76	24	34	24	34
28	Німеччина	847.6 млн	0	0	0	0	0	46	54	20.2	54	20.2
29	Норвегія	39.8 млн	0	0	0	0	0	3	97	69.5	97	69.5
30	Македонія	-	-	-	0	0	0	-	-	-	-	-
31	Польща	359 млн	0	0.2	0	0	0	79	21	21.2	21	21.2
32	Португалія	55 млн	0	0	0	0	0	41	59	22.5	59	22.5
33	Росія	1.9 млрд	2.9	9.5	0	0	0	79	21	37.5	21	37.5
34	Румунія	72 млн	0	15.7	0	0	0	53	47	10.6	47	10.6
35	Сан-Марино	-	0	0	0	0	0	-	-	83.3	-	83.3
36	Сербія	50.2 млн	0.8	2.4	0	0	0	65	35	10.5	35	10.5
37	Словаччина	34.8 млн	0	0.1	0	0	0	63	37	19.7	37	19.7
38	Словенія	14.3 млн	0	0	0	0	0	57	43	14.9	43	14.9
39	Туреччина	379.5 млн	1.1	2.7	0	0	0	53	47	35.4	47	35.4
40	Угорщина	51.2 млн	0	0	0	0	0	86	14	18.6	14	18.6
41	Україна	238.9 млн	0.6	1.6	0	0	0	88	12	12	12	12
42	Фінляндія	46.1 млн	0	0	0	0	0	58	42	19.6	42	19.6
43	Франція	341.2 млн	0	0	0	0	0	67	33	18.1	33	18.1
44	Хорватія	17.9 млн	0	1.6	0	0	0	45	55	41.9	55	41.9
45	Чехія	115.8 млн	0	0	0	0	0	79	21	10.8	21	10.8
46	Чорногорія	2.2 млн	0.2	2.2	0	0	0	23	77	21.4	77	21.4
47	Швейцарія	38.9 млн	0	0	0	0	0	21	79	29.8	79	29.8
48	Швеція	52.3 млн	0	0	0	0	0	27	73	23.8	73	23.8
Азія												
1	Азербайджан	35.6 млн	4.9	4.9	0	0	0	84	16	31.1	16	31.1
2	Афганістан	9.6 млн	36.8	46.8	18.9	0	0	44	56	39	56	39
3	Бангладеш	79.8 млн	1.4	29.1	25	0	0	97	4	18.8	4	18.8
4	Бахрейн	37.9 млн	0	0	0	0	0	100	0	-	0	-
5	Бруней	10.4 млн	0	0	0	0	0	100	0	25.7	0	25.7

6	Бутан	64.4 млн	0.3	21.7	0	99	1	0.9
7	В'єтнам	235.3 млн	5.3	12.7	1	56	44	20.2
8	Вірменія	5.5 млн	0	6.4	0	58	42	31.2
9	Грузія	9.9 млн	1.6	8.9	0	35	65	25.1
10	Ємен	13.6 млн	8	35.4	53	79	21	54.3
11	Ізраїль	73.8 млн	0	0	0	95	5	69.9
12	Індія	2.3 млрд	7.2	28	16	73	27	16.4
13	Індонезія	540.7 млн	9.2	14.6	4	85	15	17.1
14	Ірак	117.9 млн	2.1	4.8	0	91	9	18.1
15	Іран	638.3 млн	2.8	1.9	0	85	15	19.5
16	Йорданія	27.3	1.1	1.5	0	87	12	87.5
17	Казахстан	304.6 млн	2.6	0.1	0	85	15	21.4
18	Камбоджа	10.5 млн	19.7	34.3	50	35	65	11.4
19	Катар	114.2 млн	0	0	0	100	0	94.4
20	Киргизстан	10.2 млн	10.7	0.1	0	24	76	35.9
21	Китай	11.7 млрд	7.2	9.3	0	64	36	23
22	Кіпр	7.7 млн	0	1	0	85	15	67
23	Кувейт	106.5 млн	0	0	0	100	0	91.1
24	Лаос	10.4 млн	17.9	22.8	13	28	73	21.5
25	Ліван	23.3 млн	0	1	0	88	12	23.3
26	Малайзія	226.8 млн	3.3	0	0	78	22	14.8
27	Мальдіви	1.6 млн	0	0	0	96	4	73.7
28	Монголія	19.8 млн	14.6	13.5	18.2	87	13	20
29	М'янма	-	-	-	-	-	-	-
30	Непал	8.3 млн	8.5	24.3	11	5	95	45.8
31	ОАЕ	289.4 млн	0	0	0	99	1	91.6
32	Оман	68.9 млн	0	0	0	100	0	95.3
33	Пакистан	179. млн	8.5	29.9	26	62	34	62.7
34	Палестина	-	-	-	-	-	-	-
35	Південна Корея	778.4 млн	0	0	0	91	9	18
36	Північна Корея	27.8	5.5	15.5	74	45	55	32.2
37	Саудівська Аравія	651.1 млн	0	0	0	100	0	18.8

38	Сирія	27.5 млн	0.6	0.9	8	83	17	21.5	
39	Сінгапур	249. млн	0	0	0	98	2	95.7	
40	Східний Тимор	533 млн	19.3	53.7	37	0	0	25.8	
41	Таджикистан	6.3 млн	16.5	2	0	6	94	62.4	
42	Таїланд	355 млн	0	0.1	0	78	22	21.6	
43	Тайвань	348.8 млн	-	-	-	90	10	77.3	
44	Туреччина	379.5 млн	1.1	2.7	0	53	47	35.4	
45	Туркменістан	100.5 млн	0	0	0	100	0	19.2	
46	Узбекистан	95.8 млн	2.2	0	0	86	14	29.7	
47	Філіппіни	117.2 млн	4.6	8.6	12	67	33	33.1	
48	Шрі-Ланка	25.1 млн	7.4	1.1	5	55	45	27.1	
49	Японія	1.2 млрд	0	0	0	72	28	19	
Африка									
1	Алжир	135.9 млн	1.1	4	0.7	99	1	22.7	
2	Ангола	20.9 млн	34.2	29.9	59.5	34	66	6.2	
3	Бенін	5.6 млн	23.6	64	54	88	11	28.7	
4	Ботсвана	6.2 млн	3.8	17.2	40	100	0	34.4	
5	Буркіна-Фасо	3.4 млн	24.4	53.1	81	80	20	36.5	
6	Бурунді	217 тис	19.7	42.6	92.4	14	87	20.1	
7	Габон	4.2 млн	6.2	25.2	9	51	49	6	
8	Гамбія	607.3 тис	12.8	33.7	53	97	3	4.3	
9	Гана	13.7 млн	10.1	31.3	20.7	58	43	9.7	
10	Гвінея	2.7 млн	20.1	47	67	33	67	15.4	
11	Гвінея-Бісау	397.9 тис	26.5	63.8	85.3	99	1	3	
12	Джибуті	950.2 тис	9.7	29.9	49	100	0	26.4	
13	Екваторіальна Гвінея	3.1 млн	32.4	23.8	33	61	39	32.4	
14	Еритрея	597.1 тис	42.2	84.3	54	99	1	9.8	
15	Есватіні	1.1 млн	21.7	15	35	39	61	0	
16	Ефіопія	12.1 млн	31.1	85.3	57.1	3	97	28.3	
17	Стипет	232.7 млн	0.6	1.5	0	91	9	30.6	
18	Замбія	3.7 млн	32.5	55.9	67	5	95	2	
19	Західна Сахара	268 тис	-	-	-	100	0	28.5	

20	Зімбабве	12.1 млн	22.7	35.8	66	58	42	18
21	Кабо-Верде	867 тис	3.8	20.2	7.4	79	21	17.6
22	Камерун	7.6 млн	23.5	42.3	39.9	52	48	21.7
23	Кенія	17.9	32	48.8	4	33	67	19.1
24	Коморські острови	193.6 тис	8.9	51	23	96	4	14.2
25	Республіка Конго	5.2 млн	16.3	46.1	43.4	64	36	3.3
26	ДРК	3.1 млн	44.8	59.3	83	2	98	20.7
27	Кот-д'Івуар	11.5 млн	20.8	45.5	35.7	60	40	2.5
28	Лесото	711.1 тис	21.8	37.8	70.3	0	100	22.4
29	Ліберія	1.6 млн	19	55.9	80.2	57	43	27.3
30	Лівія	46.4 млн	1.5	0	2	100	0	17.6
31	Маврикій	6.4 млн	0	0.5	0	79	21	38.9
32	Мавританія	2.6 млн	15.6	44	59	65	35	23.6
33	Мадагаскар	4.1 млн	44.5	73.9	77.1	74	26	17.4
34	Малаві	1.1 млн	11.3	60.4	89	1	99	6.8
35	Малі	3.8 млн	17.1	45.8	64.9	68	32	33.6
36	Марокко	55.4 млн	9	7.3	0	68	32	21
37	Мозамбік	11.1 млн	29.3	65.9	75.8	16	84	27.3
38	Намібія	3.9	10.3	53.1	48.2	28	72	19.3
39	Нігер	2.4 млн	34.8	76.7	83.8	95	5	21.7
40	Нігерія	104	22.1	40.3	40.7	80	20	12.5
41	Південний Судан	1.2 млн	25.7	80.9	81.1	99	1	0
42	ПАР	572.3	4.5	9.4	16	89	11	13
43	Сомалі	852 тис	16.2	46.7	83	93	7	10.6
44	Руанда	985 тис	20.5	19.1	57	42	58	7.5
45	Сан-Томе і Принсіпі	148 тис	3.8	50.9	32	88	12	21.2
46	Сейшельські остр.	1.1 млн	0	0	0	91	9	5
47	Сомалі	852 тис	16.2	46.7	83	93	7	10.6
48	Судан	16.1 млн	13	55.1	55	44	56	0
49	Сьєра Леоне	984 тис	30.2	50.4	80	23	77	6.3
50	Танзанія	14.5	31.8	53.1	67	55	45	19

20	Зімбабве	12.1 млн	22.7	35.8	66	58	42	18
21	Кабо-Верде	867 тис	3.8	20.2	7.4	79	21	17.6
22	Камерун	7.6 млн	23.5	42.3	39.9	52	48	21.7
23	Кенія	17.9	32	48.8	4	33	67	19.1
24	Коморські острови	193.6 тис	8.9	51	23	96	4	14.2
25	Республіка Конго	5.2 млн	16.3	46.1	43.4	64	36	3.3
26	ДРК	3.1 млн	44.8	59.3	83	2	98	20.7
27	Кот-д'Івуар	11.5 млн	20.8	45.5	35.7	60	40	2.5
28	Лесото	711.1 тис	21.8	37.8	70.3	0	100	22.4
29	Ліберія	1.6 млн	19	55.9	80.2	57	43	27.3
30	Лівія	46.4 млн	1.5	0	2	100	0	17.6
31	Маврикій	6.4 млн	0	0.5	0	79	21	38.9
32	Мавританія	2.6 млн	15.6	44	59	65	35	23.6
33	Мадагаскар	4.1 млн	44.5	73.9	77.1	74	26	17.4
34	Малаві	1.1 млн	11.3	60.4	89	1	99	6.8
35	Малі	3.8 млн	17.1	45.8	64.9	68	32	33.6
36	Марокко	55.4 млн	9	7.3	0	68	32	21
37	Мозамбік	11.1 млн	29.3	65.9	75.8	16	84	27.3
38	Намбія	3.9	10.3	53.1	48.2	28	72	19.3
39	Нігер	2.4 млн	34.8	76.7	83.8	95	5	21.7
40	Нігерія	104	22.1	40.3	40.7	80	20	12.5
41	Південний Судан	1.2 млн	25.7	80.9	81.1	99	1	0
42	ПАР	572.3	4.5	9.4	16	89	11	13
43	Сомалі	852 тис	16.2	46.7	83	93	7	10.6
44	Руанда	985 тис	20.5	19.1	57	42	58	7.5
45	Сан-Томе і Принсіпі	148 тис	3.8	50.9	32	88	12	21.2
46	Сейшельські остр.	1.1 млн	0	0	0	91	9	5
47	Сомалі	852 тис	16.2	46.7	83	93	7	10.6
48	Судан	16.1 млн	13	55.1	55	44	56	0
49	Сьєра Леоне	984 тис	30.2	50.4	80	23	77	6.3
50	Танзанія	14.5	31.8	53.1	67	55	45	19

51	Того	2.6 млн	29.1	57.4	64	70	30	17.7	
52	Туніс	23.4 млн	1.8	4.1	0	94	6	23.6	
53	Уганда	4.7 млн	19.2	63.8	80	19	81	14.3	
54	ЦАР	413 тис	31.5	78.2	86	50	50	18.6	
55	Чад	342 тис	44.3	84.7	91.2	98	2	23.7	
Північна Америка									
1	Антигуа і Барбуда	740.4 тис	3.2	8.1	3	97	3	28.6	
2	Багамські острови	3.8 млн	1.1	1.8	0	100	0	36.4	
3	Барбадос	1.7 млн	1.5	0.8	0	93	7	24.6	
4	Беліз	556.7 тис	0.8	3.1	8	51	49	32.5	
5	Гаїті	3.5 млн	2.5	37.9	62	82	18	29.8	
6	Гватемала	17.1	4.8	23.3	9	41	59	25.2	
7	Гондурас	9.4	5.2	9.8	13	40	60	25.9	
8	Гренада	283.6 тис	3.2	6.3	8	96	4	17.7	
9	Домініка	199.6 тис	4.3	-	0	72	28	6.1	
10	Домінік-ка Респ.	23.7 млн	3.3	5	0	77	23	7.7	
11	Канада	640.6	0	0	0	32	68	38.6	
12	Коста-Ріка	7.6 млн	0	2.2	0	18	82	11.4	
13	Куба	26.9	2.6	4.2	0	91	9	12.4	
14	Мексика	454.1	0	2.2	0	73	27	11.8	
15	Нікарагуа	5.4 млн	16.9	19.9	19	56	44	32.5	
16	Панама	26.8 млн	1.7	10.9	7.3	36	64	25.9	
17	Сальвадор	7.3 млн	2.6	1.7	2	49	51	11.7	
18	Сент-Вінсент і Гренадини	226.8 тис	4.9	9.8	0	85	15	5.7	
19	Сент-Кітс і Невіс	248.1 тис	1.7	12.7	0	94	6	34.6	
20	Сент-Люсія	437.9 тис	0	0.8	3	99	1	5.6	
21	США	5.2 млрд	1	0	0	79	19	22.2	
22	Тринідад і Тобаго	48.9 млн	0	0.7	0	100	0	28.4	
23	Ямайка	8.9 млн	4	1	2	83	18	27.5	

Південна Америка											
1	Аргентина	203.7	0.9	1.7	0	73	27	35.4			
2	Болівія	17.6	7.1	22	7	76	24	13.2			
3	Бразилія	513.8	1.6	11.7	0	18	82	5.2			
4	Венесуела	129.9	4.3	6.4	1	51	49	23.4			
5	Гаяна	2.1 млн	26.5	4	16	89	11	14.2			
6	Еквадор	37.5 млн	6	2.1	0.1	43	57	31.4			
7	Колумбія	95.5 млн	2.7	5.3	1	29	71	8.1			
8	Парагвай	7.7 млн	0	6.8	1.8	0	100	2.4			
9	Перу	55.9	7.9	23.8	5	61	39	28.2			
10	Суринам	2.7 млн	3.4	5	13	61	39	4.9			
11	Уругвай	7.5 млн	0	2.1	0	29	71	2.6			
12	Чилі	88.2 млн	0	0	0	59	41	37			
Австралія і Океанія											
1	Австралія	439.1	0	0	0	72	28	30.9			
2	Вануату	164.8 тис	7.7	31.4	43	71	29	38.6			
3	Кірибаті	58.8 тис	28.4	38.9	15.1	73	27	36.2			
4	Маршалові острови	293.7 тис	0.2	10.9	7	81	19	21.3			
5	Науру	76.5 тис	0	3.7	-	86	14	20			
6	Нова Зеландія	37.7 млн	0	0	0	23	77	25.4			
7	Палау	-	0	0	0.8	-	-	38			
8	Папуа Нова Гвінея	6 млн	57	84	77.1	63	37	34.3			
9	Самоа	341.1	2.6	1.8	0	48	52	27.2			
10	Соломонові острови	253 тис	26.4	60.9	52.1	92	8	17.2			
11	Тонга	139 тис	0	5.5	3	74	26	43			
12	Тувалу	-	1	8.5	0.7	96	4	6.7			
13	Федеративні штати Мікронезії	105 тис	21.4	11.7	25	96	4	19			
14	Фіджі	2.3 млн	6.2	2.1	1.8	34	66	21			

Додаток Д

Таблиця 1

Динаміка кількості держав на політичній карті світу 1900 – 2012 рр*

Рік	Європа	Азія	Африка	Америка	Австралія та Океанія	Усього
1900	23	9	3	20	-	55
1923	32	13	4	22	2	73
1947	29	19	4	22	2	76
1966	34	38	39	25	3	139
1976	34	38	50	29	7	158
1991	40	40	52	35	14	181
2000	42	46	53	35	14	190
2003	43	47	53	35	14	192
2007	44	47	53	35	14	193
2009	44	47	53	35	14	193
2012	44	47	54	35	14	194

Складено за: Атлас світу / [голов. ред. І.Руденко; зав. Ред. В Радченко; відп. Ред. О. Вакуленко; ред.: О. Король, Ж. Соляр]. – К.: Картографія, 2004. – 139 с.

*Враховані суверенні міжнародно визнані держави. З початку ХХІ ст. здобули незалежність такі країни: в Азії – Східний Тимор (2002), у Європі – Чорногорія (2006 р.), в Африці – Республіка Південний Судан (2011).

До переліку не внесено країни: Палестинські Території, Тайвань.

Таблиця 2

Типологія країн світу за рівнем економічного розвитку (Світовий Банк)

№	Країни з високим рівнем доходу(12 276 доларів на одну особу і більше)	Країни з рівнем доходу вищим за середній (3 976 - 12 275 доларів на одну особу)	Країни з рівнем доходу нижчим за середній(1 006 - 3975 доларів на одну особу)	Країни з низьким рівнем доходу (1 005 доларів на одну особу і менше)
1.	2	3	4	5
	Європа			
1.	Австрія	Албанія	Молдова	
2.	Андорра	Білорусь	Україна	
3.	Бельгія	Болгарія		
4.	Велика Британія	Боснія і Герцеговина		
5.	Греція	Вірменія		
6.	Данія	Косово		
7.	Естонія	Північна Македонія		
8.	Ізраїль	Румунія		
9.	Ірландія	Сербія		
10.	Ісландія	Чорногорія		
11.	Іспанія			
12.	Італія			
13.	Кіпр			
14.	Люксембург			
15.	Ліхтенштейн			
16.	Мальта			
17.	Нідерланди			
18.	Нормандські острови			
19.	Норвегія			
20.	Німеччина			
21.	Острів Мен			
22.	Португалія			
23.	Польща			

24.	Сан-Марино			
25.	Словаччина			
26.	Словенія			
27.	Угорщина			
28.	Фарерські острови			
29.	Фінляндія			
30.	Франція			
31.	Хорватія			
32.	Чехія			
33.	Швейцарія			
34.	Швеція			
Азія				
35.	Гонконг	Азербайджан	Бангладеш	Афганістан
36.	Бахрейн	Грузія	Бутан	Ємен
37.	Бруней	Йорданія	В'єтнам	Північна Корея
38.	Ізраїль	Індонезія	Індія	Таджикистан
39.	Катар	Ірак	Камбоджа	Сирія
40.	Китай	Іран	Киргизстан	
41.	Кувейт	Казахстан	Лаос	
42.	ОЕА	Китай	М'янма	
43.	Оман	Малайзія	Непал	
44.	Південна Корея	Мальдіви	Пакистан	
45.	Саудівська Аравія	Монголія	Східний Тимор	
46.	Сінгапур	Російська Федерація	Узбекистан	
47.	Тайвань	Сербія	Філіппіни	
48.	Японія	Таїланд	Шрі Ланка	
49.		Туреччина		
50.		Туркменістан		
Африка				
51.	Маврикій	Ботсвана	Алжир	Буркіна-Фасо
52.	Оман	Габон	Ангола	Бурунді
53.	Саудівська Аравія	Екваторіальна Гвінея	Бенін	Гамбія,
54.	Сейшельські острови	Ліван	Болівія	Гвінея

55.		Лівія	Гана	Гвінея-Бісау
56.		Намібія	Джибуті	Еритрея
57.		Південна Африка	Єгипет	Ефіопія
58.		Тонга	Замбія	Демократична Республіка Конго
59.		Тувалу	Зімбабве	Ліберія
60.			Кабо-Верде	Мадагаскар
61.			Камерун	Малаві
62.			Кенія	Малі
63.			Коморські острови	Мозамбік
64.			Конго	Нігер
65.			Кот'-д'Івуар	Південний Судан
66.			Лаос	Руанда
67.			Лесото	Сомалі
68.			Мавританія	Судан
69.			Марокко	Сьєрра-Леоне
70.			Нігерія	Того
71.			Свазіленд	Уганда
72.			Сенегал	Центральноафриканська Республіка
73.			Танзанія	Чад
74.			Туніс	
Америка				
75.	Антигуа та Барбуда	Американське Самоа	Гондурас	
76.	Багамські острови	Беліз	Нікарагуа	Гаїті
77.	Барбадос	Гватемала	Сан-Томе і Принсіпі	
78.	Бермудські острови	Гренада		
79.	Британські Віргінські острови	Домініка		
80.	Канада	Домініканська Республіка		
81.	Куба	Коста-Ріка		
82.	Кюрасао	Мексика		
83.	Пуерто-Ріко	Сальвадор		
84.	Панама	Св. Люсія		

85.	Сент-Кітс і Невіс	Сент-Вінсент і Гренадини	
86.	США		
87.	Тринідад і Тобаго		
88.	Панама	Аргентина	Болівія
89.	Чилі	Бразилія	
90.	Уругвай	Венесуела	
91.		Гайана	
92.		Еквадор	
93.		Колумбія	
94.		Куба	
95.		Парагвай	
96.		Перу	
97.		Суринам	
Австралія та Океанія			
98.	Австралія	Маршаллові острови	Вануату
99.	Гуам	Самоа	Кірібаті
100.	Науру	Тонга	Мікронезія
101.	Нова Зеландія	Тувалу	Папуа-Нова Гвінея
102.	Нова Каледонія	Фіджі	Соломонові острови
103.	Палау		
104.	Північні Маріанські острови		
105.	Французька Полінезія		

Додаток Е
Таблиця 1

Залежні країни світу

№	Загальна назва країни	Офіційна назва	Державна-суверен	Адміністративний центр	Площа км ²	Населення осіб	Офіційний статус
1	2	3	4	5	6	7	8
Європа							
	Гібралтар	Гібралтар	Велика Британія	Гібралтар	6,8	33 140	Британська заморська територія
	Фарери	Фарерські острови	Данія	Торсгавн	1400	48497	Автономія у складі Королівства Данії
Азія							
	Чагос	Британська територія в Індійському океані	Велика Британія	Дісго-Гарсія	56,13	3000	Британська заморська територія
Африка							
	Мелля	Мелля	Іспанія	-	12,3	84689	Автономне місто
	Реюньон	Реюньон	Франція	Сен-Делі	2512	859959	Заморський департамент
	Сеута	Сеута	Іспанія	-	18,5	84829	Автономне місто
	Сент-Галена	Острів Сент-Гелена(Св.Єлени)	Велика Британія	Джеймстаун	1059	10132	Британська заморська територія
Північна Америка							
	Бермуди	Бермудські острови	Велика Британія	Гамілтон	53,2	63968	Британська заморська територія
	Віргіні Американські	Віргінські Острови	США	Шарлотта-Амалія	346,4	103500	Залежна територія США
	Віргіні Британські	Британські Віргінські Острови	Велика Британія	Род-Таун	153	33500	Британська заморська територія
	Гренландія	Гренландія	Данія	Нуук (Готтоб)	2 131 000	56025	Автономна провінція Королівства Данії

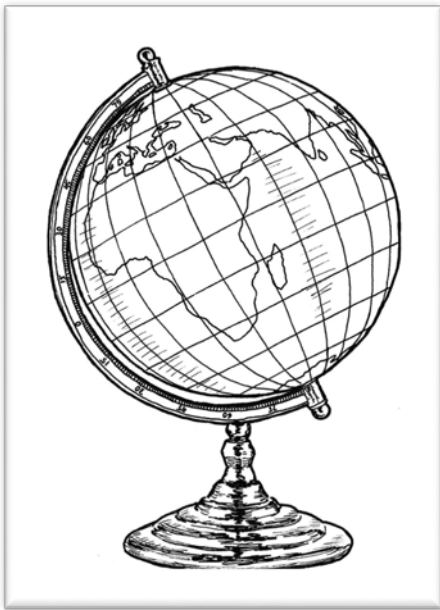

12.	Каймани	Острови Каймани	Велика Британія	Джордж-Таун	259	64174	Британська заморська територія
	Пуерто-Рико	Співдружність Пуерто-Рико	США	Сан-Хуан	9104	3598000	Вільно приєднана до США країна
	Сен-П'єр і Мікелон	Сен-П'єр і Мікелон	Франція	Сен-П'єр	242	5888	Заморська спільнота з особливим статусом*
	Теркс і Кайкос	Острови Теркс і Кайкос	Велика Британія	Коберн-Таун	417	37665	Британська заморська територія
Південна Америка							
	Ангілья	Ангілья	Велика Британія	Валлі	91	15094	Британська заморська територія
	Аруба	Аруба	Нідерланди	Оран'єстад	180	105845	Незалежна країна у складі Нідерландів
	Гваделупа	Гваделупа	Франція	Бас-Тер	1628	395700	заморський департамент
	Гвіана	Гвіана	Франція	Касна	91312	250377	заморський департамент
	Кюрасао	Кюрасао	Нідерланди	Віллемстад	444	159849	незалежна країна у складі Королівства Нідерландів
	Мартініка	Мартініка	Франція	Фор-де-Франс	1128	376480	заморський департамент
	Монтсеррат	Монтсеррат	Велика Британія	Плімут	102	5900	Британська заморська територія
	Сен-Бартельмі	Сен-Бартельмі	Франція	Гуаставія	21	7448	заморська спільнота
	Сен-Мартен Нідерландський	Сінт-Мартен	Нідерланди	Філіпсбург	35	38927	незалежна країна у складі Королівства Нідерландів
	Сен-Мартен Французький	Сен-Мартен	Франція	Маріго	48	35925	заморська спільнота
	Фолкленди	Фолклендські Острови	Велика Британія	Порт-Стенлі	12173	2840	Британська заморська територія
Океанія							
	Гуам	Гуам	США	Аганья	549	165768	Некорпорована територія
	Кука	Острови Кука	Нова Зеландія	Аваруа	236,7	17459	Вільна асоціація з Новою Зеландією

Маріани Північні	Північні Маріанські Острови	США	Гараган	477	52344	Неінкорпорована територія, вільно асоційована із США
Ніуе	Ніуе	Нова Зеландія	Алофі	261,5	1620	Вільна асоціація з Новою Зеландією
Нова Каледонія	Нова Каледонія	Франція	Нумеа	16648	284060	Заморська спільнота з особливим статусом
Піткерн	Піткерн	Велика Британія	Адамстаун	47	67	Британська заморська територія
Полінейзія	Французька Полінезія	Франція	Палееге	4167	285735	Заморська спільнота
Самоа Американське	Американське Самоа	США	Паго-Паго	197,1	55519	Монархія у складі Співдружності
Токелау	Токелау	Нова Зеландія	Факаофо	10,12	1499	-
Уолліс і Футуна	Острови Уллоіс і Футуна	Франція	Мата-Уту	264	15480	заморська спільнота

4. ГЛОСАРІЙ

Абсолютна монархія – форма правління, за якої влада (законодавча, виконавча, судова) цілковито належить одній особі (королю, цареві, імператору), розгалужений бюрократичний апарат повністю підпорядкований монарху. Найбільша роль відводиться засобам примусу (армії, поліції, судовим установам).

Аборигени (автохтони, тубільці, туземці, корінний народ; лат. *aborigines* — від початку) – загальна назва корінної місцевої популяції/етносу/нації, яка володіла конкретною територією раніше за прийшли популяції/етноси/нації та має соціальну систему, відмінну від соціальних систем сусідів або прийшлих популяцій/етносів/націй. Поняття найчастіше використовують для означення найдавніших корінних мешканців Австралії.

Автономія – відносно самостійне у здійсненні державної влади або місцевого самоврядування територіальне утворення в межах певної держави. Виникає внаслідок акта самовизначення (наприклад, референдуму) її населення, а надається державою. Поширені автономні республіки, області, округи у складі унітарних держав.

Агломерація – компактне просторове групування міських поселень, об'єднаних в єдине ціле інтенсивними виробничими, транспортними, інфраструктурними та іншими зв'язками; виникає переважно навколо великих міст.

Аутсорсинг (англ. *outside resource using*) – використання зовнішніх ресурсів у процесі виробництва (для зменшення витрат і зростання якості кінцевої продукції). Це є можливість передати частину функцій незалежним підприємствам-субпідрядникам, які мають спеціальні компетенції, технології та ноу-гау у відповідній вузькій галузі економіки. Виділяють виробничий аутсорсинг та аутсорсинг бізнес-процесів. Аутсорсинг близький до поняття кооперації.

«*Брекзит*» (англ. *Brexit*) – у загальному розумінні, намір Великої Британії вийти зі складу ЄС. Поняття утворено злиттям двох англійських слів «Британія» (англ. *Britain*) і «вихід» (англ. *exit*).

БРІКС (від англ. *BRICS* – абрев. *Brazil, Russia, India, China, South Africa* - Бразилія, Росія, Індія, Китай, Південна Африка; раніше БРІК) – група найбільших за площею та людністю країн, що розвиваються. Цей акронім запропоновано банком *Goldman Sachs* 2001 р. В англійській транскрипції *BRIC* дуже схоже на англійське слово *brick* - цеглина, отож термін використовують для позначення групи країн, за рахунок зростання яких забезпечуватиметься майбутнє зростання світової економіки і фондових ринків зокрема.

Буддизм – одна з трьох світових релігій, що виникла у VI ст. до Р. Х. в Індії. Найбільше прихильників у країнах Східної та Південно-Східної Азії. Серед африканських країн прихильники цієї релігії зосереджені у Східному та Південному регіонах континенту.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) – сумарна вартість усього, що вироблено на території певної країни за певний період часу (переважно рік).

Валовий внутрішній продукт на одну особу – величина валового внутрішнього продукту, поділена на середньорічну чисельність населення.

Валовий національний дохід (ВНД) – валовий внутрішній продукт разом з чистим доходом громадян країни від виробничої діяльності за кордоном (заробітна платня трудових емігрантів та прибутки від власності). Виражений у доларах США за методом Світового банку.

Валовий національний продукт (ВНП) – макроекономічний показник, який характеризує дохід від вартості товарів і послуг вироблених національними підприємствами, організаціями і приватними особами за рік, незалежно від їхнього територіального розташування.

Валютна зона – територія, до якої належать країни, валюти яких «прив'язані» до валюти певної економічно розвиненої країни (наприклад, латиноамериканські країни прив'язані до долара США).

“Велика двадцятка” (G-20, англ. Group of Twenty) є групою міністрів фінансів та керівників центральних банків 20-ти економік: 19 з них – найбільші економіки світу. Загалом економіки G-20 становлять 90% світового ВНД, 80% світової торгівлі (включаючи внутрішню торгівлю у ЄС) та дві третини населення світу. Заснована 15 грудня 1999 р. Членами “двадцятки” є Австралія, Аргентина, Бразилія, Великобританія, Німеччина, Індія, Індонезія, Італія, Канада, Китай, Республіка Корея, Мексика, Росія, Саудівська Аравія, США, Туреччина, Франція, ПАР, Японія і Європейський Союз. Постійними учасниками зустрічей G-20 є МВФ, Європейський центральний банк і Світовий банк.

«Велика сімка» (G-7; англ. Group of Seven) – група із семи розвинених країн світу – США, Японії Німеччини, Великої Британії, Франції, Італії та Канади, — лідери яких зустрічаються для обговорення спільних економічних проблем і прагнуть узгоджувати свою економічну політику.

Видовжена держава – держава, в якій довжина щонайменше у шість разів більша від середньої ширини. Держави такої форми, як правило, містять кілька природних або культурних зон.

Виключна економічна зона (морська економічна зона) – океанічна зона, що простягається до 200 морських миль від берегової лінії, у межах якої прибережна держава може контролювати рибальство, розвідування корисних копалин та інші види діяльності з усіма іншими країнами.

Відкрита економіка – економіка країни, пов'язана з іншими країнами інтенсивним рухом товарів, капіталу, ресурсів праці, технологій, інформації.

Відтворення населення – безперервний, постійно повторюваний процес зміни поколінь через народження і смерть.

«Відтік інтелекту» («відтік розуму», «відтік мізків») – еміграція з країни учених, висококваліфікованих спеціалістів (переважно технічних та прикладних спеціальностей) з політичних, економічних, соціальних та інших причин.

Вікова структура населення – поділ населення на групи залежно від віку з метою вивчення демографічних і соціально-економічних процесів.

Вільна економічна зона – частина території країни, регіону, виділена з загального митного кордону держави, яка має повну свободу в режимі господарських питань, з особливим режимом управління і пільговими умовами діяльності, податковими пільгами для місцевих підприємців та іноземних фірм.

Вторинна економічна діяльність – діяльність, пов’язана з переробкою сировини та її трансформацією у кінцеву промислову продукцію (обробна промисловість).

Географічна структура міжнародної торгівлі – розподіл торговельних потоків між окремими країнами та їхніми групами, виділеними за територіальною або організаційною ознаками.

Географічний (територіальний) поділ праці – спеціалізація окремих територій, країн на виробництві певної продукції або наданні певних послуг.

Географія релігії – галузь суспільної географії, що вивчає поширення релігії, її місцеві особливості, зв’язок із соціально-економічними умовами, етнічною структурою і традиційним способом життя населення.

Географія світового господарства – галузь суспільної географії, що вивчає геопросторову організацію світового господарства в цілому, а також окремих сфер (галузей), країн (у світогосподарському аспекті), регіонів, міжнародних організацій, транснаціональних компаній та інших суб’єктів господарювання (відомих експертів у сфері економіки та ін.) глобального рівня.

Геоekonomіка – галузь знань і система концептуальних положень про засади економічного домінування (впливу) у світовій економіці завдяки системі географічних чинників (від території, природних ресурсів до рівня розвитку певних національних економік), тісно пов’язана з геополітичними та геостратегічними ученнями.

Геополітика – галузь знань, яка розглядає вплив географічних чинників на внутрішню й зовнішню політику держав, країн; мистецтво і практика використання політичної влади над певною територією; цілеспрямована діяльність суб’єкта міжнародних відносин у контексті усього спектра зовнішніх і внутрішніх факторів, що дають змогу цьому суб’єкту здійснювати контроль над простором із метою реалізації своїх життєвоважливих інтересів.

Глобалізація – перетворення певного явища на світове, планетарне, те, яке стосується всієї Землі, земної кулі; це процес всесвітньої економічної, соціальної, політичної, інформаційної та культурної інтеграції та уніфікації. Головні наслідки: міжнародний поділ праці, міграція в масштабах усієї планети капіталу, людських та виробничих ресурсів, стандартизація законодавства, економічних і технічних процесів, а також зближення культур різних країн.

Глобалізація економічна – процес формування єдиного світового ринку шляхом знищення штучних бар’єрів на шляху товарів, послуг, капіталу, знань, робочої сили через кордони.

Глобальна економічна рівновага – стан економіки, за якого чисельність населення та обсяг капіталу залишаються незмінними, а між чинниками, що впливають на їхнє збільшення або зменшення, існує стійкий баланс.

Глобальне місто (світове місто, місто світу, центр світу, альфа-місто) – місто, яке вважають полюсом зростання для всієї країни та регіону; є важливим елементом світової економічної системи, що значно впливає на великі регіони планети. Поняття запропоноване С. Сасен у праці «Глобальне місто: Нью-Йорк, Лондон, Токіо» (1991).

Глокалізація – у широкому розумінні явище світоглядного рівня, яке відображає такий прошарок світової свідомості, якому притаманні водночас і відстоювання спільнотами своєї самобутності (локальності), і прагнення до стирання колишніх просторових меж та зміцнення зовнішніх зв'язків. У вузькому розумінні – явище маркетингу, яке характеризує таку видозміну продукту або послуги, за якої вони можуть продаватися глобально, але водночас підходити споживачам на локальному ринку. Глокалізовані продукти підвищують інтерес до себе у кінцевого споживача. Вважають, що тезою глокалізації є фраза: «думай глобально – дій локально».

Головні макроекономічні показники: валовий національний продукт (ВВП), валовий національний дохід (ВНД), ВВП на одну особу та інші.

Групи країн за ІРЛП – дуже високий, високий, середній, низький ІРЛП. Країна перебуває: в дуже високій групі, якщо її ІРЛП знаходиться у верхній чверті (квартилі) переліку країн, у високій групі, якщо її ІРЛП знаходиться в діапазоні 51-75 процентилей, у середній групі, якщо її ІРЛП знаходиться в діапазоні 26-50 процентилей, а в групі з низьким, якщо її ІРЛП знаходиться в нижній квартилі. Раніше використовували абсолютні, а не відносні порогові.

Дезурбанізація – деконцентрація й розселення населення за межами міських поселень; зменшення ролі міст у житті суспільства. Протилежний термін – урбанізація.

Деіндустріалізація – економічна трансформація в суспільстві, яка полягає у зниженні ролі обробної промисловості та зростання значення сфери послуг (поширена у країнах Європи та Північної Америки).

Демографічна криза – глибоке порушення відтворення населення, що загрожує його існуванню.

Демографічне омолодження – збільшення частки дітей (0 – 14 р.) та молоді у загальній кількості населення.

Демографічне старіння – збільшення частки людей старшого покоління (65 р. і більше) у загальній кількості населення (за класифікацією ООН: до 4% – молоде населення; 4–7% населення на порозі старіння; понад 7% – старе населення).

Депонуляція – процес скорочення абсолютної кількості населення з одночасним погіршенням його якісних характеристик.

Держава – політична форма організації суспільства, що складається у результаті виникнення і діяльності публічної влади – системи, яка керує основними сферами суспільного життя. Головні ознаки держави: наявність системи органів і установ, які утворюють механізм держави; наявність обов'язкових правил поведінки, встановлених або санкціонованих державою (державного права); наявність певної території, в межах якої діє ця державна влада. Держава виконує зовнішні і внутрішні функції. Зовнішня функція полягає в захисті кордонів, цілісності території, суверенітету, у сприянні розвитку співробітництва і взаємодії з іншими державами.

Держава-еталон – держава з найвищими економічними і соціальними макропоказниками розвитку, яка використовується для порівняння з іншими державами світу.

Державна територія – частина Земної кулі, яка знаходиться під суверенітетом певної країни. До її складу входить: суша з її надрами, внутрішні і територіальні води, а також повітряний простір, який лежить над нею.

Державний лад – спосіб здійснення легітимними управлінськими структурами владних повноважень у межах своїх країн. Державний лад визначається формою державного правління та формою державного устрою.

Екологічна безпека – складова національної та транснаціональної безпеки, що визначає захищеність права людини на безпечне для життя і здоров'я навколишнє середовище та забезпечує необхідні умови для відтворення природних ресурсів шляхом регулювання техногенної діяльності.

Екологічна криза – невідповідність соціально-економічного розвитку суспільства еколого-ресурсним можливостям навколишнього середовища, що руйнує традиційну систему життєзабезпечення.

Екологічна небезпека – ймовірність зруйнування середовища проживання людини, пов'язаних з нею рослин і тварин внаслідок неконтрольованого розвитку економіки, відставання технологій, 128 природних і антропогенних аварій та катастроф, у результаті чого порушується пристосування живих систем до умов існування.

Економіко-географічне положення – просторове відношення економіко-географічного об'єкта (міста, регіону, країни) до економічних данностей, які перебувають поза ним, але впливають на його розвиток. Розрізняють положення країни щодо моря (приморське), світових комунікацій і торгових шляхів (транспортно- і торгово-географічне); сусідніх країн (сусідське), регіонів світу (регіональне).

Економічна безпека — такий стан національної економіки, за якого забезпечують захист національних інтересів, стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатність до розвитку та захищеність життєво важливих інтересів людей, суспільства, держави.

Економічна інтеграція – узгоджений розвиток і взаємне доповнення підприємств, галузей господарства, регіонів і національних комплексів з об'єднанням їхніх внутрішніх ринків в інтересах ефективного використання ресурсів і задоволення потреб учасників цього процесу у відповідних товарах і послугах.

Економічна криза – різке погіршення економічного стану країни, яке характеризується значним спадом виробництва товарів і послуг, порушенням виробничих зв'язків, зростанням безробіття, зниженням життєвого рівня населення.

Економічна політика – система економічних заходів, які вживає держава в інтересах виробника і усього суспільства. Вона в концентрованій формі виражає головні економічні й соціальні потреби суспільства; є найважливішим компонентом державної політики.

Економічний клімат – сукупність політичних, правових, економічних, організаційних і соціальних умов, що визначають привабливість і доцільність вкладання коштів, інвестицій, започаткування бізнесу в господарстві тої чи іншої країни. Стан економічного клімату для інвестора виражається в очікуваному прибутку, для країни – в обсязі інвестиційних вливань.

Економічний потенціал – характеризується обсягами створеного ВВП або ВНД і відображає економічну могутність країни та її питому вагу у глобальному економічному просторі.

Економічний союз – форма міжнародної економічної інтеграції з високорозвиненими і тривалими економічними й політичними зв'язками учасників, що спільно координують 129 макроекономічну політику, здійснюють уніфікацію законодавства у

ключових сферах – валютній, бюджетній та ін., створюють відповідні наддержавні економічні органи.

Економічні «тигри» – група країн Східної та ПівденноСхідної Азії, які зазнали значної модернізації, індустріалізації та економічного зростання західного типу після 80-х рр. ХХ ст. Провідними економічними «тиграми» є Республіка Корея, Тайвань, Гонконг і Сінгапур (перша хвиля нових індустріальних країн; завдяки географічному положенню їх також називають «драконами»). Термін також вживають для будь-якої економіки, що швидко розвивається (наприклад, Ірландія – кельтський «тигр»).

Економія різноманіття – постіндустріальна підприємницька стратегія, яка пов'язана з поділом праці «по горизонталі» (групова форма організації виробництва – постфордизм), забезпечує гнучку ринкову орієнтацію і максимальне врахування потреб споживачів.

Експансія – розширення сфери впливу великих держав, що здійснюється економічними, військовими і дипломатичними методами.

Експорт – вивіз із країни товарів, технологій, капіталу, цінних паперів, послуг.

Ембарго – заборона державою вивезення або ввезення певних видів товарів, валюти й цінних речей.

Енергетична безпека – стан енергетики, який гарантує технічно та економічно безпечне задоволення поточних і перспективних потреб споживачів в енергії та охорону навколишнього природного середовища; безперервна можливість доступу до джерел енергії за прийнятною ціною.

Енергетичні ресурси — сонячна енергія, космічна енергія, енергія морських припливів і відпливів, геотермальна, гравітаційна енергія та енергія тиску, атмосферна електрика, земний магнетизм, біопаливо, нафта, природний газ, вугілля, горючі сланці, торф, атомна і ядерна енергія тощо.

Єврорегіон – транскордонне регіональне утворення на теренах Європи, що сформувалося у межах суміжних одиниць адміністративно-територіального поділу двох і більше країн на основі реалізації спільних програм і угод, підписаних на рівні органів місцевого самоврядування.

Залежні країни – країни, які не мають незалежності, але володіють усіма характеристиками країни: територія, кордони, населення та ін.

Збалансований розвиток (сталій розвиток, англ. sustainable development) – такий розвиток суспільства, за якого задоволення потреб у природних ресурсах теперішніх поколінь не повинно ставити під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

Зелена економіка (екологічна економіка) – модель господарської системи, яка передбачає гармонійне поєднання економічних потреб суспільства з потребою постійного відновлення і збереження довкілля. Вона пропонує бізнесу та урядам перейти до збалансованих шляхів розвитку, що передбачають розв'язання проблем енергетики та забезпечення екологічно чистими продуктами харчування, приділення уваги питанню використання земель та плануванню землекористування, оптимальному розподілу обмежених ресурсів і поліпшенню управління ресурсами.

Зовнішньоекономічна політика – заходи держави, спрямовані на врівноваження торговельного та платіжного балансу країни. Головні види: протекціонізм та фритредерство.

Зовнішньоекономічні зв'язки – система зв'язків у міжнародній співпраці країн, регіонів, компаній, у т. ч. ТНК, інтеграційних об'єднань у всіх сферах економіки. Головний чинник – міжнародний поділ праці. Найбільш яскравими їхніми формами є зовнішня торгівля товарами і послугами, транскордонна міграція фінансових ресурсів тощо.

Зона вільної торгівлі – форма міжнародної економічної інтеграції, яка характеризується умовами вільної від мита та кількісних обмежень торгівлі товарами і послугами.

Імперія (лат. *imperium* – військова влада) – первісно у Римі, форма управління державою, яка нагадує військову владу (єдиний керівник — імператор, накази якого всі повинні виконувати без заперечень). Згодом цим терміном стали позначати велику державу, створену шляхом включення у свій склад територій інших держав, колоніальних володінь тощо.

Імпорт – ввезення в країну товарів, технологій, капіталу, цінних паперів, отримання послуг із-за кордону.

Імпортозаміщувальні галузі – галузі, які започатковують місцеві підприємці для обслуговування віддалених територій, коли витрати на транспортування з далеких джерел роблять ці товари надто дорогими, щоб їх імпортувати.

Інвестиційний клімат – наявна на певній території сукупність умов, причин, факторів залучення капіталу.

Інвестиційний ризик – зазвичай якісні політичні, економічні та соціальні характеристики країни-реципієнта щодо ймовірності втрати в ній інвестицій або доходу від них; зумовлюють інвестиційний клімат країни.

Інвестиція – грошові, майнові, інтелектуальні цінності, які вкладають у різні види діяльності у виробничій та невиробничій сферах. Типи інвестицій: інноваційні, інтелектуальні, капітальні, портфельні, прямі інвестиції та ін.

Індекс гендерної нерівності (ІГН) – показник, який відображає обмеження життєвих надбань унаслідок тендерних відмінностей у репродуктивному здоров'ї, розширення прав і можливостей працевлаштування. Діапазон значень – від 0 (абсолютна рівність) до 1 (абсолютна нерівність).

Індекс глобалізації КОФ (англ. *KOF Index of Globalization*) – індекс, яким вимірюють глобалізацію за економічними, політичними і соціальними показниками життя суспільства. Методику розрахунку укладено 2002 р. Швейцарським економічним інститутом і Федеральним швейцарським технологічним інститутом.

Індекс політичної глобалізації – інтегральний показник, який відображає участь країни у глобальному політичному житті та обчислюється за допомогою чотирьох критеріїв (субіндексів, див. далі).

*Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП, англ. *Human Development Index, HDI*; кол. індекс людського розвитку, ІЛР)* – інтегральний індекс умов життєдіяльності населення, можливостей людини щодо збереження здоров'я, здобуття освіти, покращення добробуту, умов культурної, громадської та політичної діяльності.

- Індіанці* – загальна назва корінного населення Америки (за винятком ескімосів і алеутів), яка виникла внаслідок помилкового уявлення перших європейських мореплавців (Х. Колумба та інших кінця XV ст.), які прийняли відкриті ними землі за Індію.
- Індустріалізація* – особлива стадія промислового розвитку, головним завданням якої є розвиток обробної промисловості, забезпечення матеріально-технічних умов розвитку національних господарств і формування єдиного внутрішнього ринку.
- Інжиніринг* – надання технологічних знань, необхідних для придбання, монтажу і використання куплених або орендованих машин та обладнання.
- Інноваційна економіка* (економіка інновацій, англ. innovation economics) – економіка, заснована на інноваціях і постійному технологічному удосконаленні, на виробництві та експорті високотехнологічної продукції і технологій; її прибуток заснований на інтелектуальній діяльності інноваторів; пов'язана з розвитком інформаційної сфери, а не матеріального виробництва чи концентрації капіталу.
- Інновація* – нововведення у сфері науки, виробництва, сфері послуг та в діяльності органів управління регіонального та локального рівнів, які ведуть до зміни функціонування вказаних структур, а також до трансформації компонентної й територіальної будови регіональної суспільної системи та оновлення усіх сфер діяльності людини; процес, орієнтований на створення, розвиток і якісне удосконалення нових видів виробів, технологій, організаційних форм.
- Інтеграція економічна* – процес інтернаціоналізації господарського життя, зближення та об'єднання економік кількох держав. Виділяють п'ять етапів міжнародної інтеграції економіки: зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна інтеграція.
- Інтеграція міжнародна* – неухильний і закономірний процес зближення та об'єднання держав і їхніх суб'єктів у всіх сферах життя суспільства на основі загальнолюдських принципів, у результаті чого посилюються їхні взаємозв'язки і зменшується відносна самостійність.
- Інформаційне суспільство* (англ. information society) – суспільство, що характеризується високою інтенсивністю інформаційного обміну в повсякденному житті більшості громадян і роботі організацій; використанням загальних чи сумісних технологій в особистих, соціальних, освітніх, ділових і інших цілях, а також можливістю швидкої передачі, одержання й обміну цифрових даних незалежно від відстані.
- Інфраструктура* – сукупність підприємств, організацій, установ, галузей економіки, що забезпечують успішне функціонування усіх сфер суспільства — економічної, соціальної, політичної та ін.
- Іслам* (араб, смиренність, покірність; букв. відданість Аллаху) – одна з трьох світових релігій. За кількістю послідовників посідає друге місце у світі після християнства. Виник у VII ст. в Аравії. Поширений більш як у 120-ти країнах світу. Проголошений державною релігією в таких африканських державах: Алжирі, Джибуті, Єгипті, Західній Сахарі, Коморах, Лівії, Мавританії, Марокко, Сенегалі, Сомалі, Тунісі. Близько 41% африканців сповідують іслам.

Коефіцієнт міжнародної спеціалізації – відношення частки виробництва певної галузі країни у світовому обсязі до частки ВВП країни у світовій економіці. При коефіцієнті більше ніж одиниця, існує спеціалізація, і вона тим вища в міжнародному поділі праці, чим більше значення коефіцієнта.

Колонізація – заселення і господарське освоєння будь-якої країни або території.

Колонії – країни і території, які перебувають під владою іноземних держав (метрополій), позбавлені політичної і економічної самостійності й управляються на основі спеціального режиму. Раніше так називали поселення осіб з інших країн. Нині замість терміна “колонія” вживають термін “залежна країна”.

Компактна держава – держава, форма території якої є між круглою та прямокутною, без особливих звивин.

Конституційна монархія – форма правління, у якій влада монарха обмежена конституцією, законодавчі функції передані парламенту, виконавчі – уряду.

Конфедерація (лат. *confederation* - союз, об'єднання) – постійний союз суверенних держав, створений для досягнення політичних, військових, економічних чи інших цілей. Конфедерація утворює центральні органи, що мають повноваження, делеговані їм державами-учасниками союзу, які не мають прямої влади над цими державами. Правовою основою її існування є союзний договір.

Копти – етноконфесійна група єгиптян, що сповідують християнство (здебільшого монофізити (Коптська православна церква), є уніати та протестанти), нащадки доарабського населення Єгипту. Проживають переважно у містах Єгипту (10% населення країни) та в інших країнах Африки (зокрема, Судані, Ефіопії та Еритреї) й Південно-Західній Азії.

Країна – територіально визначене політичне, національне, соціальне і культурне співтовариство з акцентом на його географічному (просторовому) положенні у світі. Часто країна є синонімом поняття держава, проте має більш культурно-історичний або соціально-економічний, ніж політичний зміст.

Країна-еталон – країна з найвищими економічними та соціальними макропоказниками розвитку, яку використовують для порівняння з іншими країнами. Сьогодні такою є США.

Країна у складі Співдружності – форма правління держави, що входить до Співдружності націй (англ. *Commonwealth of Nations* - міждержавного об'єднання в складі Великобританії і більшості її колишніх домініонів, колоній і залежних територій), і в якій, попри цілковитий суверенітет у своїх внутрішніх і зовнішніх справах, главою держави вважають королеву (короля) Великобританії, представлену генерал-губернатором.

Країни-експортери нафти – підтип країн, що розвиваються, для яких характерна вузька структура ВВП й експорту з домінуванням паливно-енергетичних галузей; високі темпи економічного розвитку і велика залежність країн від кон'юнктури цін на нафту і нафтопродукти на світовому ринку.

Країни середніх можливостей розвитку – це підтип країн, що розвиваються, який за головними економічними, і соціальними макропоказниками займає місце посередині між країнами з високими доходами і найменш розвиненими країнами. Більшість цих країн мають значний територіальний, природно-ресурсний і демографічний потенціал для подальшого економічного розвитку, проте їхні внутрішні фінансові ресурси недостатні і вони змушені залучати їх з розвинених країн, що призводить до зростання зовнішнього боргу. Основна частина населення зайнята в сільському господарстві. У структурі промисловості гірничодобувна промисловість різко переважає над обробною (домінують харчова, легка промисловості).

Критерії макрорегіоналізації – це якісні й кількісні природно-географічні і суспільно-географічні ознаки, за якими виокремлюють макрорегіони.

Критерії типізації – це критерії, які об'єднують низку країн в одну групу (тип, підтип) і водночас вирізняють їх з-поміж інших. Розрізняють кількісні (розміри території, кількість населення, обсяги ВВП, ВВП на одну особу і т. д.) і якісні (національні і регіональні традиції, суспільний лад і т. д.) критерії типізації.

Лібералізація економіки – процес зменшення державного регулювання господарської діяльності.

Логістика – напрямок економічної діяльності, пов'язаний з ефективним управлінням матеріалопотоками у сферах виробництва, розподілу, обігу, транспортування тощо.

Людський капітал – ресурси розвитку території, носіями яких є люди. Показники людського капіталу: рівень освіти (головний), здоров'я, працездатність, творчі якості, система цінностей, що впливають на трудову і творчу діяльність.

Людський розвиток (розвиток людського потенціалу) – процес розширення людських можливостей. Існує три компоненти (зрізи), що визначають базові можливості людського розвитку – можливість прожити довге і здорове життя, бути освіченим і мати гідний рівень життя. Вони впливають на такі життєві досягнення: розвиток політичних, економічних і соціальних можливостей для творчих і продуктивних дій, щоб насолоджуватися почуттям власної гідності, правами і можливостями, відчуттям приналежності до спільноти.

Макрорегіоналізація – це науково обґрунтований поділ глобального простору (земної суші) на менші ієрархічно підпорядковані частини.

Макрорегіони – це геопросторові частини інтегральних загальногеографічних мегарегіонів, які сформувалися упродовж тривалої історії людства в результаті його взаємодії з природним довкіллям та спілкуванням сусідніх народів і поширенням дифузії інновацій.

Малі острівні країни з високими доходами – це підтип країн, що розвиваються, які володіють обмеженими природними ресурсами, територіальними, демографічними і внутрішніми економічними можливостями розвитку. В економіці провідне місце займає сфера послуг, зокрема банківський бізнес і туризм.

Мегарегіони – реально існуючі геопросторові частини природного поділу ойкумени, які здебільшого збігаються з континентами і характеризуються специфічними природно-географічними та суспільно-географічними особливостями (найвищий рівень таксономічної ієрархії).

Мегалополіс – форма міського поселення, яка виникає у результаті просторового розростання та економічної інтеграції великої кількості сусідніх агломерацій; найвища ієрархічна форма міського розселення; надурбанізована форма міського розселення. Мегалополіси (2018): «синій банан» (110 млн осіб), Токайдо (70 млн осіб), Босваш (45 млн осіб), Чипіт (35 млн осіб), СанСан (20 млн осіб), Рейнсько-Рурський (близько 13 млн осіб) та ін.

Метиси – нащадки від міжрасових шлюбів.

Метрополія (від грец. *мати* і *місто*, букв. “*материнське місто*”) – країна, що володіє колоніями; центр колоніальної імперії. У Стародавній Греції так називали місто-державу (поліс), яке заснувало свої поселення (колонії) на інших землях.

Митний союз – форма міжнародної економічної інтеграції, для якої характерні, поряд із скасуванням зовнішньоторговельних обмежень усередині інтеграційного об’єднання, встановлення єдиного мита і проведення єдиної зовнішньоторговельної політики стосовно третіх країн.

Міграційний вибух – різке, підготовлене чи спонтанне зростання кількості в’їздів-виїздів осіб із метою зміни місця проживання. Причини: працевлаштування, втеча від переслідування, дискримінації, загрози фізичному існуванню тощо.

Міграція – переміщення осіб через кордон тих чи інших територій з метою зміни місця проживання назавжди або на певний період.

Міграція інтелектуальна – переміщення висококваліфікованих осіб, які активно займаються розумовою діяльністю та створюють конкурентоздатний, затребуваний на світовому ринку інтелектуальний продукт (гай-технології, програмне забезпечення, тощо).

Міжнародний валютний фонд – фінансова інституція міжурядового співробітництва, яка розпочала свою діяльність у Вашингтоні в травні 1946 р. у складі 39 країн. Мета – регулювання валютно-розрахункових відносин між державами. Нині членами МВФ є практично всі країни світу, тому його розглядають як інституційну основу сучасної міжнародної валютної системи.

Міжнародний поділ праці – форма географічного поділу праці, що полягає у спеціалізації окремих країн на виробництві певних видів товарів і послуг, якими вони обмінюються на світовому або регіональному ринках.

Міжнародні транспортні коридори – сукупність різних видів транспорту, що забезпечують значні перевезення вантажів і пасажирів за напрямками їхньої найбільшої концентрації. Виконують роль «кровоносних судин» у світових інтеграційних процесах.

Монокультурна (монотоварна) спеціалізація – вузька спеціалізація господарства країни на виробництві, зазвичай, сировинних або продовольчих товарів головно для експорту.

Монополія – виключне право держави, підприємства, корпорації, організації або фізичної особи на певну економічну діяльність. Види монополії: абсолютна, державна, природна, штучна.

Монотеїзм – віра в єдиного Бога.

Мулати – нащадки від змішаних шлюбів представників європеїдної й негроїдної рас.

Мультикультуралізм (багатокультурність) – наявність у межах суспільства певної території (регіону, держави) єдності кількох культур; напрямок соціальної політики спрямований на підтримку та рівність розвитку всіх етнічних (національних) культур, представники яких проживають у межах території здійснення соціальної політики.

Найменш розвинені країни (НРК) – це підтип країн, що розвиваються, до яких ООН відносить країни, які характеризуються трьома соціально- економічними критеріями: ВВП на одну особу не перевищує 1005 доларів; частка обробної промисловості у ВВП менша 10%; частка неписьмених серед дорослого населення менша 20%. Для цих країн характерні такі показники: низький рівень економічного розвитку; низькі темпи приросту або спад ВВП; аграрно-сировинний характер економіки і експорту, мізерна частка у світовому ВВП; соціальна, політична нестабільність, абсолютна роль зовнішніх чинників у розвитку економіки.

Націоналізація – перехід приватних підприємств та галузей у власність держави.

Національна безпека – захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам.

Національні релігії – іудаїзм – хасидизм, караїмізм (Ізраїль), індуїзм, джайнізм, сикхізм (Індія), конфуціанство, даосизм (Китай), синтоїзм (Японія), зороастризм (Іран) та ін.

Національний дохід – вартість, заново створена протягом певного періоду (звичайно – року) в національному господарстві тієї чи іншої країни (або галузі), частини валового суспільного продукту, яка лишається після відрахування матеріальних витрат на його виробництво (фонду заміщення).

Національний комплекс – територіальне утворення, обмежене кордонами держави, у якому всі елементи та компоненти економічного життя – підприємства, заклади, галузі, регіони функціонують як єдиний організм, спрямований на відтворення суспільного продукту і засобів виробництва, а також умов життєдіяльності людини.

Національний продукт – оцінка сумарної вартості усіх кінцевих товарів і послуг, вироблених в економічній системі.

Невизнані держави – геополітичні утворення, які не мають загального міжнародного визнання, але фактично більшою чи меншою мірою є суверенними країнами.

Нейтралітет – у міжнародному праці неучасть у війні, а в мирний час відмовлення від участі у військових блоках.

Нові індустріальні країни (НІК) – це підтип країн, що розвиваються, для яких характерні прискорені щорічні темпи росту ВВП; структурні зміни економіки; частка обробної промисловості у ВВП перевищує 20%, а в експорті – 50%; активне формування науково-технічного потенціалу; зростання ролі в міжнародному поділі праці. Особлива роль у розвитку їхньої економіки належить зовнішнім фінансовим ресурсам, які вони отримали від міжнародних організацій.

«Ноу-гау» – знання і практичний досвід технологічного, комерційного, управлінського, фінансового та іншого характеру, які є комерційною цінністю, можуть бути застосовані на практиці і не забезпечені патентним захистом.

- Обробна промисловість* – комплекс галузей з обробки і перероблення сировини, матеріалів і напівфабрикатів, отриманих з видобувних галузей, сільського господарства, лісівництва, виробництво чорних та кольорових металів, хімічних на нафтохімічних продуктів, машин та устаткування, виробів деревообробки та целюлозно-паперової промисловості, будівельних матеріалів, продукції легкої та харчової промисловості тощо.
- Олігополія* – становище на ринку, за якого значну частину продукції виробляє невелика кількість (кілька) компаній, кожна з яких здатна вплинути на весь ринок своїми діями. Автомобільна, сталеварна промисловість характеризуються олігополіями.
- Офшорна зона* (англ. off shore – «поза берегом») – територія країн, де створено сприятливий валютно-фінансовий і фіскальний режими для підприємців, забезпечено високий рівень та законодавчі гарантії банківської та комерційної секретності, лояльність державного регулювання (Багамські Острови, Бахрейн, Бермудські Острови, Гібралтар, Сянган (Гонконг), Кіпр, Ліберія, Панама, Сейшельські Острови, Сінгапур та ін.).
- Парламентська республіка* – різновид республіки, за якого визнають верховенство парламенту, перед яким уряд несе колективну відповідальність за свою діяльність. Уряд залишається при владі доти поки він має підтримку парламентської більшості. У випадку втрати підтримки уряд йде у відставку або через керівника держави розпускає парламент.
- Первинні види економічної діяльності* – діяльність, пов'язана з прямим добуванням природних ресурсів із довілля (гірничодобувна промисловість, рибальство, сільське господарство, лісівництво тощо).
- Політична карта світу* – політична геопросторова організація людства у глобальному масштабі та відображення її структурних особливостей.
- Політеїзм* – багатобожжя, поклоніння багатьом богам.
- Політична глобалізація* – процеси, які посилюють взаємозалежність в усьому світі, розширюють коло суб'єктів міжнародних відносин і спрямовані на формування глобального суспільства.
- Президентська республіка* – різновид республіки, за якого в особі президента поєднано повноваження голови держави і голови уряду.
- Природний рух населення* – оновлення населення за рахунок смертності та народжуваності, завдяки безперервності яких відбувається зміна поколінь і досягається відродження населення окремої території та людської популяції загалом.
- Природно-ресурсний потенціал території* – сукупність природних ресурсів, які можуть бути реально використані у господарській діяльності за наявних технологій та соціально-економічних відносин.
- Програма розвитку ООН (ПРООН)* – організація ООН в галузі розвитку, яка виступає за позитивні зміни та надає країнам доступ до джерел знань, досвіду та ресурсів задля допомоги людям в усьому світі будувати краще життя. Співпрацює з 166-ма країнами світу, допомагаючи їм знаходити власні шляхи розв'язання глобальних та національних проблем у галузі розвитку. Завдяки глобальній мережі ПРООН сформовано «Цілі розвитку тисячоліття», звіт про виконання яких публікують щороку.

Продовольча безпека світова – виробництво достатньої кількості продовольства для забезпечення потреб населення світу. Вимірюється кількістю днів, протягом яких споживання може бути забезпечене за рахунок світових запасів. Мінімальний рівень продовольчого забезпечення ФАО розглядає як обсяг світових запасів продовольства від минулого урожаю, що дорівнює 17% від світового споживання або достатні для задоволення потреб протягом двох місяців.

Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО; англ. Food and Agriculture Organization, FAO) – організація, головне завдання якої сприяти зростанню виробництва продовольства для задоволення потреб населення; також координація продовольчої допомоги в країнах, що розвиваються, зменшення гостроти проблеми бідності і голоду у світі.

Район – складова території переважно великої країни, яка характеризується подібністю історичних, природних, соціально-економічних умов і відіграє важливу роль у житті суспільства.

Регіон – велика територіальна одиниця, яка об'єднує території не менше двох країн, має конкретно визначені межі і подібні природні, історичні, соціально-економічні та культурні особливості.

Регіональна держава – це статус, який залежить від ролі країни у формуванні регіонального порядку: рівень її можливостей консолідувати та пов'язати свої політичні та економічні інтереси з іншими державами макрорегіону.

Регіональна економічна і соціальна географія – навчальна дисципліна, що є складовою суспільної (соціально-економічної) географії, яка вивчає закономірності територіальної організації 141 світового господарства, економіки, просторових особливостей макрорегіонів, субрегіонів, регіонів та окремих країн світу.

Релігійна структура (склад) населення – поділ населення країни або території залежно від релігійних вірувань.

Релігія (лат. *religio* – благочестя, побожність, предмет культу) – форма світогляду, а також відповідна поведінка і специфічні дії (культ), зумовлені вірою у надприродні сили (Бога) та їхній вплив на життя людини та її існування після смерті.

Республіка (лат. *respublica*: *res* – справа і *publicus* – суспільний) – форма державного правління, за якого верховну владу країни формують виборчим шляхом. Вирізняють парламентську і президентську республіки.

Ринкова економіка – економіка, що розвивається як саморегульована система за законами товарного господарства і ринку. Такі закони вартості, попиту і пропозиції. Вони регулюють ціни, які встановлюють вільно і врівноважують попит і пропозицію.

Ринок – система взаємовідносин між виробниками і споживачами продукції чи послуг, яка базується на об'єктивних економічних законах.

Рівень економічного розвитку – узагальнююче економічне поняття, яке характеризує ступінь розвитку технологічного способу виробництва, організаційно-економічних відносин, економічної власності і виражається у величині ВНД на одну особу або ВВП на одну особу, в ефективності виробництва, в глибині суспільного поділу праці та інших макроекономічних показниках. У широкому розумінні – стан економіки країни у певний історичний момент.

Рівень життя – ступінь задоволення матеріальних, духовних і соціальних потреб населення країни, соціальних груп, окремих осіб.

Рівні економічної діяльності – первинний, вторинний, третинний, четвертинний, п'ятинний.

Розвиток економіки – загальне поняття, яке означає абсолютну і відносну зміну макроекономічних показників, які характеризують стан економіки країни в часі протягом тривалого періоду.

Самбо – нащадки від змішаних шлюбів індіанців і представників негроїдної раси.

Самопроголошена держава (невизнана держава) – світове геополітичне утворення, яке не має загального міжнародного визнання, проте фактично цілковито або частково є суверенною країною. Здебільшого такі держави є субнаціональними регіонами, які відокремились від своїх держав. Деякі з них користуються військовою/економічною/політичною та часто неформальною дипломатичною підтримкою третіх країн, зацікавлених у їхньому існуванні.

Світи – великі області на земній кулі, що характеризуються історико-культурною та природно-географічною специфікою.

Світова організація торгівлі (СОТ; англ. World Trade Organization, WTO) – провідна міжнародна економічна організація, що об'єднує 157 держав, на які припадає понад 96% обсягу світової торгівлі. Заснована 1995 р. на базі Генеральної угоди з питань тарифів і торгівлі.

Світове господарство – система національних господарств усіх країн світу, об'єднаних міжнародним поділом та інтеграцією праці і різноманітними економічними взаємозв'язками в господарський організм глобальних масштабів.

Світові релігії – християнство (католицизм, православ'я, протестантизм), іслам (гілки – шиїти, суніти), буддизм (у тім числі ламаїзм).

Світовий банк – одна з найбільших у світі міжнародних економічних організацій, що надають фінансову допомогу країнам з метою розвитку, до складу якої входять Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) та Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Заснований 1944 р. після рішення БреттонВудської Конференції. Умовою членства у Світовому банку є співпраця з МВФ, тобто кожна країна-член МБРР повинна спершу стати членом МВФ. Країна-учасник має певну квоту в статутному капіталі банку, і пропорційно до неї розподіляють голоси при прийнятті рішень. До Світового банку Україна вступила 1992 р.

Світовий ринок – компонент світового господарства, представлена глобальною системою обміну товарів і послуг між продавцями і покупцями. Сформувався на засадах міжнародного поділу, інтеграції праці та міжнародних валютно-кредитних і фінансових відносин.

Світовий ринок технологій – сукупність міжнародних ринкових відносин, його суб'єктів із приводу прибуткового використання прав власності на його об'єкти – технології продуктів, процесів та управління.

Сепаратизм (лат. *separatus* – окремий, особливий) – форма сецесіонізму, коли діяльність політичного опозиційного руху пов'язана з досягненням повної політичної незалежності.

Синкретизм – об'єднання різнорідних віровчень та культових положень у процесі взаємовпливу релігій під час їхнього історичного розвитку. Африканські традиційні релігії стали основою вуду (має багато рис вірувань народів йоруба), а також кандомбле в Бразилії.

Спільна територія – територія, на яку претендують дві або більше держав.

Столиця – головне місто держави, адміністративно-політичний центр країни. Вона зазвичай є місцем перебування вищих органів державної влади і державного управління, вищих судових, військових та інших установ.

Структура господарства – склад і співвідношення головних складових господарства: сфер, секторів, підрозділів, галузей, видів виробництва, видів господарської діяльності.

Субмакрорегіони – це геопросторові частини інтегральних загальногеографічних макрорегіонів (*суб* – той, що розташований внизу).

Субрегіональна держава – друга за статусом держава у макрорегіоні, після регіональної.

Субурбанізація – процес стрімкого розвитку приміської зони великих міст (зростання щільності населення, формування значних осередків економічної діяльності), унаслідок якого формуються міські агломерації.

Суверенна держава – держава, яка має чітко визначену територію, на якій вона здійснює внутрішній і зовнішній суверенітет; постійне населення, уряд, не залежить від інших держав; повноваження і здатність вступати у міжнародні відносини з іншими суверенними державами.

Таксони – територіальні (акваторіальні, геотериторіальні) одиниці, що мають специфічні кваліфікаційні ознаки. Найпоширеніші таксони: ареал, зона, район, регіон.

Темпи економічного зростання – виражене у відсотках збільшення реального ВВП за певний період.

Темпи промислового розвитку – відносна величина збільшення промислового виробництва за певний період (або його зменшення – тоді показник має від'ємне значення, %).

Теократична монархія – форма правління, в якій політична і духовна влада зосереджена в руках церкви (духовного лідера).

Технологія – наукові методи досягнення практичних цілей.

Технополіс – науково-виробничий територіальний комплекс дослідження, що створює інновації, виробляє і просуває продукцію постіндустріальної інформаційної економіки; часто формується навколо однієї або кількох науково-освітніх установ (університетів, науково-дослідних інститутів тощо).

Тип країни – об'єктивно сформований і порівняно стійкий комплекс властивих країні умов та особливостей розвитку, який характеризує її роль і місце у світовому співтоваристві на певному історичному етапі.

Типізація – групування країн за їхніми спільними ознаками і закономірностями розвитку.

Типологія – це вчення про типи країн, які виокремлені методом типізації.

Тіньова економіка – сукупність необлікованих, нерегламентованих, а також протиправних (поза системою оподаткування) видів економічної діяльності.

Традиційні вірування – тотемізм, магія, фетишизм, анімізм, культ предків та ін. Деякі релігійні уявлення є загальними для багатьох африканських етнічних груп, але

зазвичай вони унікальні для кожного етносу; 12% африканців є послідовниками традиційних місцевих вірувань.

Транскордонне співробітництво – спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, науковотехнічних, екологічних, культурних та інших відносин між територіальними громадами (їхніми представницькими органами, місцевими органами виконавчої влади), органами влади інших держав по обидва боки державного кордону.

Транснаціональна корпорація (ТНК) – компанія (корпорація), яка володіє виробничими підрозділами в декількох країнах. У географічній структурі ТНК вирізняють базову країну (країна, в якій розташована штаб-квартира материнської компанії ТНК) і приймаючі країни (іноземні країни, в яких ТНК розміщує власні дочірні підприємства або філіали на основі здійснення прямих іноземних інвестицій).

Третинна економічна діяльність (третинна сфера) – діяльність у сфері послуг, таких як транспортування, банківництво, торгівля, освіта тощо.

Унітарна держава – форма державного устрою, при якій територія держави не має в своєму складі федеративних одиниць (штатів, земель тощо), а поділяється на адміністративно-територіальні одиниці (департаменти, області, райони тощо).

Урбанізація – процес зростання міст і підвищення їхньої ролі в економічному і культурному житті суспільства, поширення міського способу життя у сільській місцевості (рурбанізація).

Християнство – одна з трьох світових релігій, найбільша за кількістю вірних, охоплює три головні гілки – католицизм, православ'я, протестантизм, – об'єднані вірою в Ісуса Христа. Виникло у I ст. в східній частині Римської імперії. Вирізняється серед інших світових релігій монотеїзмом (віра у триєдиного Бога). В Африці поширене дві тисячі років, де особливо швидко розповсюджувалось з початку XX ст., порівняно з іншими макрорегіонами. Християни в Африці налічують близько 46% населення. Якщо 1900 р. африканці становили лише 2% від усіх християн у світі, то сьогодні їхня кількість зросла до 24%. У Нігерії, наприклад, удвічі більше християн, ніж у Німеччині. За останні 10 років спільнота охрещених жителів Африки стала найбільшою континентальною групою християн у всьому світі.

Федеративна держава – форма державного устрою, при якій з двох, кількох або багатьох держав (штатів, республік, провінцій та ін.) створюється одна держава зі спільними органами управління і єдиним громадянством.

Федерація (лат. *federatio* – союз, об'єднання) – форма державного устрою, за якої декілька державних утворень, що юридично мають певну політичну самостійність, утворюють єдину союзну державу. Характерні ознаки федерації: 1) територія федерації складається з територій окремих її суб'єктів (штатів, кантонів, земель, республік та ін.); 2) суб'єкти федерації, зазвичай, наділені законодавчою владою; 3) компетенції між федерацією і її суб'єктами розмежовані союзною конституцією; 4) кожен суб'єкт федерації має свою правову і судову системи.

Форма державного правління – система співвідношення між видами влади (виконавча, законодавча, судова) у певній країні. За формою державного правління країни поділяються на республіки і монархії.

Форма державного устрою – територіально-організаційна структура держави, яка встановлює порядок поділу країни на частини та взаємовідносини центральних і місцевих органів влади. Розрізняють унітарні, федеративні і конфедеративні держави.

Фрагментована держава – держава, яка складається з двох або більше територіальних одиниць, відокремлених чужоземною територією або водним простором. Субтипами є «материк – материк», «материк – острів», «острів – острів».

Четвертинна економічна діяльність – види діяльності, залучені до збору, опрацювання інформації та маніпулювання нею.

Якість життя – характеристика рівня та умов життя населення. Визначають багатьма економічними, соціальними, демографічними, екологічними, географічними, політичними і моральними чинниками.

ДЛЯ НОТАТОК

A series of horizontal lines for taking notes.

Навчальне видання

Тетяна ЄМЧУК, Олександра ЧУБРЕЙ

**ОСНОВИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ
КРАЇН І РЕГІОНІВ СВІТУ**

Навчально-методичний посібник

Підписано до друку 25.05.2021. Формат 60 x 84/8.
Папір офсетний. Друк різнографічний. Ум.-друк. арк. 17,9.
Обл.-вид. арк. 19,3. Тираж 50. Зам. Н-035.

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.